

University of Groningen

Provinciale en regionale discrepantieanalyse Gelderland

Broersma, Lourens; Edzes, Arjen; Gardenier, Jan Dirk; van Rijn, Hans

IMPORTANT NOTE: You are advised to consult the publisher's version (publisher's PDF) if you wish to cite from it. Please check the document version below.

Document Version

Publisher's PDF, also known as Version of record

Publication date:

2014

[Link to publication in University of Groningen/UMCG research database](#)

Citation for published version (APA):

Broersma, L., Edzes, A., Gardenier, J. D., & van Rijn, H. (2014). *Provinciale en regionale discrepantieanalyse Gelderland: Aansluiting van vraag en aanbod op de Gelderse arbeidsmarkt tot 2017*. CAB Groningen.

Copyright

Other than for strictly personal use, it is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

The publication may also be distributed here under the terms of Article 25fa of the Dutch Copyright Act, indicated by the "Taverne" license. More information can be found on the University of Groningen website: <https://www.rug.nl/library/open-access/self-archiving-pure/taverne-amendment>.

Take-down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Downloaded from the University of Groningen/UMCG research database (Pure): <http://www.rug.nl/research/portal>. For technical reasons the number of authors shown on this cover page is limited to 10 maximum.

Provinciale en regionale discrepantieanalyse Gelderland

≡ provincie
Gelderland

Aansluiting van vraag en aanbod op de
arbeidsmarkt tot 2017

Provinciale en regionale discrepantieanalyse Gelderland

Aansluiting van vraag en aanbod op de Gelderse arbeidsmarkt tot 2017

Dr. L. Broersma (RuG)
Dr. A.J.E. Edzes (RuG)
Drs. J.D. Gardenier MBA (CAB)
Ir. J.B. van Rijn (CAB)

Rijksuniversiteit Groningen
Faculteit der Ruimtelijke Wetenschappen
Basiseenheid Economische Geografie
Postbus 800
9700 AV Groningen

Groningen, 5 augustus 2014

Onderzoek in opdracht van de provincie Gelderland aan het CAB in Groningen. De Rijksuniversiteit Groningen (RuG) heeft een groot deel van dit onderzoek uitgevoerd. De resultaten staan weergegeven in dit verslag.

Inhoudsopgave

0. Managementsamenvatting	4
1. Inleiding	7
1.1. Arbeidsvraag	8
1.2. Onbenut aanbod van arbeid	9
1.3. Leeswijzer	10
1.4. Hoe lees ik de cijfers en wat betekenen de cijfers voor beleid?	11
2. Vraag naar arbeid in Gelderland 2013-2017	13
2.1. Algemene ontwikkeling	13
2.2. Het aantal baanopeningen naar beroepsklasse	14
2.3. Vervangingsvraag vs. uitbreidingsvraag	15
3. Aanbod van arbeid in Gelderland 2013-2017	17
3.1. Algemene ontwikkeling	17
3.2. Onbenut aanbod van arbeid naar beroepsklasse	17
3.3. Onbenut aanbod van arbeid naar oorsprong	18
3.4. Onbenut aanbod van arbeid naar zoekgebied	20
4. Confrontatie van vraag en aanbod in Gelderland 2013-2017	21
4.1. Algemene ontwikkeling	21
4.2. Krapte naar beroepsklasse	21
5. Ontwikkelingen binnen Gelderland	25
5.1. Algemeen beeld	25
5.2. Achterhoek	27
5.3. Food Valley	29
5.4. Noord-Veluwe	30
5.5. Rivierenland	32
5.6. Stedendriehoek	34
5.7. Stadsregio sub-regio Arnhem	36
5.8. Stadsregio sub-regio Nijmegen	38
5.9. Samenvattend naar regio	39
6. Conclusies	41
Appendix 1. Vraag, aanbod en discrepantie per gebied per jaar	43
Appendix 2. Relatie COLO-indeling opleidingen en indeling beroepsgroepen	45

0. Managementsamenvatting

In dit rapport wordt beschreven hoe de vraag naar en het aanbod van arbeid op elkaar is afgestemd in de provincie Gelderland als geheel en in de verschillende regio's. Daarbij is gekeken naar de situatie in 2013 en de verwachtingen voor 2014 en 2017. De kwantitatieve prognoses van de beroepsbevolking, werkgelegenheid en werkloosheid zijn afkomstig uit de Provinciale Economische Verkenning (PEV 2013-2018, oktober 2013). Deze prognoses zijn opgesteld door het Bureau Economisch Onderzoek van de provincie Gelderland en zijn consistent met de meest recente landelijke ramingen van het Centraal Planbureau. Ten behoeve van de discrepantieanalyse zijn deze gegevens door de Rijksuniversiteit Groningen nader gedifferentieerd naar beroepsniveau en beroepsgroep en is een schatting gemaakt van de kwalitatieve discrepanties op de arbeidsmarkt.

Economische verwachtingen 2014-2017

Onder de conditie dat de conjunctuur weer enigszins normaliseert wordt in de PEV voor de komende jaren een gemiddelde economische groei geraamd van 1,2 % per jaar. Dit ligt ver onder het langjarig gemiddelde van 2 à 2½ %. Na een daling van de werkgelegenheid in 2013 ligt er voor 2014 nog slechts een lichte banengroei in het verschiet van 0,7%, voor de jaren 2015-2017 moet gevreesd worden dat de banengroei niet boven de 0,6% uitkomt (tussen 2000 en 2008 bedroeg de banengroei gemiddeld 1,3% per jaar). De werkloosheid is in 2013 opgelopen van 53.000 personen in 2012 naar bijna 75.000, ofwel 7,9 % van de beroepsbevolking. Naar verwachting zal de werkloosheid in 2014 verder stijgen naar 82.000 (8,6 % van de beroepsbevolking). In de jaren daarna is de banengroei nog zo gering dat er nauwelijks ruimte ontstaat voor een daling van de werkloosheid zodat ook in 2017 nog steeds moet worden gerekend op een werkloosheid van om en nabij de 8½ %, aldus de PEV.

Discrepantieanalyse

In de discrepantieanalyse wordt getoond op welk beroepsniveau en in welke beroepsgroepen er in Gelderland een tekort of een overschot op de arbeidsmarkt bestond in 2013 en wat de verwachtingen zijn voor 2014 en 2017. Hiertoe is de stroom baanopeningen (banen die in een jaar beschikbaar komen om vervuld te worden) onderverdeeld in vervangingsvraag (herbezetting van banen die vrijkomen door pensionering e.d.) en uitbreidingsvraag (nieuwe banen). Deze vraag is vervolgens afgezet tegen het onbenutte arbeidsaanbod (de stroom baanzoekers in een jaar die nog geen werk hebben: werklozen, schoolverlaters, herintreders en goedgekeurde arbeidsongeschikten).

In totaal is het aantal baanopeningen in Gelderland voor 2013 uitgekomen op 75 duizend en het is de verwachting dat dit in 2014 zo'n 5 duizend lager zal zijn onder invloed van de economische crisis van 2013. In 2017 zal het aantal baanopeningen toenemen tot bijna 93 duizend. Het aantal baanopeningen ligt in 2014 dus nog onder het – toch al lage – niveau van 2013, maar voor 2017 vindt herstel plaats naar min of meer normale waarden. Dit komt omdat de vervangingsvraag sterk zal stijgen als gevolg van het toenemende aantal pensioneringen. De uitbreidingsvraag zal daarentegen nog wel laag zijn doordat er een structureel lagere werkgelegenheidsgroei wordt voorspeld. Per saldo beweegt het aantal baanopeningen zich naar het niveau van voor de crisis, voornamelijk als gevolg van de vergrijzing.

Bij het onbenutte arbeidsaanbod zijn de bewegingen minder groot. In 2013 bedroeg het aanbod 124.000 personen, bestaande uit 75% werklozen, 18% schoolverlaters en 7% herintreders/goedgekeurde arbeidsongeschikten. Voor 2014 en 2017 wordt een aantal geraamd van om en nabij 122.000. De aandelen schoolverlaters en werklozen dalen iets ten gunste van het aandeel goedgekeurde arbeidsongeschikten.

De arbeidsmarkt in Gelderland is in zijn geheel voor 2013 en 2014 vrij ruim¹ te noemen. Het aanbod ligt fors hoger dan de vraag. In 2013 stonden tegenover het onbenutte aanbod van 124 duizend personen slechts 75 duizend baanopeningen, in 2014 zal het aanbod 122 duizend personen zijn en het aantal baanopeningen nog ongeveer 70 duizend. Voor beide jaren ligt de krapte-index, (de

---

¹ De begrippen ruim en krap zijn gebaseerd op de verhouding tussen vraag en aanbod op de arbeidsmarkt, gezien vanuit de werkgever. Ruim wil zeggen dat er meer aanbod is dan vraag (de werkgever heeft meer keuze uit kandidaten), krap wil juist zeggen dat de vraag naar arbeid groter is dan het aanbod.

verhouding tussen het aantal baanopeningen en het onbenutte arbeidsaanbod) rond de 0,6 en is dus is de gehele arbeidsmarkt te karakteriseren als ruim. In 2017 komt deze krapte-index weliswaar hoger uit op bijna 0,8, maar dit betekent dat voor de hele arbeidsmarkt in Gelderland er voor elke onbenutte aanbieder van arbeid 0,8 banen open staan. Deze waarde geldt over alle beschikbare banen en alle baanzoekers. Echter, nadere differentiatie naar niveau en type baan en niveau en type baanzoeker, laat een ander beeld zien. De markt is het ruimst voor elementaire en lagere beroepen. Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe krappere de arbeidsmarkt. Wordt nog meer ingezoomd op verschillende beroepsgroepen dan vinden we dat de markt voor medische beroepen als krap kan worden gekenmerkt. Het zijn vooral de wetenschappelijke beroepen waar op de Gelderse arbeidsmarkt nog vrij veel krapte wordt gevonden. We moeten ons echter wel goed realiseren dat op dergelijke banen ook wetenschappelijk aanbod uit andere provincies kan reageren, zodat deze krapte enigszins vertekend is.

Opvallend is verder dat het aandeel van de vervangingsvraag in de totale arbeidsvraag in de loop der tijd steeds groter wordt. Dit komt vooral doordat het aandeel gepensioneerden in de vervangingsvraag steeds groter wordt. De naoorlogse geboortegolf zal in toenemende mate de pensioengerechtigde leeftijd bereiken, de vervanging van die geboortegolf zal dus steeds moeilijker worden. Vooral bij de overheid en in het onderwijs zal dit de komende jaren optreden. Hier is bijna een derde van de werknemers ouder dan 55 jaar. Ook voor de komende jaren, met slechts geringe werkgelegenheidsgroei, geldt dit nog. Behalve het arbeidsaanbod dat door vergrijzing wordt beïnvloed, geldt dat de uitbreiding- en vervangingsvraag zich steeds meer zal richten op hogere opleidingen, wat de krapte in dat segment nog eens extra zal beïnvloeden. Het zijn tegenwoordig steeds meer mbo-ers die werkloos raken. Enerzijds door verdringing door hbo-ers, anderzijds doordat hun banen in toenemende mate worden vervangen door computers of door lage-lonen-landen.

Waar voor hogere en wetenschappelijke banen vaak een landelijke arbeidsmarkt geldt, is dat voor elementaire en lagere beroepen juist een vrij lokale arbeidsmarkt direct rondom de woonplaats. De middelbare beroepen worden hierbij ook meegerekend. Daarom is voor al deze beroepsgroepen een discrepantieanalyse uitgevoerd op het niveau van de WGR-gebieden in de provincie Gelderland. De arbeidsmarkt is voor alle WGR-gebieden als ruim te karakteriseren: er zijn meer aanbieders tot aan middelbare beroepen dan dat er vraag is. De markt is relatief het krapst in de Food Valley met een index van ca. 0,64. Dit wil zeggen voor elke baanzoeker op elementair, lager of middelbaar niveau staan daar 0,64 banen beschikbaar. Voor 2017 wordt verwacht dat de krapte maximaal zal oplopen tot bijna 0,9 in Noord-Veluwe. Food Valley komt in 2017 uit op een krapte index van 0,8, wat getypeerd kan worden als een 'neutrale' arbeidsmarkt. Een neutrale arbeidsmarkt komt neer op een arbeidsmarkt met een index van 1 (ofwel dat er voor elke aanbieder ook een beschikbare baan zal zijn). In de praktijk hanteren we echter ruimere marges en nemen we voor een neutrale arbeidsmarkt een index tussen 0,8 en 1,2. De arbeidsmarkt is het ruimst in beide deelregio's Arnhem en Nijmegen van de Stadsregio met een krapte-index van resp. 0,48 en 0,41 voor 2014. Dit heeft alles te maken met het feit dat in grotere steden het aanbod, met name van werklozen, erg hoog is. In de onderstaande tabel staan de krapte-indices voor de verschillende gebieden in Gelderland voor 2014 weergegeven.

Krapte-index 2014 per beroepsgroep, alle regio's

		Achter- hoek	Food Valley	Noord- Veluwe	Rivieren- land	Steden- driehoek	sub-regio Arnhem	sub-regio Nijmegen
11	Elementaire beroepen	0,33	0,38	0,35	0,35	0,32	0,29	0,22
1	Totaal elementaire beroepen	0,32	0,38	0,35	0,35	0,32	0,29	0,22
24	Agrarisch	0,92	0,72	0,67	0,86	0,71	0,51	0,33
26	Technisch	0,53	0,54	0,54	0,49	0,44	0,31	0,28
28	Transport	0,28	0,31	0,25	0,41	0,22	0,23	0,15
29	(Para)medisch	1,77	1,84	2,39	1,66	2,18	1,84	2,18
31	Administratief, commercieel e.d.	0,64	0,80	0,70	0,71	0,65	0,54	0,44
33	Beveiliging	0,07	0,05	0,04	0,05	0,05	0,04	0,03
37	Verzorgend	0,48	0,48	0,64	0,43	0,52	0,44	0,46
2/3	Totaal lagere beroepen	0,53	0,58	0,56	0,55	0,49	0,41	0,35
44	Agrarisch	1,73	0,98	0,88	1,42	1,00	0,62	0,37
46	Technisch	0,97	0,99	0,96	0,93	0,86	0,64	0,54
48	Transport e.d.	1,41	1,31	1,02	1,86	1,06	1,16	0,78
49	(Para)medisch	1,38	1,31	1,68	1,27	1,66	1,42	1,61
51	Administratief, commercieel e.d.	0,66	0,85	0,75	0,73	0,76	0,63	0,49
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,39	0,77	0,85	0,34	1,13	0,84	0,42
55	Taalkundig, cultureel	0,47	0,69	0,58	0,56	0,59	0,56	0,40
56	Gedrag en maatschappij	0,53	0,49	0,67	0,46	0,66	0,57	0,61
57	Verzorgende e.d.	0,54	0,54	0,72	0,51	0,59	0,51	0,52
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,97	0,84	0,85	0,77	0,81	0,66	0,58
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,57	0,64	0,63	0,59	0,58	0,48	0,41

Uitleg: de krapte-index is gedefinieerd als de verhouding tussen vraag en aanbod, ofwel het aantal openstaande arbeidsplaatsen per werkzoekende

zeer ruime arbeidsmarkt;
ruime arbeidsmarkt;
'neutrale' arbeidsmarkt;
krappe arbeidsmarkt;
zeer krappe arbeidsmarkt;

krapte-index tussen 0 en 0,4
krapte-index tussen 0,4 en 0,8
krapte-index tussen 0,8 en 1,2
krapte-index tussen 1,2 en 1,6
krapte-index hoger dan 1,6

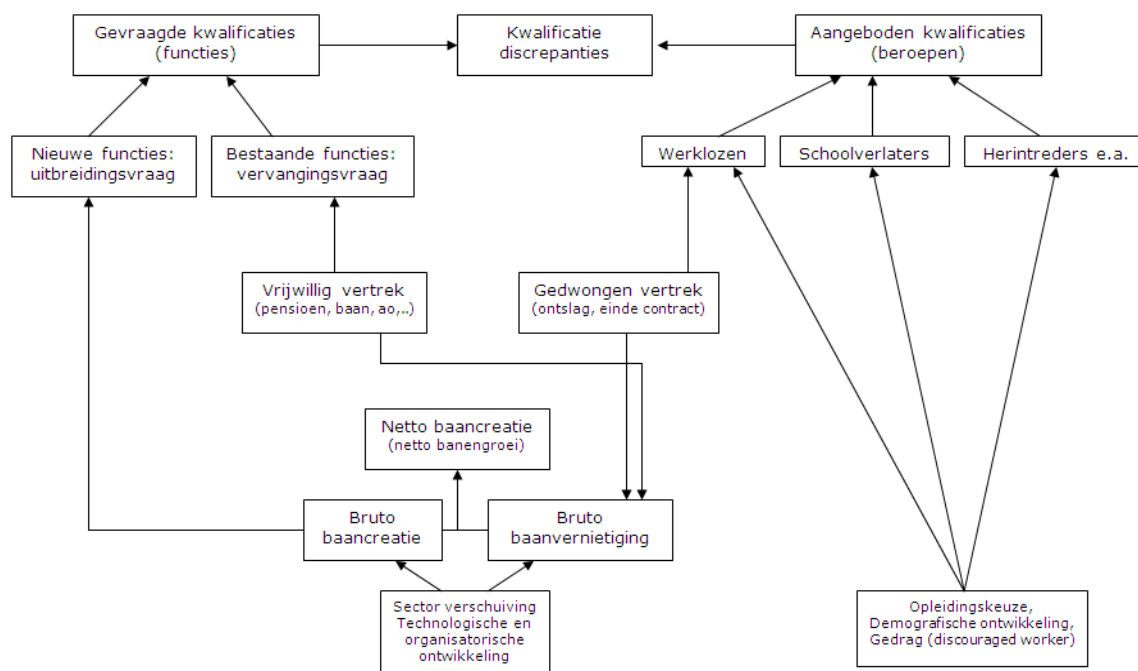
1. Inleiding

In dit rapport staat centraal in hoeverre het aantal baanopeningen (de vervangings- en uitbreidingsvraag) en het onbenutte aanbod van arbeid (de som van schoolverlaters, werklozen, herintreders en goedgekeurde arbeidsongeschikten) in de provincie Gelderland en in specifieke gebieden in Gelderland (zgn. WGR-gebieden) op elkaar zijn afgestemd. We beschouwen hier de mate van afstemming voor 2013 - het afgelopen jaar - en de verwachtingen voor 2014 en 2017. De kwantitatieve prognoses van de beroepsbevolking en de werkgelegenheid zijn afkomstig uit de Provinciale Economische Verkenning van de provincie Gelderland. Deze prognoses zijn opgesteld door het Bureau Economisch Onderzoek van de provincie Gelderland en zijn consistent met de meest recente landelijke ramingen van het Centraal Planbureau (maart 2014).

Het aantal baanopeningen bestaat uit de stroom banen naar beroepsgroep, die in een jaar beschikbaar komen bij bedrijven en instellingen. Het onbenutte aanbod van arbeid bestaat uit de stroom personen die in een jaar beschikbaar komen op de arbeidsmarkt en gekwalificeerd zijn voor die beroepsgroepen. In een beroepsgroep worden beroepen samengevoegd op grond van niveau en richting van de benodigde bekwaamheden om dat beroep te kunnen uitoefenen.

In deze analyse van vraag en aanbod gaat het om het verwachte aantal baanopeningen en het verwachte onbenutte aanbod van arbeid in een bepaald jaar. Figuur 1 geeft een schematische weergave van de opbouw van het aantal baanopeningen en –aanbod in deze analyse en geeft tevens beknopt weer op welke manier het model werkt waarmee vraag en aanbod worden bepaald.

Figuur 1. Schematische weergave opbouw van het aantal baanopeningen en het onbenutte aanbod van arbeid

Bron: RuG

Het aantal baanopeningen is hier gedefinieerd als zowel vervangings- als uitbreidingsvraag naar arbeid voor banen met een arbeidsduur vanaf minimaal 12 uur per week. Banen met een arbeidsduur van minder dan 12 uur per week tellen niet mee, omdat dergelijke kleine baantjes niet de hoofdtak van de betreffende werkende persoon zijn. Dit betekent dat iemand met zo'n klein baantje een andere hoofdtak als weekbesteding heeft dan arbeid, bijv. school/opleiding, huishouden, e.d. Een belangrijkere reden om te kiezen voor banen van 12 uur per week of meer is het feit dat ook het onbenutte aanbod van arbeid bestaat uit personen die werk zoeken van minimaal 12 uur per week. Op deze manier hebben zowel de vraag naar als het aanbod van arbeid op dezelfde duur van de baan betrekking.

1.1 Het aantal baanopeningen

Bedrijven en instellingen in een bepaald gebied vragen personeel met bepaalde kwalificaties om hun openstaande banen te kunnen vervullen. Dit is het aantal baanopeningen. Deze is opgebouwd uit een vervangingsvraag en een uitbreidingsvraag.

Vervangingsvraag omvat die banen die - nadat ze in een bepaalde periode zijn vrijgekomen – in aanmerking komen voor herbezetting. Omdat in de praktijk onbekend is welke vrijkomende banen voor herbezetting in aanmerking komen en welke niet, maken we de volgende veronderstellingen.

1. Banen die vrijkomen door vrijwillig vertrek van de betreffende werkende worden deels opnieuw bezet en deels niet. Vrijwillig vertrek wil zeggen de uitstroom van werkenden wegens het vinden van een andere baan, of wegens pensionering, scholing, arbeidsongeschiktheid, e.d. Het deel van de banen dat niet voor herbezetting in aanmerking komt wordt opgeheven. De omvang van dit deel hangt af van de economische conjunctuur. In een economische neergang worden meer banen die door vrijwillig vertrek beschikbaar komen door de werkgever opgeheven dan in een opgang. Dit deel komt overeen met het schrappen van banen door 'natuurlijk verloop'.² Deze opgeheven banen vormen een onderdeel van de zgn. bruto baanvernietiging.
2. Banen die vrijkomen door onvrijwillig vertrek van de betreffende werkende worden niet opnieuw bezet. Onvrijwillig vertrek wil zeggen uitstroom van werkenden naar werkloosheid (bijv. door ontslag of het niet verlengen van een tijdelijk contract). Zij maken geen deel uit van de vervangingsvraag. Deze banen vormen het andere gedeelte van de bruto baanvernietiging.

Uitbreidingsvraag omvat die banen die nieuw worden gecreëerd bij bedrijven en instellingen. Dit wordt ook wel aangeduid met bruto baancreatie. Deze uitbreidingsvraag wordt bepaald door de definitierelatie tussen de bruto baanstromen (dat wil zeggen baancreatie en –vernietiging) en de netto banengroei. Uitbreidingsvraag is gelijk aan de netto banengroei plus de bruto baanvernietiging.³ Netto banengroei is hier bepaald op basis van de uitkomsten en prognoses van de provincie Gelderland. De bruto baanvernietiging wordt voor een deel

---

² Zie W. Hassink en L. Broersma (2003), "Quits, layoffs and job destruction", *Applied Economics*, 35, blz. 1911-1914. Zij vinden dat ten hoogste 25% van de banen van werknemers die vrijwillig vertrekken wordt vernietigd. S. Davis, J. Haltiwanger en S. Schuh (1996), *Job Creation and Destruction*, MIT Press, vinden 9-13% voor de VS. We veronderstellen hier dat onder normale omstandigheden 10% van de banen die door vrijwillig vertrek vrijkomen wordt vernietigd. In de huidige crisis is dit voor 2013 op 25% gezet en voor 2014 op 15%. In 2017 is de crisis voorbij is en geldt weer die 10%. Met andere woorden, hier geldt een herbezetting – en dus vervangingsvraag – van 75% in 2013, 85% in 2014 en 90% in 2017 van de vrijwillig verlaten banen. Vrijwillig vertrek uit banen kan worden onderscheiden in vertrek naar buiten de arbeidsmarkt en vertrek naar een andere baan (binnen de arbeidsmarkt). Beide categorieën hangen sterk af van leeftijd. Vertrek uit de arbeidsmarkt is het hoogst onder jongeren (zorg voor kinderen) en ouderen (pensionering, arbeidsongeschiktheid=ao). Vertrek naar een andere baan (baanwisselaars) is het hoogst onder jongeren en het laagst onder ouderen. De banen uit de PWE van Gelderland zijn hiervoor herschat naar leeftijd en beroep.

³ Per definitie geldt: netto baangroei = bruto baancreatie – bruto baanvernietiging. Dus geldt uitbreidingsvraag = bruto baancreatie = netto baangroei + bruto baanvernietiging.

bepaald door vernietiging van banen die vrijkomen door vrijwillig vertrek (afhankelijk van de conjunctuur) en door (alle) banen die vrijkomen wegens uitstroom naar werkloosheid.⁴ Vervangings- en uitbreidingsvraag hebben niet alleen betrekking op banen van werknemers maar ook van zelfstandigen. De definitie van het aantal baanopeningen komt daarmee overeen met de werkgelegenheidsdefinitie van de provinciale werkgelegenheidsenquête (PWE) van Gelderland.⁵ Het aantal baanopeningen is dan ook niet gelijk aan de instroom van nieuwe vacatures, die alleen op werknemers betrekking heeft.⁶ Een zelfstandig ondernemer die stopt met werken, wegens bijvoorbeeld pensionering, zou moeten worden opgevolgd en wordt dus onderdeel van de vervangingsvraag. De baan van een zelfstandig ondernemer die failliet gaat is onderdeel van baanvernietiging en zit dus niet in de vervangingsvraag.

Banen van baanwisselaars komen deels terecht in de vervangingsvraag en deels in baanvernietiging. Omdat baanvernietiging samen met de netto banengroei de uitbreidingsvraag bepaald (voetnoot 3) hebben baanwisselaars ook effect op de uitbreidingsvraag. Met andere woorden, de banen die vrijkomen doordat een werkende van baan wisselt komen weer terecht in de arbeidsvraag. Echter, baanwisselaars leveren niet alleen een bijdrage aan de vraag naar arbeid, maar vormen zelf een even groot aanbod van arbeid zodat hun effect op vraag en aanbod per saldo nul is. Ze worden daarom verder niet meegenomen.

Tot slot vermeld figuur 1 nog waar de bruto baanstromen door worden bepaald. Deze worden in de eerste plaats beïnvloed door de sectorstructuur. Over de lange termijn is het belang van de sectorstructuur verschoven van landbouw via industrie naar diensten. Dit heeft uiteraard zijn weerslag gehad op baanstromen per sector en baanstromen naar geslacht en dus op de kwalificaties van de gemiddelde baan. Binnen de dienstensector is het zwaartepunt de laatste jaren steeds meer verschoven van consumentendiensten naar zakelijke diensten en gezondheidszorg. Het een hangt samen met toenemende technologische veranderingen bij bedrijven, zoals meer ICT-gebruik, in combinatie met het doorvoeren van organisatorische veranderingen, als outsourcing en HRM-beleid. De toenemende nadruk op gezondheidszorg hangt ook samen met technologische vernieuwingen en met het toenemende belang van gezond ouder worden. Anderzijds hangt toename in de gezondheidszorg samen met vergrijzing.

1.2 Onbenut aanbod van arbeid

Naast de vraag naar arbeid en de bijbehorende kwalificaties zijn er aan de andere kant personen met bepaalde kwalificaties die zich op de arbeidsmarkt aanbieden. Dit aanbod wordt onder andere bepaald door zaken als schoolkeuze, maar ook door migratie en op langere termijn door vergrijzing en ontgroening.

Het totale onbenutte aanbod van arbeid is verondersteld te zijn opgebouwd uit drie groepen:

1. werklozen;
2. schoolverlaters;
3. overig onbenut aanbod van arbeid, waaronder herintreders.

---

⁴ Vertrek uit een baan naar werkloosheid is bekend naar leeftijd; toepassing op banen naar leeftijd in Gelderland levert baanvernietiging door (onvrijwillig) ontslag. De baanvernietiging door vrijwillig vertrek ('natuurlijk verloop') hangt zoals gezegd af van de stand van de conjunctuur en van de banen die vrijkomen door vrijwillig vertrek uit de arbeidsmarkt (pensionering, kinderen, enz.) en naar ander werk (baanwisselaars).

⁵ In de PWE worden uitzendkrachten meegeteld bij inlenende bedrijven. In de prognoses van het PEV, die aan de discrepantieanalyse ten grondslag liggen, worden die echter meegeteld bij de sector zakelijke dienstverlening.

⁶ Openstaande vacatures op een bepaald moment zijn de resultante van nieuw ontstane vacatures en vervulde vacatures (d.i. instroom minus uitstroom van vacatures). In het hier gehanteerde concept van vraag en aanbod als stroomgrootheden gedurende een jaar, zou de uitgeoefende arbeidsvraag naar werknemers corresponderen met de instroom van nieuw ontstane vacatures in dat jaar. Vacaturestromen zijn net zomin als andere arbeidsmarktstromen per provincie beschikbaar. De vacatures van het UWV zijn weliswaar regionaal beschikbaar, maar betreffen alleen die vacatures die bij het UWV zijn aangemeld en dat zijn niet alle, maar slechts een deel van het totale aantal.

Merk op dat wat het aanbod betreft er geen vergelijkbare veronderstellingen nodig zijn als bij het aantal baanopeningen het geval was. In tegenstelling tot vervangings- en uitbreidingsvraag zijn de verschillende aanbodcategorieën wel goed in te schatten. Voor het aanbod van werklozen wordt gebruik gemaakt van het bestand niet-werkende werkzoekenden (nww) van het UWV plus de verwachte instroom van werklozen in dat jaar.⁷ De nww wordt bij het UWV geregistreerd en omdat dit een telling is en niet is gebaseerd op een steekproef, zoals de werkloze beroepsbevolking van het CBS, is veel detailinformatie bekend, waaronder de beroepsklasse en gemeente waarin de werkzoekende woont. Een andere belangrijke groep onbenut aanbod van arbeid wordt gevormd door schoolverlaters die na het behalen van hun diploma beschikbaar komen op de arbeidsmarkt.⁸ Schoolverlaters kunnen worden ingedeeld volgens dezelfde beroepsclassificatie als werklozen uitgaande van hun opleidingsniveau en opleidingsrichting en de kwalificaties van hun eerste baan.⁹ Het overige onbenutte aanbod van arbeid bestaat voornamelijk uit goedgekeurde arbeidsongeschikten en andere herintreders, vooral vrouwen, die naar werk zoeken en niet bij het UWV staan ingeschreven. Kenmerken van personen in dit overig onbenutte aanbod van arbeid komen van het CBS en worden gebruikt om deze aanbodcategorie te regionaliseren.

1.3 Leeswijzer

In het vervolg wordt het aantal baanopeningen en het onbenutte aanbod van arbeid in 2013 en de verwachtingen voor 2014 en 2017 besproken in de provincie Gelderland. Vervolgens wordt nagegaan in hoeverre vraag naar en aanbod van verschillende beroepsgroepen op elkaar zijn afgestemd en of er sprake is van een ruime, dan wel een krappe arbeidsmarkt voor die beroepsgroep voor die betreffende jaren.

Bij het aantal baanopeningen gaat het om de stroom verschillende beroepen naar beroepsniveau en beroepsgroep die in een jaar beschikbaar komen om te worden vervuld. Bij beroepsniveau gaat het om de hoogte van het beroep, waarbij deze hoogte varieert tussen elementaire en wetenschappelijke beroepen. We merken op dat dit niet hetzelfde is als opleidingsniveau; opleiding hoort bij een persoon, beroepsniveau hoort bij een baan. Bij het onbenutte aanbod van arbeid gaat het om de stroom personen die in een jaar op zoek zijn naar beschikbare beroepen met een bepaald beroepsniveau en in een bepaalde beroepsgroep. De mate waarin deze vraag naar beroepen en dit aanbod van werkzoekenden op elkaar zijn afgestemd, bepaald de mate van discrepantie tussen vraag en aanbod. Deze discrepantie zal centraal staan in dit onderzoek voor 2013, 2014 en 2017.

Daarnaast wordt voor bepaalde gebieden binnen de provincie Gelderland, de zgn. WGR-gebieden, nagegaan in hoeverre vraag naar en aanbod van arbeid op elkaar zijn afgestemd voor deze drie jaren. WGR-gebieden zijn opgebouwd uit groepen van gemeenten in Gelderland en enkele gemeenten in buurprovincies Overijssel, Utrecht en Limburg. De som van vraag, resp. aanbod voor deze WGR-gebieden is daarom niet gelijk aan de vraag en het aanbod voor de hele provincie Gelderland. Omdat zowel de vraag naar als het aanbod van hoger en wetenschappelijk opgeleiden een veel groter bereik heeft dan alleen deze WGR-gebieden, worden zij niet meegenomen in de discrepantieanalyse voor WGR-gebieden¹⁰.

⁷ Deze verwachte instroom wordt geschat door de stroom van werkenden die hun baan (onvrijwillig) verlaten wegens werkloosheid. Dit bepaalt ook weer de uitbreidingsvraag.

⁸ We veronderstellen dat schoolverlaters niet ook bij het UWV staan ingeschreven. Deze aanname kan worden gemaakt, omdat schoolverlaters dat ook niet hoeven te doen. Om voor een uitkering in aanmerking te komen kan het UWV eisen dat men als nww bij het arbeidsbureau moet zijn ingeschreven. Schoolverlaters komen echter niet direct voor zo'n uitkering in aanmerking bijvoorbeeld omdat ze nog geen werkervaring hebben. Gediplomeerde schoolverlaters die geen vervolgopleiding doen, maken daarom samen met het bestand nww deel uit van het onbenutte aanbod van arbeid. De uitstroom van niet-geplumeerden wordt hier niet meegenomen omdat over deze groep en hun onbenutte aanbod van arbeid weinig (regionale) informatie bekend is.

⁹ Deze informatie is afkomstig van het ROA en het ministerie van OCW. Uitstroom van geslaagden bij de diverse opleidingen naar richting zijn per provincie beschikbaar bij het CBS. Uit onderwijsmatrices van het CBS is bekend welk deel van hen doorgaat met een vervolgopleiding en welk deel niet. Die laatste groep is beschikbaar voor de arbeidsmarkt.

¹⁰ Voor het arbeidsmarktgedrag van hoger opgeleiden, zie bijvoorbeeld: Venhorst (2012). Smart move? The spatial mobility of higher education graduates. Groningen: RuG.

Immers, voor banen van die niveaus wordt ook buiten het WGR-gebied geworven net als het onbenutte aanbod van arbeid van die niveaus ook buiten het WGR-gebied zoekt naar werk. Bij vraag en aanbod in deze gebieden gaat het daarom alleen om elementaire, lagere en middelbare beroepen. Hogere en wetenschappelijke beroepen worden alleen op provinciaal niveau beschouwd. In de hoofdstukken 2, 3 en 4 wordt de discrepantieanalyse voor de provincie Gelderland als geheel gedaan. Hoofdstuk 2 gaat om de vraag naar arbeid voor verschillende beroepsgroepen. In hoofdstuk 3 staat het aanbod van arbeid naar die beroepsgroepen centraal en in hoofdstuk 4 worden die beide tegen elkaar afgezet. In hoofdstuk 5 wordt de discrepantieanalyse voor elk van de WGR-gebieden in Gelderland uitgevoerd. Hoofdstuk 6 bevat de conclusies.

1.4 Hoe lees ik de cijfers en wat betekenen de cijfers voor beleid?

In de discrepantieanalyse laten we veel cijfers zien in tabellen. Vaak zijn deze cijfers absolute getallen, zoals het aantal baanopeningen (vervangings- en uitbreidingsvraag). Een voorbeeld is het totaal aantal baanopeningen in 2013 voor de hele provincie Gelderland: 75.030 (tabel 1, p. 15). Soms zijn het relatieve getallen, zoals de index-cijfers. Een voorbeeld is het verhoudingsgetal dat de krapte op de arbeidsmarkt (de zogenaamde krapte-index) in 2013 in de hele provincie Gelderland aangeeft: 0,60 (tabel 5, p. 23). Het index-cijfer is de verhouding tussen het aantal baanopeningen en het beschikbare onbenutte aanbod.

Aan de hand van een voorbeeld in onderstaande tabel leggen we uit hoe deze cijfers gelezen moeten worden en waarom ze relevant zijn voor beleid.

	Totaal aantal baanopeningen	Vervangings-vraag	Uitbreidings-vraag	Totale vraag
	Totaal	50.060	24.970	75.030

	Totaal onbenut aanbod	werklozen	school-verlaters	overig aanbod	Totaal
	Totaal	93.860	22.410	8.130	124.400

In de eerste tabel staat het totaal aantal baanopeningen in 2013. Dat waren er 75.030 voor de hele provincie Gelderland. Daarvan waren 50.060 baanopeningen (ongeveer 2/3) ten gevolge van een vervanging van iemand die bijvoorbeeld met pensioen ging of die wegens ziekte stopte. 24.970 baanopeningen (ongeveer 1/3) ontstonden als gevolg van groei van de werkgelegenheid, waardoor meer mensen nodig waren.

De tweede tabel laat zien hoeveel mensen in 2013 in de provincie Gelderland beschikbaar waren voor de arbeidsmarkt. Dat waren er in totaal 124.400. Het grootste deel daarvan bestond uit mensen die werkloos waren, 93.860. 22.410 waren klaar met hun opleiding (schoolverlaters) en de overige 8.130 bestond uit mensen die werk zochten omdat ze bijvoorbeeld weer goedgekeurd waren na een periode van arbeidsongeschiktheid.

Krapte = de verhouding tussen vraag naar arbeid en aanbod van arbeid.

$$= \frac{\text{het aantal baanopeningen}}{\text{het onbenutte aanbod van arbeid}}$$

De krapte op de arbeidsmarkt drukken we uit in een indexcijfer. Dat is de verhouding tussen baanopeningen en het onbenutte aanbod van arbeid.

	Krapte index	2013	2014	2017
	Totaal	0,60	0,58	0,76

Voor de hele provincie was dat in 2013 0,60. Dat wil zeggen dat er voor 6 baanopeningen 10 mensen beschikbaar waren = 6/10. In dit geval spreken we van een ruime arbeidsmarkt. Bij een krappe arbeidsmarkt is het juist omgekeerd en zijn er meer baanopeningen dan er mensen beschikbaar zijn. Bijvoorbeeld voor (para)medische middelbare beroepen was in de provincie Gelderland in 2013 de krapte-index 1,42. Dat betekent dat er voor 7 baanopeningen 5 mensen beschikbaar waren (7/5).

Wat betekent een ruime arbeidsmarkt voor het arbeidsmarktbeleid?

Bij een ruime arbeidsmarkt zijn er te weinig banen. De beleidsopgave ligt er dan om werk te creëren. Dat is voor lagere overheden in deze tijd heel moeilijk, zo niet onmogelijk.

Overleg tussen werkgevers en overheid

Een andere mogelijkheid is om mensen om te scholen naar werk waar nog wel vraag naar is (beroepsgroepen met een krapte-index die groter is dan 1) of mensen meer scholing te geven waardoor hun opleidingsniveau stijgt waardoor ze in aanmerking komen voor hogere banen. Daar is de arbeidsmarkt over het algemeen krappere, de indexcijfers liggen dichterbij of zijn groter dan 1). Door goed met werkgevers te overleggen kunnen mensen omgeschoold worden naar beroepen waar werkgevers wel werk voor hebben.

Opleiding en onderwijs

De aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt kan ook door betere voorlichting en informatievoorziening aan leerlingen in het beroepsonderwijs. Daardoor kunnen zij een opleiding kiezen waar de komende jaren een grotere vraag naar is.

Mobiliteit

Tenslotte kan gedacht worden aan mobiliteitsstimulering. Mensen kunnen pendelen of verhuizen naar regio's waar (nog) wel vraag is naar hun beroep.

Wat zijn betekenen een krappe arbeidsmarkt voor het arbeidsmarktbeleid?

Als de arbeidsmarkt krap is betekent dat vaak het omgekeerde. Er is niet te weinig werk, maar er zijn te weinig mensen die dit werk kunnen doen. Beleid is dan gericht op het vergroten van het aanbod.

Overleg tussen werkgevers en overheid

Voor een belangrijk deel van het arbeidsmarktbeleid is het noodzakelijk voor de overheid om overleg te voeren met werkgevers. Bijvoorbeeld als het gaat om het opleiden van mensen. Werkgevers weten vaak goed waar ze behoefte aan hebben. Er is vaak meer krapte voor banen waar een hoger opleidingsniveau voor is vereist. Met een hoger opleidingsniveau zijn mensen dan beschikbaar voor banen waar een tekort aan mensen voor was. Door mensen te stimuleren om door te leren worden ze beschikbaar voor werkgevers in een krappe arbeidsmarkt. Het kan ook door het investeren in innovatie, waardoor de productiviteit wordt verhoogd, waardoor er minder mensen nodig zijn.

Onderwijs

Voor het onderwijs ligt hier een kans om opleidingen te stimuleren waar een grote vraag naar is, of om studenten te stimuleren om door te leren na hun eerste opleiding om zo met een hoger opleidingsniveau beschikbaar te zijn voor banen waar de krapte groter is.

Mobiliteit

Tenslotte kan het arbeidsaanbod vergroot worden door het aantrekken van mensen van buiten de regio, door goede verbindingen over de weg of met het openbaar vervoer te realiseren.

2. Vraag naar arbeid in Gelderland, 2013-2017

2.1. Algemene ontwikkeling

De voorspelling van de werkgelegenheidsgroei in Gelderland voor 2014 en 2017 is afkomstig van de provincie zelf en is consistent met de landelijke voorspellingen van het CPB. De werkgelegenheidsvoorspelling voor de periode 2014-2017 is voor Nederland nog steeds zeer beperkt met een gemiddeld jaarlijkse groei van slechts 0,1%. Gelderland scoort wat dat betreft beter met een jaarlijkse groei van ca. 0,4%. Alleen in de landbouw, industrie en financiële diensten krimpt het aantal banen in Gelderland sterker dan landelijk, in alle andere sectoren groeit het aantal sterker dan landelijk of krimpt het aantal banen minder sterk.

De verwachte lage werkgelegenheidsgroei tussen 2013 en 2017 is mede bepalend voor de verwachte vraag naar arbeid in Gelderland. Dit aantal baanopeningen is de stroom banen die in een jaar beschikbaar komen om te worden gevuld. Het aantal baanopeningen ligt in 2013 in Gelderland op ongeveer 75 duizend banen, bestaande uit een vervangingsvraag van 50 duizend banen en een uitbreidingsvraag van 25 duizend banen. Dit is een lager aantal dan voor de crisis toen de het aantal baanopeningen uitkwam op ca. 100 duizend banen. Voor 2014 wordt een verdere afname van de vraag naar arbeid verwacht tot 72 duizend banen. Dit komt vooral door een verdere afname in de uitbreidingsvraag naar arbeid tot ca. 21 duizend banen en een iets hogere vervangingsvraag tot 50 duizend banen. Die daling in uitbreidingsvraag heeft te maken met de nasleep van de economische crisis; zoals gezegd komen de gevolgen voor de arbeidsmarkt met de nodige vertraging tot uiting. De stijging in de vervangingsvraag komt vooral door de toename van het aantal gepensioneerde werkenden onder invloed van vergrijzing. In 2017 zal de het aantal baanopeningen uitkomen op ca. 93 duizend banen en is daarmee ongeveer terug op het niveau van voor de crisis. Dit komt niet alleen omdat de vervangingsvraag door de voortschrijdende vergrijzing toeneemt tot ruim 60 duizend banen, maar ook door een stijging van de uitbreidingsvraag ten opzicht van 2013 en 2014.

Tabel 1 toont de totale vraag naar arbeid per beroepsgroep in Gelderland voor de jaren 2013, 2014 en 2017. Wanneer dit aantal baanopeningen gedurende het jaar 2013 wordt beschouwd als percentage van het aantal banen in Gelderland aan het begin van 2013, dan vinden we een zgn. bruto baancreatievoet van 9%. Als we ook baanwisselaars zouden meenemen komt die bruto baancreatie zelfs uit op 13%.¹¹ Voor 2014 en 2017 is deze uitgebreide bruto baancreatie in Gelderland 14% resp. 17%. Er is dus ondanks de geringe verwachte netto banengroei in Gelderland toch nog een behoorlijke arbeidsmarktdynamiek, waarbij grote hoeveelheden personen in één jaar werk kunnen vinden, maar ook verliezen.

¹¹ Dit is in dezelfde orde van grootte als de nationale baancreatievoet volgens het CBS. Zij vinden voor 2012 – het meest recente jaar – een baancreatie van 12,3%. Ook uit internationaal onderzoek naar dynamiek op arbeidsmarkten met behulp van arbeidsmarktstromen ligt de bruto baancreatie rond 15%.

2.2. Het aantal baanopeningen naar beroepsklasse

Tabel 1. Totaal aantal baanopeningen per beroepsklasse in Gelderland, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	6610	3500	7420
1	Totaal elementaire beroepen	6610	3500	7420
24	Agrarisch	1170	1070	1010
26	Technisch	3170	4150	4730
28	Transport	1700	2060	2530
29	(Para)medisch	580	560	740
31	Administratief, commercieel e.d.	7300	7100	8740
33	Beveiliging	30	20	20
37	Verzorgend	3120	2850	3490
2/3	Totaal lagere beroepen	17260	17810	21510
44	Agrarisch	1010	920	960
46	Technisch	5610	6930	8240
48	Transport e.d.	260	330	420
49	(Para)medisch	3590	3490	4800
51	Administratief, commercieel e.d.	10240	9930	12590
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	710	570	710
55	Taalkundig, cultureel	420	340	570
56	Gedrag en maatschappij	1380	1330	1730
57	Verzorgende e.d.	3390	3290	4180
4/5	Totaal middelbare beroepen	26870	27130	34200
62	Pedagogisch	3740	3290	3710
66	Technisch	1250	1400	1940
69	(Para)medisch	1960	1890	2560
71	Administratief, commercieel, economisch e.d.	6400	6080	8160
75	Taalkundig, cultureel	940	950	1390
76	Gedrag en maatschappij e.d.	1890	1770	2290
78	Managers ¹² e.d.	350	330	390
6/7	Totaal hogere beroepen	16890	15710	20440
82	Pedagogisch	1260	1140	1360
86	Technisch	580	580	860
89	(Para)medisch e.d.	920	880	1250
91	Economisch, administratief e.d.	1780	1710	2570
93	Juridisch, bestuurlijk	940	890	1400
96	Gedrag en maatschappij e.d.	720	680	910
98	Managers	800	720	890
8/9	Totaal wetenschappelijke beroepen	7400	6600	9240
	Totaal	75030	70750	92810

Bron: provincie Gelderland, CBS (bewerking RuG)

¹² In de hogere en wetenschappelijke beroepen wordt "manager" als aparte categorie gehanteerd. Dit komt rechtstreeks uit de beroepenindeling zoals die ook door het UWV wordt gebruikt. De verklaring is dat op die niveaus een manager over specifieke capaciteiten/competenties moet beschikken die onafhankelijk zijn van de sector waarin hij/zij werkzaam is. Op de lagere niveaus zal de vakinhoudelijke kennis van een manager van groter belang zijn.

Van de lagere en middelbare beroepen is de vraag naar administratieve en commerciële arbeidskrachten in 2013 het hoogst met 17.500. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld winkelpersoneel. In de Appendix staat een overzicht met een aantal karakteristieke beroepen die in elk van de beroepsklassen vallen (zie tabel A1). Ook de vraag naar lager en middelbaar technisch personeel is hoog in 2013 met bijna 9000. Bij lagere technische beroepen gaat het bijvoorbeeld om timmerlieden en bakkers.

Middelbaar technische beroepen zijn bijvoorbeeld loodgieters en automatiseerders. Ook de vraag naar verzorgenden op lager en middelbaar niveau is met bijna 7000 personen relatief hoog. Het gaat hier om bijv. personeel in thuis- en bejaardenzorg en kinderopvang. Verder is de vraag naar middelbare medische beroepen ook vrij hoog met bijna 3600. Hier gaat het om beroepen als kraamhulp en (leerling-) verpleegkundigen.

Voor hogere en wetenschappelijke beroepen bedraagt de totale vraag in Gelderland in 2013 bijna 25.000 personen. Voor basisschool- en 2^e en 3^e graads docenten is de vraag in 2013 ruim 3700 personen. Voor 1^e graads docenten in het voortgezet en hoger onderwijs is de vraag in 2013 ca. 1300 personen. De vraag naar hoger en wetenschappelijk medisch personeel bedraagt in 2013 ongeveer 2900 personen, bij wie het in tweederde van de gevallen gaat om hoger personeel als verpleegkundigen en in een derde van de gevallen om artsen, specialisten e.d. De vraag zal tussen 2013 en 2017 echter het sterkst groeien voor hogere en wetenschappelijke technische beroepen met ruim 11% per jaar.

2.3. Vervangings- vs. uitbreidingsvraag

Tabel 2 geeft de vervangings- en uitbreidingsvraag weer voor 2013 naar beroepsgroep. De Appendix vermeldt deze typen het aantal baanopeningen voor de jaren 2014 en 2017 in tabellen A2 en A3.

Tabel 2. Vervangings- en uitbreidingsvraag naar beroep, Gelderland 2013

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	4430	2180	6610
1	Totaal elementaire beroepen	4430	2180	6610
24	Agrarisch	930	240	1170
26	Technisch	2930	240	3170
28	Transport	1460	240	1700
29	(Para)medisch	340	240	580
31	Administratief, commercieel e.d.	4820	2480	7300
33	Beveiliging	20	10	30
37	Verzorgend	1820	1300	3120
2/3	Totaal lagere beroepen	12440	4820	17260
44	Agrarisch	900	110	1010
46	Technisch	4790	820	5610
48	Transport e.d.	230	30	260
49	(Para)medisch	2090	1500	3590
51	Administratief, commercieel e.d.	6670	3570	10240
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	520	190	710
55	Taalkundig, cultureel	220	200	420
56	Gedrag en maatschappij	840	540	1380
57	Verzorgende e.d.	1990	1400	3390
4/5	Totaal middelbare beroepen	18410	8460	26870
62	Pedagogisch	2220	1520	3740
66	Technisch	880	370	1250
69	(Para)medisch	1140	820	1960
71	Administratief, commercieel, economisch e.d.	3920	2480	6400
75	Taalkundig, cultureel	530	410	940
76	Gedrag en maatschappij e.d.	1160	730	1890
78	Managers e.d.	260	90	350
6/7	Totaal hogere beroepen	10370	6520	16890
82	Pedagogisch	750	510	1260
86	Technisch	340	240	580
89	(Para)medisch e.d.	530	390	920
91	Economisch, administratief e.d.	1020	760	1780
93	Juridisch, bestuurlijk	570	370	940
96	Gedrag en maatschappij e.d.	450	270	720
98	Managers	520	280	800
8/9	Totaal wetenschappelijke beroepen	4410	2990	7400
	Totaal	50060	24970	75030

Bron: provincie Gelderland, CBS (bewerking RuG)

Het totaal aantal baanopeningen voor 2013 in Gelderland van 75.000 banen is opgebouwd uit een vervangingsvraag van ruim 50.000 en een uitbreidingsvraag van 25.000 personen. Voor 2017 wordt een aantal baanopeningen van ruim 92.000 personen verwacht (vervanging: 60.000, uitbreiding: 32.000). Het blijkt dat in het zowel de vervangingsvraag als de uitbreidingsvraag zorgt voor de stijging van het totaal aantal baanopeningen tussen 2013 en 2017. De groei in de vervangingsvraag bedraagt ca. 5% per jaar tussen 2013 en 2017. De uitbreidingsvraag bedraagt bijna 7% per jaar. Met andere woorden, ondanks de stijgende vervangingsvraag door vergrijzing, neemt de uitbreidingsvraag ook iets sterker toe.

3. Aanbod van arbeid in Gelderland, 2013-2017

3.1. Algemene ontwikkeling

Tabel 3 geeft het totale onbenutte aanbod van arbeid in Gelderland voor de jaren 2013, 2014 en 2017. In 2013 is dat onbenutte aanbod van arbeid ruim 124.000 personen. Voor 2014 zal dit aanbod met ongeveer 2.000 personen afnemen. Ook tussen 2014 en 2017 zal het onbenutte aanbod van arbeid verder dalen tot onder 122.000. Het onbenutte aanbod van arbeid bestaat uit grofweg drie groepen: werklozen, schoolverlaters en overig aanbod, zoals herintreders en goedgekeurde arbeidsongeschikten. Die verwachte daling van het onbenutte aanbod van arbeid voor 2017 wordt veroorzaakt door zowel een daling in het aantal werklozen als een afname van schoolverlaters. Het aanbod van werklozen zal tussen 2013 en 2017 afnemen met 6.000 personen. Het aanbod van schoolverlaters zal in die jaren met bijna 1.000 personen afnemen.¹³ Alleen het overig onbenutte aanbod van arbeid zal in die periode nog wel stijgen met ruim 4.000 personen. Een belangrijke reden hiervoor is dat er meer arbeidsongeschikten zullen worden herkeurd, waardoor er meer arbeidsongeschikten beschikbaar komen voor arbeid.¹⁴

3.2. Onbenut aanbod van arbeid naar beroepsklasse

In 2013 zal 61% van het onbenutte aanbod van arbeid bestaan uit personen die gekwalificeerd zijn voor lagere en middelbare beroepen. Het aanbod voor elementaire beroepen bedraagt ca. 17% en voor hogere en wetenschappelijke beroepen is dat ruim 22%. Het aanbod is het grootst voor middelbare en lagere administratieve en commerciële beroepen, met bijna 27.000 in 2013. Het aanbod voor deze beroepsgroep zal zijn gedaald tot ca. 26.000 in 2017. Zie tabel 3.

Niet voor alle beroepen zal het aanbod gaan dalen. Tussen 2013 en 2017 zal voor een aantal elementaire en lagere beroepen het aanbod van arbeid nog wel verder stijgen. Alleen het aanbod van lager medisch personeel zal in die jaren afnemen met gemiddeld 2,5% per jaar. Dit blijkt vooral door een daling in het aanbod van werklozen te komen. Van de gezondheidszorg is bekend dat het een relatief vergrijnde sector is in vergelijking met andere bedrijfstakken en dat dus veel werknemers de komende tijd met pensioen zullen gaan. De vervangingsvraag is dan dus hoog en het onbenutte aanbod van arbeid daalt en dat gaat vooral om werklozen zoals later zal blijken. Het onbenutte aanbod van arbeid voor middelbare, hogere en wetenschappelijke beroepen zal tussen 2013 en 2017 ook afnemen, vooral bij de wetenschappelijke beroepen.

---

¹³ Dit onbenutte aanbod van arbeid van schoolverlaters is berekend met behulp van uitstroomgegevens van schoolverlaters van het ROA en onderwijsmatrices van het CBS.

¹⁴ Deze gegevens zijn afkomstig van het CBS.

Tabel 3. Totaal onbenut aanbod van arbeid per beroepsgroep, Gelderland, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	20870	20990	21420
1	Totaal elementaire beroepen	20870	20990	21420
24	Agrarisch	1630	1630	1630
26	Technisch	9580	9600	9860
28	Transport	7650	7730	8020
29	(Para)medisch	310	280	280
31	Administratief, commercieel e.d.	11700	11580	11670
33	Beveiliging	440	440	450
37	Verzorgend	6110	6090	6160
2/3	Totaal lagere beroepen	37420	37520	38070
44	Agrarisch	1030	1000	970
46	Technisch	8640	8440	8570
48	Transport e.d.	280	260	250
49	(Para)medisch	2520	2340	2280
51	Administratief, commercieel e.d.	15000	14640	14710
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	890	860	860
55	Taalkundig, cultureel	650	680	690
56	Gedrag en maatschappij	2360	2330	2300
57	Verzorgende e.d.	6140	6060	6130
4/5	Totaal middelbare beroepen	37930	37170	36760
62	Pedagogisch	3270	3080	3000
66	Technisch	2110	2050	2080
69	(Para)medisch	1940	1830	1820
71	Administratief, commercieel, economisch e.d.	8150	7710	7650
75	Taalkundig, cultureel	1720	1640	1590
76	Gedrag en maatschappij e.d.	3440	3200	3170
78	Managers e.d.	620	590	590
6/7	Totaal hogere beroepen	21700	20970	20420
82	Pedagogisch	1140	930	900
86	Technisch	520	490	480
89	(Para)medisch e.d.	840	780	770
91	Economisch, administratief e.d.	1180	970	870
93	Juridisch, bestuurlijk	650	550	520
96	Gedrag en maatschappij e.d.	1040	810	750
98	Managers	1050	960	960
8/9	Totaal wetenschappelijke beroepen	6480	5550	5250
	Totaal	124400	122200	121920

Bron: provincie Gelderland, CBS, UWV, ROA (bewerking RuG)

3.3. Onbenut aanbod van arbeid naar oorsprong

Tabel 4 toont de samenstelling van het onbenutte aanbod van arbeidcomponenten voor 2013. De samenstelling voor de andere jaren staat in de Appendix (Tabel A4 en A75). Het onbenutte aanbod van arbeid is opgebouwd uit werklozen, schoolverlaters en overig aanbod. Onder die laatste groep zitten herintreders, goed gekeurde arbeidsongeschikten en een categorie overig aanbod. Het conjunctuurafhankelijke aanbod van werklozen is het grootst met 75% van het totale aanbod in 2013. Het aanbod van schoolverlaters is 18% en het overig aanbod is 7%. Baanwisselaars tellen niet mee, omdat zij zowel in de het aantal baanopeningen als het -aanbod voorkomen.

Uit tabel 4 blijkt tevens dat werklozen het belangrijkst zijn voor het onbenutte aanbod van arbeid van elementaire, lagere, middelbare beroepen, maar dat voor sommige hogere en wetenschappelijke beroepen schoolverlaters een relatief grote aanbodcomponent vormen. Vooral bij hogere en wetenschappelijke medische beroepen zijn schoolverlaters belangrijk. Het aanbod van herintreders is voornamelijk van belang bij elementaire en lagere beroepen. Voor middelbare, hogere en wetenschappelijke beroepen, is het aandeel overig onbenut aanbod van arbeid slechts ca. 5% van het totale aanbod of minder.

Tabel 4. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Gelderland, 2013

		werklozen	school- verlaters	overig aanbod	Totaal
11	Elementaire beroepen	17970	1200	1700	20870
1	Totaal elementaire beroepen	17970	1200	1700	20870
24	Agrarisch	1240	290	100	1630
26	Technisch	8050	820	710	9580
28	Transport	6390	650	610	7650
29	(Para)medisch	250	40	20	310
31	Administratief, commercieel e.d.	9150	1700	850	11700
33	Beveiliging	320	100	20	440
37	Verzorgend	4690	960	460	6110
2/3	Totaal lagere beroepen	30090	4560	2770	37420
44	Agrarisch	690	300	40	1030
46	Technisch	6630	1500	510	8640
48	Transport e.d.	190	90	0	280
49	(Para)medisch	1490	930	100	2520
51	Administratief, commercieel e.d.	12600	1310	1090	15000
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	750	80	60	890
55	Taalkundig, cultureel	510	100	40	650
56	Gedrag en maatschappij	1260	1000	100	2360
57	Verzorgende e.d.	4470	1270	400	6140
4/5	Totaal middelbare beroepen	28890	6680	2360	37930
62	Pedagogisch	1840	1300	130	3270
66	Technisch	1210	800	100	2110
69	(Para)medisch	700	1200	40	1940
71	Administratief, commercieel, economisch e.d.	5480	2210	460	8150
75	Taalkundig, cultureel	1100	530	90	1720
76	Gedrag en maatschappij e.d.	2260	960	220	3440
78	Managers e.d.	450	130	40	620
6/7	Totaal hogere beroepen	13360	7230	1110	21700
82	Pedagogisch	690	400	50	1140
86	Technisch	300	210	10	520
89	(Para)medisch e.d.	380	450	10	840
91	Economisch, administratief e.d.	480	690	10	1180
93	Juridisch, bestuurlijk	350	290	10	650
96	Gedrag en maatschappij e.d.	510	500	30	1040
98	Managers	780	200	70	1050
8/9	Totaal wetenschappelijke beroepen	3550	2740	190	6480
	Totaal	93860	22410	8130	124400

Bron: provincie Gelderland, CBS, UWV, ROA (bewerking RuG)

3.4. Onbenut aanbod van arbeid naar zoekgebied

Niet iedereen die naar werk zoekt heeft een even groot zoekgebied. Vaak geldt dat hoe lager de opleiding van de baanzoeker is, hoe groter de neiging om lokaal naar werk te zoeken, dat wil zeggen in of vlakbij de woonplaats. Dit betekent dat personen die naar lagere en middelbare beroepen op zoek zijn dit meestal in de buurt van hun woonplaats zullen doen. Voor hen is wellicht de provincie als geheel al een te groot zoekgebied. Daarom zal in het tweede deel van dit rapport een discrepantieanalyse worden gedaan voor de binnen Gelderland aanwezige WGR-gebieden.

Deze discrepantieanalyse in WGR-gebieden zal zich daarom alleen richten op het aantal baanopeningen en -aanbod tot en met het middelbaar niveau. Hoger en wetenschappelijk opgeleide baanzoekers hebben een veel groter zoekgebied dan de gemeente, of zelfs WGR-gebied, ook al omdat er voor hen lokaal gezien relatief weinig banen beschikbaar zijn. Voor hen geldt dan ook de hele provincie als zoekgebied of zelfs ruimer. In feite hebben een groot aantal van hen – zeker als het gaat om schoolverlaters, die nog niet gebonden zijn aan een vaste woonplaats – het hele land als zoekgebied.

4. Confrontatie vraag en aanbod 2013–2017

4.1. Algemene ontwikkeling

In de voorgaande hoofdstukken zijn het aantal baanopeningen (i.c. de vraag naar) en het (onbenutte) aanbod van arbeid in Gelderland aan bod gekomen. Nu worden vraag en aanbod tegen elkaar afgezet om na te gaan voor welke beroepen er een ruime dan wel een krappe arbeidsmarkt zal bestaan voor 2013, 2014 en 2017. Hiervoor introduceren we een eenvoudige indicator voor krapte op de arbeidsmarkt namelijk de verhouding van vraag naar en aanbod van arbeid. Voor 2013 hebben we in tabel 1 een aantal baanopeningen van 75.000 banen gezien en in tabel 3 een onbenut aanbod van arbeid van 124.400 personen. Dit betekent voor de totale Gelderse arbeidsmarkt, exclusief baanwisselaars, in 2013 een krapte-indicator van $(75.000/124.400) \approx 0,60$. Dit wil zeggen dat voor iedere persoon die zich in 2013 op de Gelderse arbeidsmarkt heeft aangeboden er 0,6 openstaande banen beschikbaar waren. Bij een krapte-indicator van 1 is vraag en aanbod in evenwicht. Een getal groter dan 1 duidt op een tekort aan geschikt personeel. Kortom hoe hoger deze krapte-indicator, hoe krappere de arbeidsmarkt. Hoe lager de indicator hoe ruimer de arbeidsmarkt. Voor 2014 wordt een index van 0,58 verwacht en voor 2017 neemt die toe tot 0,76.

Uit de vorige hoofdstukken is af te leiden dat het aantal baanopeningen de komende jaren in toenemende mate wordt bepaald door de vervangingsvraag naar arbeid. De vervangingsvraag wordt steeds meer bepaald door vergrijzing, dus de uitstroom van werkenden die met pensioen gaan. De uitbreidingsvraag is, mede als gevolg van de recente economische neergang, vooralsnog vrij beperkt. Het is dus vooral door de toename in vervangingsvraag dat het aantal baanopeningen stijgt. Het onbenutte aanbod van arbeid wordt de komende jaren vooral bepaald door de werkloosheid vanwege de gevolgen van die economische neergang. Per saldo zal er in 2014 daarom ook geen toename in spanningen op de arbeidsmarkt in Gelderland optreden. Pas in 2017 zal de het aantal baanopeningen (vervanging plus uitbreiding) weer aantrekken en zal dan ook de spanning op de arbeidsmarkt iets toenemen.

4.2. Krapte naar beroepsklasse

Tabel 5 geeft de krapte-index naar beroepsklasse voor Gelderland voor 2013-2017. Tabel 6 geeft het zelfde weer, maar is gemakkelijker te interpreteren. De krapte wordt nu in een beperkt aantal symbolen en kleuren weergegeven. De symbolen variëren van zeer ruim (--) tot zeer krap (++). De kleur diepblauw staat voor een zeer ruime arbeidsmarkt, dieprood staat voor een zeer krappe arbeidsmarkt. Zo wordt impliciet rekening gehouden met het feit dat er een onzekerheidsmarge rond de krapte-index bestaat.

Tabellen 5 en 6 laten zien dat de krapte naar beroepsgroep in 2014 over de hele breedte iets onder het niveau van het voorgaande jaar zal liggen. In 2014 is het effect van de economische neergang ten volle zichtbaar in een daling van de uitbreidingsvraag. Deze zal in 2014 ruim 4000 banen lager uitkomen dan in 2013.¹⁵

Het globale beeld uit tabel 5 is echter voor alle jaren hetzelfde. De meeste krapte doet zich voor in de hogere en vooral wetenschappelijke beroepen. Voor elementaire, lagere en

¹⁵ In de Provinciale Economische Verkenning (PEV) van de provincie Gelderland worden prognoses gegeven van de beroepsbevolking, de werkgelegenheid en de werkloosheid tot 2017. Ten behoeve van de discrepantieanalyse zijn deze gegevens door de Rijksuniversiteit Groningen nader gedifferentieerd naar opleidingsniveau en beroepsgroep en is de werkgelegenheidsprognose opgesplitst in uitbreidingsvraag en vervangingsvraag en is een schatting gemaakt van de kwalitatieve discrepanties op de arbeidsmarkt. Blijkens de PEV zal - als resultaat van de economische neergang - de werkgelegenheid in 2014 dalen. In 2014 zal de beroepsbevolking in Gelderland nog groeien met 0.6%, maar de Gelderse werkloosheid groeit in 2014 vele malen sterker met naar verwachting 10% tot ruim 82 duizend personen. Werkloosheid als percentage van de beroepsbevolking groeit daarom tussen 2013 en 2014 met bijna 0,8 %-punt tot 8.6% in 2014. De daarop volgende jaren zal dit werkloosheidspercentage nauwelijks dalen, ondanks het feit dat door de vergrijzing de beroepsbevolking in Gelderland na 2016 zal gaan dalen.

middelbare beroepen is dat veel minder. Maar toch zal ook voor sommige lagere en middelbare medische en voor middelbare transportberoepen er de komende jaren nog krapte bestaan. Opvallend is ook dat de markt voor lagere agrarische beroepen in de loop der tijd juist steeds ruimer zal worden. Enerzijds komt dit door schaalvergroting en mechanisering in landbouwbedrijven: bedrijven van agrariërs die er mee stoppen worden steeds meer overgenomen door bestaande bedrijven waardoor er steeds meer grotere landbouwbedrijven zullen komen. Anderzijds neemt het aanbod van schoolverlaters met een agrarische richting juist toe.

Voor hogere en vooral wetenschappelijke beroepen is de arbeidsmarkt in Gelderland relatief krap te noemen en in 2017 zal dit voor veel van wetenschappelijke beroepsgroepen zelfs zeer krap worden. Hierbij moet nogmaals worden aangetekend dat zowel vragers naar als aanbieders van wetenschappelijke beroepen - en ook hogere beroepen - in veel gevallen een groter zoekgebied zullen hebben dan alleen de provincie alleen. Daarom is de geconstateerde krapte op dergelijke niveaus ook enigszins vertekend.

Tabel 5. Krapte-index per beroepsgroep, Gelderland, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	0,32	0,17	0,35
1	Totaal elementaire beroepen	0,32	0,17	0,35
24	Agrarisch	0,72	0,66	0,62
26	Technisch	0,33	0,43	0,48
28	Transport	0,22	0,27	0,32
29	(Para)medisch	1,87	2,00	2,64
31	Administratief, commercieel e.d.	0,62	0,61	0,75
33	Beveiliging	0,07	0,05	0,04
37	Verzorgend	0,51	0,47	0,57
2/3	Totaal lagere beroepen	0,46	0,47	0,57
44	Agrarisch	0,98	0,92	0,99
46	Technisch	0,65	0,82	0,96
48	Transport e.d.	0,93	1,27	1,68
49	(Para)medisch	1,42	1,49	2,11
51	Administratief, commercieel e.d.	0,68	0,68	0,86
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,80	0,66	0,83
55	Taalkundig, cultureel	0,65	0,50	0,83
56	Gedrag en maatschappij	0,58	0,57	0,75
57	Verzorgende e.d.	0,55	0,54	0,68
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,71	0,73	0,93
62	Pedagogisch	1,14	1,07	1,24
66	Technisch	0,59	0,68	0,93
69	(Para)medisch	1,01	1,03	1,41
71	Administratief, commercieel, economisch e.d.	0,79	0,79	1,07
75	Taalkundig, cultureel	0,55	0,58	0,87
76	Gedrag en maatschappij e.d.	0,55	0,55	0,72
78	Managers e.d.	0,56	0,56	0,66
6/7	Totaal hogere beroepen	0,78	0,75	1,00
82	Pedagogisch	1,11	1,23	1,51
86	Technisch	1,12	1,18	1,79
89	(Para)medisch e.d.	1,10	1,13	1,62
91	Economisch, administratief e.d.	1,51	1,76	2,95
93	Juridisch, bestuurlijk	1,45	1,62	2,69
96	Gedrag en maatschappij e.d.	0,69	0,84	1,21
98	Managers	0,76	0,75	0,93
8/9	Totaal wetenschappelijke beroepen	1,14	1,19	1,76
	Totaal	0,60	0,58	0,76

Uitleg: de krapte-index is gedefinieerd als de verhouding tussen vraag en aanbod, ofwel het aantal openstaande arbeidsplaatsen per werkzoekende

Het valt op dat de krapte-index voor wetenschappelijke beroepen vooral hoog is bij economisch, administratieve, juridische en bestuurlijke beroepen. Dat heeft vooral te maken met een relatief laag aanbod voor baanzoekers uit deze beroepsgroepen. Dat kan verklaard worden door het feit dat hier alleen aanbod uit Gelderland wordt meegenomen. Dat is beperkt omdat er maar één universiteit is met beperkt aanbod op deze opleidingen. Uit onze eerdere opmerkingen volgt dat deze baanzoekers wel beschikbaar zijn voor de Gelderse arbeidsmarkt als zij in andere provincies van het land wonen.

Voor technische beroepen geldt een lage krapte. De arbeidsmarkt is hier alleen nog krap in heel specifieke beroepen. De vraag is of de krapte terugkeert voor de hele sector na enige jaren.

Tabel 6. Arbeidsmarktkrapte per beroepsgroep, Gelderland, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	--	--	--
1	Totaal elementaire beroepen	--	--	--
24	Agrarisch	-	-	-
26	Technisch	--	-	-
28	Transport	--	--	--
29	(Para)medisch	++	++	++
31	Administratief, commercieel e.d.	-	-	-
33	Beveiliging	--	--	--
37	Verzorgend	-	-	-
2/3	Totaal lagere beroepen	-	-	-
44	Agrarisch	0	0	0
46	Technisch	-	0	0
48	Transport e.d.	+	+	++
49	(Para)medisch	+	+	++
51	Administratief, commercieel e.d.	-	-	0
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0	-	0
55	Taalkundig, cultureel	-	-	0
56	Gedrag en maatschappij	-	-	-
57	Verzorgende e.d.	-	-	-
4/5	Totaal middelbare beroepen	-	-	0
62	Pedagogisch	0	0	+
66	Technisch	-	-	0
69	(Para)medisch	0	0	+
71	Administratief, commercieel, economisch e.d.	-	-	0
75	Taalkundig, cultureel	-	-	0
76	Gedrag en maatschappij e.d.	-	-	-
78	Managers e.d.	-	-	-
6/7	Totaal hogere beroepen	-	-	0
82	Pedagogisch	0	+	+
86	Technisch	0	0	++
89	(Para)medisch e.d.	+	+	++
91	Economisch, administratief e.d.	+	++	++
93	Juridisch, bestuurlijk	+	++	++
96	Gedrag en maatschappij e.d.	-	0	+
98	Managers	-	-	0
8/9	Totaal wetenschappelijke beroepen	0	0	++
	Totaal	-	-	-

Uitleg:
 --: zeer ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0 en 0,4
 -: ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,4 en 0,8
 0: 'neutrale' arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,8 en 1,2
 +: krappe arbeidsmarkt; krapte-index tussen 1,2 en 1,6
 ++: zeer krappe arbeidsmarkt; krapte-index hoger dan 1,6

5. Ontwikkelingen binnen Gelderland

5.1. Algemeen beeld

Naast het feit dat personen die zoeken naar hogere en wetenschappelijke beroepen veelal een groter zoekgebied hebben dan de provincie, blijft het andere feit dat middelbare en vooral lager opgeleiden naar werk zoeken in hun directe woonomgeving (zeg maximaal 10-20 km rond de woonplaats). Dit betekent dat er gebieden kunnen zijn binnen de provincie met een groot aanbod en nauwelijks vraag of omgekeerd. Met andere woorden, er speelt naast een discrepantie op beroepenclassificaties ook een mogelijke discrepantie op geografisch niveau.

In dit hoofdstuk wordt daarom de discrepantieanalyse opnieuw gedaan voor elementaire, lagere en middelbare beroepen in de zgn. WGR-gebieden van de provincie Gelderland.¹⁶ Voor de hogere en wetenschappelijke beroepen geldt, zoals al eerder opgemerkt, dat het aantal baanopeningen zich op provinciaal of zelfs landelijk niveau zal voordoen en evenzo dat het onbenutte aanbod van arbeid voor dergelijke functies afkomstig is uit de provincie of zelfs uit het hele land. Daarom worden in de analyse van WGR-gebieden binnen Gelderland de hogere en wetenschappelijke beroepen buiten beschouwing gelaten. De totale discrepantie voor alle beroepen heeft dan dus voor WGR-gebieden alleen betrekking op de som van elementaire, lagere en middelbare beroepen.

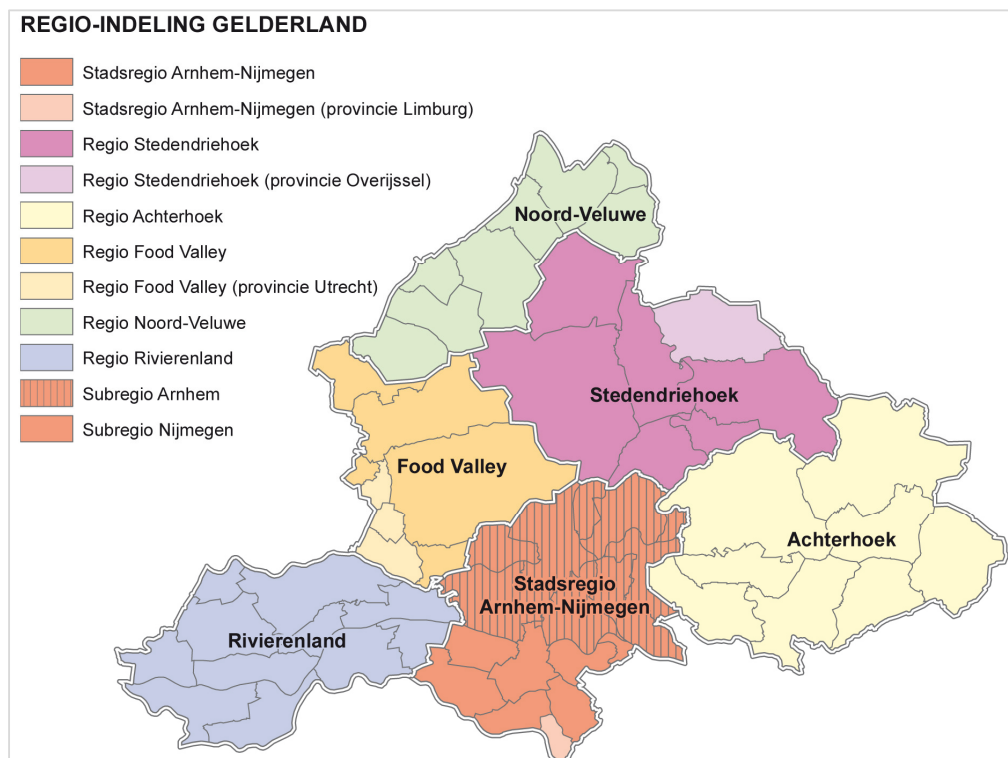
De WGR-gebieden worden opgebouwd naar gemeente. Tabel 7 geeft weer welke gemeenten (in welke provincie) de WGR-gebieden samenstellen en figuur 2 laat zien waar deze WGR-gebieden liggen.

Tabel 7. Gemeentelijke samenstelling van WGR-gebieden

WGR-gebied	Gemeenten in Gelderland	Gemeenten buiten Gelderland
Achterhoek	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk	
Food Valley	Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel, Wageningen	Utrecht: Renswoude, Rhenen, Veenendaal
Noord-Veluwe	Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Nunspeet, Oldebroek, Putten	
Rivierenland	Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Lingewaai, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal, Zaltbommel	
Stedendriehoek	Apeldoorn, Brummen, Epe, Lochem, Voorst, Zutphen	Overijssel: Deventer
Stadsregio sub-regio Arnhem	Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rijnwaarden, Rozendaal, Westervoort, Zevenaar	
Stadsregio sub-regio Nijmegen	Beuningen, Groesbeek, Heumen, Millingen aan de Rijn, Nijmegen, Ubbergen, Wijchen	Limburg: Mook en Middelaar

¹⁶ Voor deze WGR-gebieden (genoemd naar Wet Gemeenschappelijke Regelingen) geldt dat de totalen van vraag en aanbod niet zullen optellen tot de totalen van de provincie Gelderland, omdat in die WGR-gebieden ook gemeenten uit buurprovincies kunnen zitten.

Figuur 2. Regio-indeling Gelderland

Bron: provincie Gelderland

Op dezelfde manier waarop voor de provincie Gelderland vraag naar en aanbod van arbeid is bepaald, gebeurt dit ook voor de WGR-gebieden, maar dan alleen voor elementaire, lagere en middelbare beroepen. De uitkomsten treft u in het vervolg van dit hoofdstuk aan. In de Appendix staan de tabellen met het aantal baanopeningen, onbenutte aanbod van arbeid en krapte-index per WGR-gebied (tabel A7 t/m A71).

De vraag naar arbeid is iets anders dan het aantal banen of de groei in het aantal banen. Immers bij de vraag naar arbeid gaat het om banen die in een bepaalde periode vrijkomen en opnieuw bezet kunnen worden (vervangingsvraag) of nieuw gecreëerde banen (uitbreidingsvraag). Er worden echter ook banen vernietigd (niet opnieuw opgevuld). Bij de banengroei gaat om de resultante van baancreatie (uitbreidingsvraag) en baanvernietiging. Tabel 8 geeft de werkgelegenheid in termen van het aantal banen vanaf 12 uur per week op een elementair, lager en middelbaar niveau per WGR-gebied in 2013, 2014 en 2017. Dit aantal banen zal slechts zeer beperkt groeien tussen 2013 en 2017 en in de Achterhoek zelfs dalen. Het aantal banen tot middelbaar niveau in de sub-stadsregio Arnhem zal tussen 2013 en 2017 min of meer stabiliseren rond 121.000. In de andere WGR-gebieden groeit het aantal banen in die periode nog wel met groeipercentages die variëren van gemiddeld 0,1% per jaar in Rivierenland tot aan 1.6% per jaar in Noord-Veluwe.

Tabel 8. Elementaire, lagere en middelbare banen van minimaal 12 uur per week in WGR-gebieden, 2013, 2014 en 2017

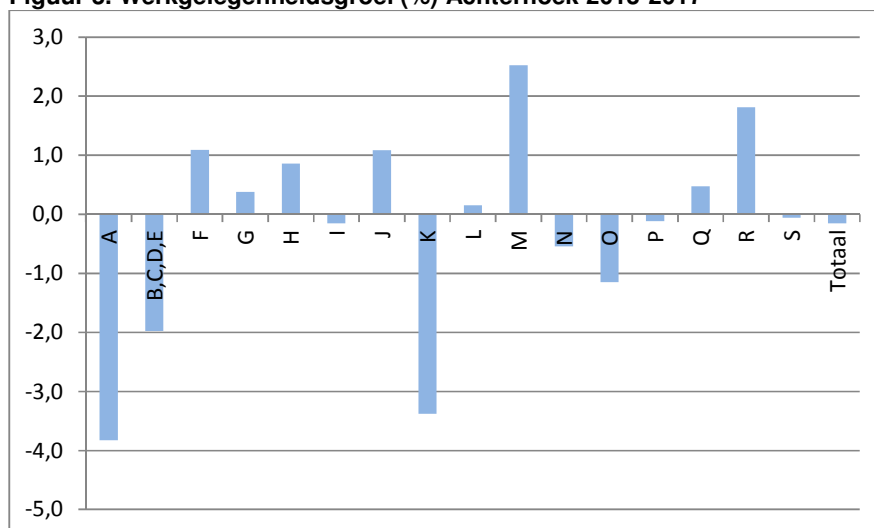
	2013	2014	2017
Achterhoek	79.400	79.200	78.400
Food Valley	101.000	102.000	103.600
Noord-Veluwe	47.000	48.000	50.000
Rivierenland	80.500	79.700	80.700
Stedendriehoek	133.400	134.300	134.000
Sub-stadsregio Arnhem	121.100	120.800	121.500
Sub-stadsregio Nijmegen	81.700	83.400	83.800

Bron: RuG, op basis van CBS en PEV

5.2. Achterhoek

In figuur 2 is te zien welke gemeenten vallen in het WGR-gebied Achterhoek. Figuur 3 laat de verwachte gemiddelde jaarlijkse werkgelegenheidsgroei, van banen van minimaal 12 uur per week, zien tussen 2013 en 2017 in de Achterhoek. De grootste groei vindt plaats in de specialistische zakelijke diensten, waarbij moet worden gedacht aan bijv. accountants, ICT-bedrijven enz.. We zullen zo zien dat deze sector ook in andere WGR-gebieden opvalt door een sterke groei. Het aantal banen is met ruim 3% het sterkst gedaald in de landbouw en financiële dienstverlening. Ook in de uitgebreide sector industrie¹⁷ nam het aantal banen met 2% af. De Achterhoek heeft een relatief groot belang in traditionele sectoren als landbouw, industrie en bouw in vergelijking met Gelderland als geheel. De sterke daling in de industrie heeft dan ook typisch te maken met dat belang. De dienstensectoren echter, speciaal de zakelijke diensten, overheid en onderwijs, zijn in vergelijking met Gelderland juist ondervertegenwoordigd en daar is de krimp dus beperkt.

Figuur 3. Werkgelegenheidsgroei (%) Achterhoek 2013-2017

Legenda: A=Landbouw, BCDE=Industrie, F=Bouw, G=Handel, H=vervoer, I=horeca, J=informatie en communicatie, K=Financiële diensten, L=verhuur en handel o.g., M=specialistische zakelijke dienstverlening, N=overige zakelijke dienstverlening, O=overheid, P=onderwijs, Q=gezondheidszorg, R=cultuur, sport en recreatie, S=overige dienstverlening
A t/m S = totaal

Bron: PEV Gelderland 2014

¹⁷ Deze bestaat uit industrie, inclusief delfstoffenwinning, water en energie.

De tabellen met het aantal baanopeningen en –aanbod voor 2013, 2014 en 2017 staan in de Appendix, evenals de uitbreidings- en vervangingsvraag en de verschillende aanbodcategorieën in die jaren.

Voor de Achterhoek kwam het totale aantal baanopeningen naar elementaire, lagere en middelbare beroepen in 2013 uit op ongeveer 8000 banen en in 2017 neemt die toe tot 9500. De vraag in 2013 bestaat uit een vervangingsvraag van 5000 banen en een uitbreidingsvraag van 3000 banen. In 2017 zijn dit respectievelijk ruim 6000 en 3500 banen. Met andere woorden, de vervangingsvraag stijgt, o.a. door vergrijzing, de uitbreidingsvraag neemt nauwelijks toe. De werkgelegenheidsdaling in figuur 3 komt met name doordat banen worden vernietigd, omdat bedrijven niet uitbreiden of zelfs wegtrekken.

Dit heeft alles te maken met de verwachte krimp in de bevolking van de Achterhoek. De verwachting is een bevolkingsdaling vanaf 2013 van ruim 0.2% per jaar. Dit heeft uiteraard ook zijn weerslag op de bedrijvigheid. Als de bevolking terugloopt zal er minder worden ge- en verkocht. Het onbenutte aanbod van arbeid in de Achterhoek groeit tussen 2013 en 2014 nog wel met ca. 600 personen, maar tussen 2014 en 2017 stagneert die groei tot bijna nul: de werkloosheid daalt met 300, het overig aanbod stijgt met 300 en schoolverlaters groeien nauwelijks.

Tabel 9. Krapte per beroepsgroep, Achterhoek, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	--	--	--
1	Totaal elementaire beroepen	--	--	--
24	Agrarisch	+	0	'0
26	Technisch	-	-	-
28	Transport	--	--	--
29	(Para)medisch	++	++	++
31	Administratief, commercieel e.d.	-	-	0
33	Beveiliging	--	--	--
37	Verzorgend	-	-	-
2/3	Totaal lagere beroepen	-	-	-
44	Agrarisch	++	++	++
46	Technisch	0	0	0
48	Transport e.d.	++	+	++
49	(Para)medisch	++	++	++
51	Administratief, commercieel e.d.	-	-	0
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	-	--	-
55	Taalkundig, cultureel	--	-	0
56	Gedrag en maatschappij	-	-	-
57	Verzorgende e.d.	-	-	-
4/5	Totaal middelbare beroepen	0	-	0
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	-	-	-

Uitleg: --: zeer ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0 en 0,4
 -: ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,4 en 0,8
 0: 'neutrale' arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,8 en 1,2
 +: krappe arbeidsmarkt; krapte-index tussen 1,2 en 1,6
 ++: zeer krappe arbeidsmarkt; krapte-index hoger dan 1,6

In tabel 9 wordt de krapte per beroepsgroep voor elementaire, lagere en middelbare beroepen in de Achterhoek weergegeven voor 2013, 2014 en 2017. We zien een ruime arbeidsmarkt met uitzondering van de medische beroepen op zowel lager als middelbaar niveau. Dit heeft enerzijds te maken met het feit dat de bevolkingskrimp mede is ingegeven door een fors vertrekoverschot, met name door personen die elders gaan werken en dus

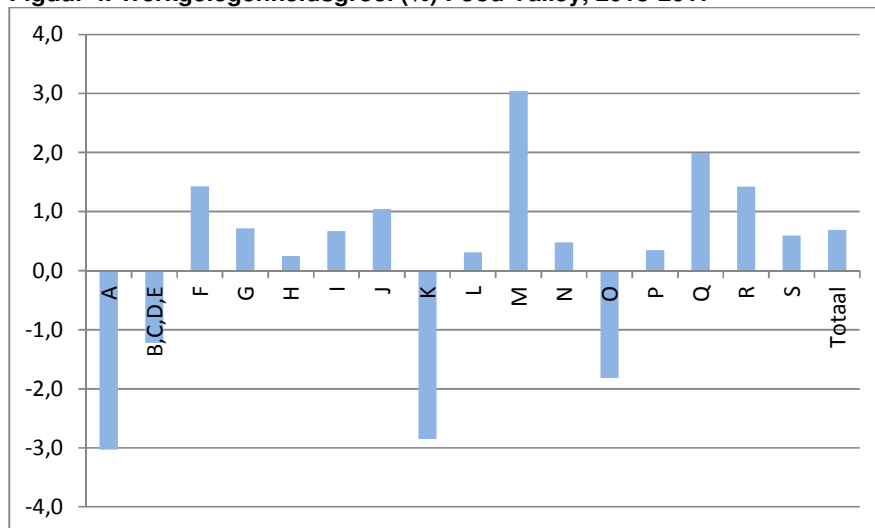
wonen. De ouderen blijven achter. Als gevolg hiervan neemt het geboortecijfer nog nauwelijks toe, maar stijgt wel het sterftcijfer. Een oudere bevolking is meer hulpbehoevend dan een jongere, wat verklaard waarom er tekorten worden verwacht in de zorg. Opvallend is dat ook in de sector transport bij middelbare beroepen krapte dreigt. Verder lijkt er voor 2017 enige krapte op te treden in een aantal middelbare beroepen. Dit is gezien de verwachte vergrijzing in dit gebied geen vreemde ontwikkeling.

5.3. Food Valley

Het WGR-gebied Food Valley bestaat uit gemeenten in het westelijk deel van de provincie, grofweg Barneveld, Ede, Wageningen en ook een aantal Utrechtse gemeenten (zie figuur 2). Figuur 4 geeft de verwachte jaarlijkse banengroei tussen 2013 en 2017 in Food Valley.

Figuur 4 laat zien dat de sterkste banengroei zal plaats vinden in de specialistische zakelijke dienstverlening (als R&D, marketing, accountancy etc.). Hier zal de werkgelegenheid met 3% per jaar toenemen. Het grote banenverlies in die periode vindt plaats in de landbouw, bij financiële instellingen en bij de overheid. Ook in de industrie daalt het aantal banen. Opvallend is hier wel dat in de zorg het aantal banen nog behoorlijk zal groeien, ondanks dat deze landelijk zal gaan dalen. Het aantal baanopeningen in Food Valley loopt van 2013 tot 2017 op van 9600 tot 11.200 banen. Het aandeel van de vervangingsvraag daarin loopt op van 63% in 2013 tot ruim 65% in 2017. Ook nu weer vooral door de toename in het aantal gepensioneerden.

Figuur 4. Werkgelegenheidsgroei (%) Food Valley, 2013-2017

Legenda: A=Landbouw, BCDE=Industrie, F=Bouw, G=Handel, H=vervoer, I=horeca, J=informatie en communicatie, K=Financiële diensten, L=verhuur en handel o.g., M=specialistische zakelijke dienstverlening, N=overige zakelijke dienstverlening, O=overheid, P=onderwijs, Q=gezondheidszorg, R=cultuur, sport en recreatie, S=overige dienstverlening
A t/m S = totaal

Bron: PEV Gelderland 2014

Het onbenutte aanbod van arbeid in Food Valley bestaat in 2013 uit 13.000 personen (met elementaire, lagere en middelbare opleiding). In 2017 is dit gestegen tot ruim 14.000 personen. In 2013 bestaat dit aanbod uit ongeveer 9400 werklozen die naar dergelijke banen zoeken, net als bijna 2500 schoolverlaters en 1300 andere baanzoekers. In 2017 zijn dit 9400 werklozen, 2600 schoolverlaters en 2000 andere baanzoekers geworden. Het aantal werkloze baanzoekers is dus ongeveer hetzelfde gebleven tussen 2013 en 2017, beide andere groepen zijn gegroeid.

Tabel 10 laat de krapte per beroepsgroep voor elementaire, lagere en middelbare beroepen in Food Valley zien voor de jaren 2013, 2014 en 2017. De arbeidsmarkt is de komende jaren krap voor medische en transportberoepen, net als in eerdere jaren. Ook technische beroepen zijn relatief krap. Dat de arbeidsmarkt hier minder krap is dan in bijv. de Achterhoek, zeker voor 2017, komt omdat hier het onbenutte aanbod van arbeid nog steeds zal groeien en er dus een relatief ruime arbeidsmarkt ontstaat; in de Achterhoek stagneert het aanbod juist en wordt de markt daardoor krappere.

Tabel 10. Krapte-index per beroepsgroep, Food Valley, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	-	--	-
1	Totaal elementaire beroepen	-	--	-
24	Agrarisch	0	-	-
26	Technisch	-	-	-
28	Transport	--	--	--
29	(Para)medisch	++	++	++
31	Administratief, commercieel e.d.	0	0	0
33	Beveiliging	--	--	--
37	Verzorgend	-	-	-
2/3	Totaal lagere beroepen	-	-	-
44	Agrarisch	+	0	0
46	Technisch	0	0	0
48	Transport e.d.	+	+	+
49	(Para)medisch	+	+	++
51	Administratief, commercieel e.d.	0	0	0
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0	-	0
55	Taalkundig, cultureel	-	-	0
56	Gedrag en maatschappij	-	-	-
57	Verzorgende e.d.	-	-	-
4/5	Totaal middelbare beroepen	0	0	0
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	-	-	-

Uitleg: --: zeer ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0 en 0,4
 -: ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,4 en 0,8
 0: 'neutrale' arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,8 en 1,2
 +: krappe arbeidsmarkt; krapte-index tussen 1,2 en 1,6
 ++: zeer krappe arbeidsmarkt; krapte-index hoger dan 1,6

5.4. Noord-Veluwe

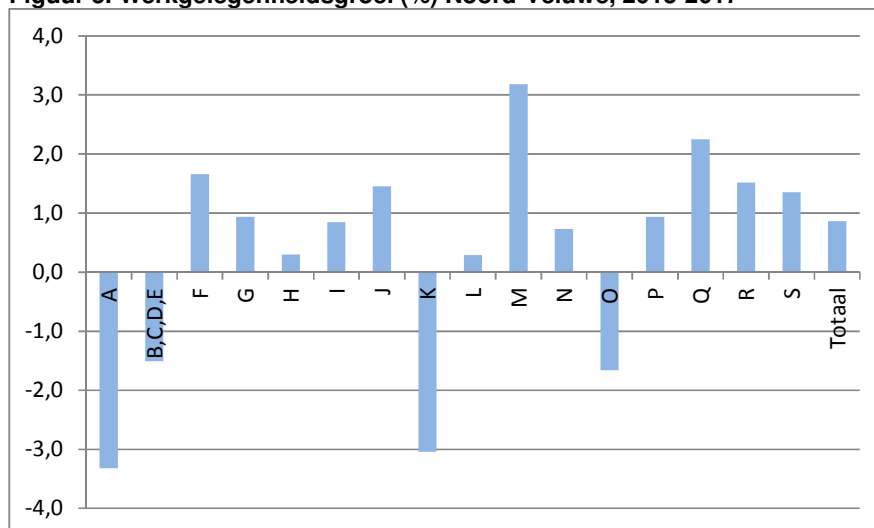
Het WGR-gebied Noord-Veluwe bestaat uit gemeenten in het noordwesten van de provincie grenzend aan het Randmeer (zie figuur 2). Hattem en Heerde behoren niet tot een Gelders WGR-gebied maar zijn toegerekend aan de Noord-Veluwe.

Figuur 5 geeft de jaarlijkse werkgelegenheidsontwikkeling tussen 2013 en 2017. Ook hier wordt een afname in het aantal banen verwacht in landbouw, industrie, financiële instellingen en openbaar bestuur, net als in de meeste andere WGR-gebieden. In de overige bedrijfstakken zal wel banengroei optreden. Wat opvalt is dat die groei in Noord-Veluwe hoger zal liggen dan in andere WGR-gebieden. In Noord-Veluwe zal dan ook de grootste werkgelegenheidsgroei voorkomen tussen 2013 en 2017 (zie tabel 8 en de bijbehorende tekst).

De totale vraag naar arbeid in Noord-Veluwe voor elementaire, lagere en middelbare beroepen vanaf 12 uur per week zal tussen 2013 en 2017 sterk toenemen van 5200 naar

7200 banen, ofwel met 8% per jaar.¹⁸ In Noord-Veluwe blijkt echter niet de vervangingsvraag, die met slechts 5% per jaar toeneemt, leidinggevend voor deze groei te zijn, maar juist de uitbreidingsvraag, die met maar liefst 13,5% per jaar toeneemt tussen 2013 en 2017. De uitbreidingsvraag in procenten zal vooral voor technische en administratieve beroepen sterk stijgen, net als die van taalkundige beroepen alhoewel dat maar om een vrij klein aantal gaat.

Figuur 5. Werkgelegenheidsgroei (%) Noord-Veluwe, 2013-2017

Legenda: A=Landbouw, BCDE=Industrie, F=Bouw, G=Handel, H=vervoer, I=horeca, J=informatie en communicatie, K=Financiële diensten, L=verhuur en handel o.g., M=specialistische zakelijke dienstverlening, N=overige zakelijke dienstverlening, O=overheid, P=onderwijs, Q=gezondheidszorg, R=cultuur, sport en recreatie, S=overige dienstverlening
A t/m S = totaal

Bron: PEV Gelderland 2014

Het onbenutte aanbod van arbeid in Noord-Veluwe komt in 2013 uit op ca. 7500 personen. Voor 2014 neemt deze toe tot bijna 8000 personen. Het aanbod in 2017 zal echter nog steeds rond de 8000 personen liggen, dus het aantal mensen dat zich op de arbeidsmarkt aanbiedt stagneert. Van de componenten waaruit het onbenutte aanbod van arbeid is opgebouwd neemt de werkloosheid nog wel toe tussen 2013 en 2014, maar in 2017 zit deze weer op hetzelfde niveau als in 2013. Het aanbod van schoolverlaters in Noord-Veluwe neemt tussen 2013 en 2017 nog nauwelijks toe. De grootste verandering betreft het overige aanbod dat in die periode nog met 400 personen toe zal nemen.

Tabel 11 toont de krapte-index tussen 2013 en 2017 per beroepsgroep voor de elementaire, lagere en middelbare beroepen in Noord-Veluwe. Voor elementaire, lagere en middelbare beroepen in Noord-Veluwe zal de arbeidsmarkt de komende jaren worden gekenmerkt door een ruime arbeidsmarkt op korte termijn pas in 2017 zien we een min of meer neutrale arbeidsmarkt met een krapte-index iets onder 1. In 2017 is de verwachting dat de Noord-Veluwse arbeidsmarkt voor de middelbare beroepen krap zal worden. Over alle jaren is er krapte aan medische en middelbare transportberoepen.

¹⁸ Qua werkgelegenheid is het aandeel van Noord-Veluwe in het provinciale totaal het kleinst van alle WGR-gebieden met 8%.

Tabel 11. Krapte-index per beroepsgroep, Noord-Veluwe, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	-	--	-
1	Totaal elementaire beroepen	-	--	-
24	Agrarisch	0	-	-
26	Technisch	-	-	-
28	Transport	-	--	-
29	(Para)medisch	++	++	++
31	Administratief, commercieel e.d.	-	-	0
33	Beveiliging	--	--	--
37	Verzorgend	0	-	0
2/3	Totaal lagere beroepen	-	-	-
44	Agrarisch	0	0	0
46	Technisch	0	0	+
48	Transport e.d.	+	+	+
49	(Para)medisch	++	++	++
51	Administratief, commercieel e.d.	-	-	0
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0	0	0
55	Taalkundig, cultureel	--	-	0
56	Gedrag en maatschappij	0	-	0
57	Verzorgende e.d.	0	-	0
4/5	Totaal middelbare beroepen	0	0	+
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	-	-	0

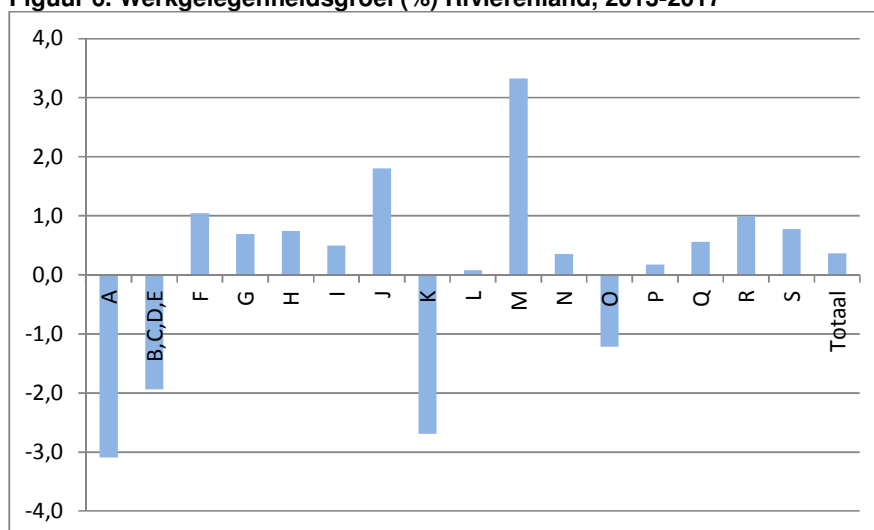
Uitleg:

- : zeer ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0 en 0,4
- : ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,4 en 0,8
- 0: 'neutrale' arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,8 en 1,2
- +: krappe arbeidsmarkt; krapte-index tussen 1,2 en 1,6
- ++: zeer krappe arbeidsmarkt; krapte-index hoger dan 1,6

5.5. Rivierenland

Het WGR-gebied Rivierenland bestaat uit gemeenten in het zuidwestelijke deel van Gelderland rond de rivieren Rijn en Waal, maar niet de steden Arnhem en Nijmegen (zie ook figuur 2). De verwachte werkgelegenheidsontwikkeling tussen 2013 en 2017 in figuur 6 vertoont het bekende patroon dat ook in de andere WGR-gebieden werd gevonden: krimp in werkgelegenheid in de landbouw en industrie, financiële instellingen en in het openbaar bestuur; een duidelijke toename in de gespecialiseerde zakelijke dienstverlening en in de ICT en communicatiesector.

Figuur 6. Werkgelegenheidsgroei (%) Rivierenland, 2013-2017

Legenda: A=Landbouw, BCDE=Industrie, F=Bouw, G=Handel, H=vervoer, I=horeca, J=informatie en communicatie, K=Financiële diensten, L=verhuur en handel o.g., M=specialistische zakelijke dienstverlening, N=overige zakelijke dienstverlening, O=overheid, P=onderwijs, Q=gezondheidszorg, R=cultuur, sport en recreatie, S=overige dienstverlening
A t/m S = totaal

Bron: PEV Gelderland 2014

De vraag naar arbeid bedroeg in 2013 voor Rivierenland 7300 banen. Voor 2014 daalt het verwachte aantal baanopeningen tot ca. 6700, om in 2017 te groeien tot bijna 9000 arbeidsplaatsen. Het aandeel van de vervangingsvraag groeit van 61% in 2013 tot 63% in 2017 door de oplopende vergrijzing. Het aandeel van de uitbreidingsvraag daalt dus tussen 2013 en 2017 van 39% naar 37%. Het totale aanbod van arbeid zal tussen 2013 en 2017 nog wel groeien met 700 tot 11.300 personen in 2017. Het aanbod van alle drie de componenten neemt in Rivierenland nog in geringe mate toe: de werkloosheid stijgt met 100 personen, het aanbod van schoolverlaters met 130 en het overige aanbod met bijna 500.

Tabel 12 geeft de krapte-indicatoren weer voor de diverse elementaire, lagere en middelbare beroepen in Rivierenland. De markt voor elementaire en lagere beroepen is zoals in de meeste andere WGR-gebieden ruim. De markt voor middelbare beroepen is neutraal. Ook hier is de arbeidsmarkt voor zijn sommige beroepen ruim, zoals voor beveiligingsberoepen en banen in de middelbare beroepen gedrag en maatschappij. Net als elders is ook hier de markt voor lagere en middelbare medische beroepen en voor middelbare transportberoepen krap tot zeer krap. De verwachting is ook hier dat de arbeidsmarktkrapte voor beroepen tot aan middelbaar niveau iets zal oplopen na 2014.

Tabel 12. Krapte-index per beroepsgroep, Rivierenland, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	-	--	-
1	Totaal elementaire beroepen	-	--	-
24	Agrarisch	+	0	0
26	Technisch	-	-	-
28	Transport	-	-	-
29	(Para)medisch	++	++	++
31	Administratief, commercieel e.d.	-	-	0
33	Beveiliging	--	--	--
37	Verzorgend	-	-	-
2/3	Totaal lagere beroepen	-	-	-
44	Agrarisch	++	+	+
46	Technisch	0	0	+
48	Transport e.d.	++	++	++
49	(Para)medisch	++	+	++
51	Administratief, commercieel e.d.	-	-	0
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	-	-	-
55	Taalkundig, cultureel	-	-	0
56	Gedrag en maatschappij	-	-	-
57	Verzorgende e.d.	-	-	-
4/5	Totaal middelbare beroepen	0	0	0
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	-	-	-

Uitleg: --: zeer ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0 en 0,4
 -: ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,4 en 0,8
 0: 'neutrale' arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,8 en 1,2
 +: krappe arbeidsmarkt; krapte-index tussen 1,2 en 1,6
 ++: zeer krappe arbeidsmarkt; krapte-index hoger dan 1,6

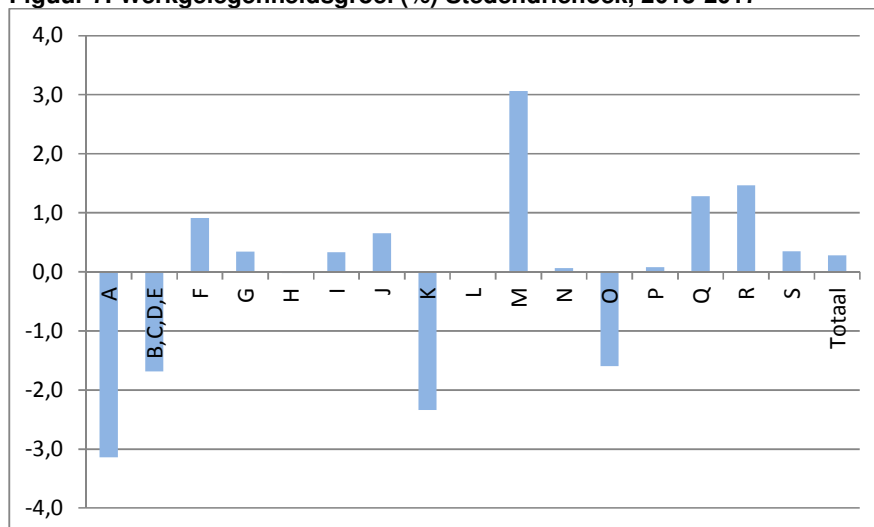
5.6. Stedendriehoek

Het WGR-gebied Stedendriehoek bestaat grofweg uit het gebied tussen Apeldoorn, Zutphen en Deventer in de provincie Overijssel (zie figuur 2). Figuur 7 laat de verwachte werkgelegenheidsontwikkeling in die Stedendriehoek zien tussen 2013 en 2017. Ook hier is de verwachting dat het aantal banen in de landbouw, industrie, bij financiële instellingen en in het openbaar bestuur zal gaan dalen tussen 2031 en 2017. De grootste groei zal ook hier plaatsvinden in de specialistische zakelijke dienstverlening met ca. 3% per jaar. In de meeste andere sectoren is de groei echter beperkt tot gemiddeld 1% per jaar of lager.

De vraag naar arbeid, voor elementaire, lagere en middelbare beroepen in de Stedendriehoek bedroeg 11.700 banen in 2013. Doordat de arbeidsmarkt vertraagd reageert op de daling van de economische groei van 2013 komt de vraag in 2014 uit op ca. 11.000, maar in 2017 is deze weer gegroeid tot ruim 13.000. Ook hier geldt dat het aandeel vervangingsvraag gaat toenemen van 66% in 2013 tot 69% in 2017. Het aanbod van arbeid neemt tussen 2013 en 2014 toe met ca. 1300 personen tot 19.000 personen in 2014. Tussen 2014 en 2017 zal het aanbod niet langer groeien en dus opnieuw op 19.000 personen uitkomen. Ook hier geldt dat deze aantallen tot stand komen door een toename in het aantal werklozen in 2014, terwijl deze zal afnemen in 2017. Het aanbod van schoolverlaters zal wel elk jaar groeien, maar ook hier is de grootste groei tussen 2013 en 2017 te vinden bij het overige onbenutte aanbod van arbeid als goedgekeurde arbeidsongeschikten en herintreders met een toename van ruim 700 personen.

Figuur 7. Werkgelegenheidsgroei (%) Stedendriehoek, 2013-2017

Legenda: A=Landbouw, BCDE=Industrie, F=Bouw, G=Handel, H=vervoer, I=horeca, J=informatie en communicatie, K=Financiële diensten, L=verhuur en handel o.g., M=specialistische zakelijke dienstverlening, N=overige zakelijke dienstverlening, O=overheid, P=onderwijs, Q=gezondheidszorg, R=cultuur, sport en recreatie, S=overige dienstverlening
A t/m S = totaal

Bron: PEV Gelderland 2014

Tabel 13. Krapte-index per beroepsgroep, Stedendriehoek, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	-	--	-
1	Totaal elementaire beroepen	-	--	-
24	Agrarisch	0	-	-
26	Technisch	-	-	-
28	Transport	--	--	--
29	(Para)medisch	++	++	+++
31	Administratief, commercieel e.d.	0	-	0
33	Beveiliging	--	--	--
37	Verzorgend	0	-	0
2/3	Totaal lagere beroepen	-	-	-
44	Agrarisch	0	0	0
46	Technisch	0	0	0
48	Transport e.d.	+	0	+
49	(Para)medisch	++	++	++
51	Administratief, commercieel e.d.	0	0	0
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0	0	0
55	Taalkundig, cultureel	-	-	0
56	Gedrag en maatschappij	0	0	0
57	Verzorgende e.d.	0	-	0
4/5	Totaal middelbare beroepen	0	0	0
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	-	-	-

Uitleg: --: zeer ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0 en 0,4
 -: ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,4 en 0,8
 0: 'neutrale' arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,8 en 1,2
 +: krappe arbeidsmarkt; krapte-index tussen 1,2 en 1,6
 ++: zeer krappe arbeidsmarkt; krapte-index hoger dan 1,6

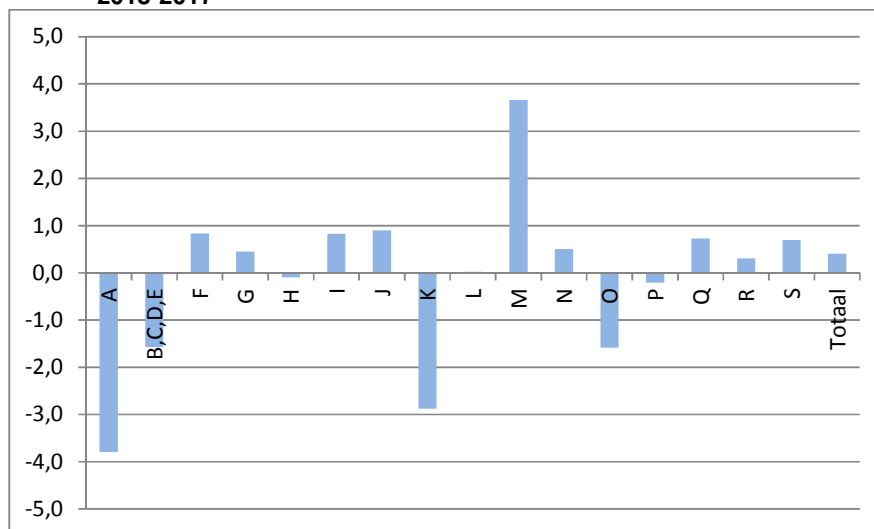
Tabel 13 geeft aan hoe krap of ruim de arbeidsmarkt in de Stedendriehoek voor de elementaire, lagere en middelbare beroepen is in 2013, 2014 en 2017. In totaal is voor deze groepen de arbeidsmarkt ruim te noemen: over het geheel geldt dat het aanbod groter is dan de vraag naar arbeid. De markt voor elementaire en lagere beroepen is eveneens ruim tot zeer ruim; de markt voor middelbare beroepen is daarentegen als neutraal te karakteriseren. Ook hier geldt dat de arbeidsmarkt voor medische beroepen zeer krap is te noemen. Ook voor middelbare transportberoepen is de markt vrij krap, terwijl die voor de meeste andere middelbare beroepen als neutraal kan worden gekarakteriseerd.

5.7. Sub-stadsregio Arnhem

Het grootste WGR-gebied in Gelderland in termen van aantallen inwoners is de Stadsregio. De Stadsregio omvat de meeste Gelderse gemeenten, waaronder de grote gemeenten Arnhem en Nijmegen, naast de gemeente Mook en Middelaar in Limburg. In provinciale beleidsrapportages wordt echter deze Stadsregio opgesplitst in de regio Arnhem (hier: Sub-stadsregio Arnhem) en de regio Nijmegen (hier: Sub-stadsregio Nijmegen). Zie ook figuur 2.

Figuur 8 toont de gemiddelde jaarlijkse werkgelegenheidsgroei per sector tussen 2013 en 2017 in de sub-stadsregio Arnhem. Het patroon is hetzelfde als in de andere WGR-gebieden, uitgezonderd de Achterhoek. Er zijn vier sectoren waar het aantal banen zal dalen: landbouw, industrie, financiële instellingen en openbaar bestuur. In de meeste overige sectoren stagneert de banengroei; in sommige neemt deze wel relatief sterk toe, zoals in de specialistische zakelijke diensten, waar de gemiddelde jaarlijkse banengroei tussen 2013 en 2017 op 3.7%. In de overige sectoren is de groei in die jaren minder dan 1%. In totaal zal het aantal banen in de sub-stadsregio Arnhem jaarlijks tussen 2013 en 2017 toenemen met gemiddeld 0,5% per jaar.

Figuur 8. Werkgelegenheidsgroei (%) van sub-stadsregio Arnhem, 2013-2017

Legenda: A=Landbouw, BCDE=Industrie, F=Bouw, G=Handel, H=vervoer, I=horeca, J=informatie en communicatie, K=Financiële diensten, L=verhuur en handel o.g., M=specialistische zakelijke dienstverlening, N=overige zakelijke dienstverlening, O=overheid, P=onderwijs, Q=gezondheidszorg, R=cultuur, sport en recreatie, S=overige dienstverlening
A t/m S = totaal

Bron: PEV Gelderland 2014

In 2013 is de vraag naar arbeid voor elementaire, lagere en middelbare banen in de sub-stadsregio Arnhem 11.000. In 2017 is dit gestegen tot bijna 13.000, ofwel een groei van ca.

3,3% per jaar. Het aandeel van de vervangingsvraag in het totale aantal baanopeningen neemt toe van 63% in 2013 naar 67% in 2017. Vooral in 2014 stijgt het aandeel van de vervangingsvraag sterk omdat de uitbreidingsvraag als gevolg van de neergang van 2013 in 2014 heel laag zal zijn. Het onbenutte aanbod van arbeid komt in de sub-stadsregio Arnhem in 2013 uit op ruim 20.000 personen, die werk zoeken op met elementair, lager en middelbaar niveau. Er van uitgaande dat er in 2013 totaal 11.000 banen voor minimaal 12 uur per week zijn op elementair, lager of middelbaar niveau om opgevuld te worden, is de arbeidsmarkt voor die beroepen dus behoorlijk ruim. Van die 20.000 baanzoekers zijn 16.500 werkloos (81%), 2400 zijn schoolverlater (12%) en 1300 (7%) zijn overige baanzoekers, zoals herintreders of goedgekeurde arbeidsongeschikten. Vier jaar later zijn die bedragen en percentages verandert in resp. 17.000 (78%) werklozen, 2600 (12%) schoolverlaters en 2100 (10%) overig onbenut aanbod van arbeid. Met andere woorden, het belang van werklozen is iets afgenomen en dat van het overige onbenutte aanbod van arbeid is iets gegroeid.

Tabel 14. Krapte-index per beroepsgroep, sub-stadsregio Arnhem, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	--	--	--
1	Totaal elementaire beroepen	--	--	--
24	Agrarisch	-	-	-
26	Technisch	--	--	--
28	Transport	--	--	--
29	(Para)medisch	++	++	++
31	Administratief, commercieel e.d.	-	-	-
33	Beveiliging	--	--	--
37	Verzorgend	-	-	-
2/3	Totaal lagere beroepen	-	-	-
44	Agrarisch	0	-	-
46	Technisch	-	-	-
48	Transport e.d.	+	0	+
49	(Para)medisch	++	+	++
51	Administratief, commercieel e.d.	-	-	0
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0	0	0
55	Taalkundig, cultureel	-	-	0
56	Gedrag en maatschappij	-	-	-
57	Verzorgende e.d.	-	-	-
4/5	Totaal middelbare beroepen	-	-	0
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	-	-	-

Uitleg: --: zeer ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0 en 0,4
 - : ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,4 en 0,8
 0: 'neutrale' arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,8 en 1,2
 +: krappe arbeidsmarkt; krapte-index tussen 1,2 en 1,6
 ++: zeer krappe arbeidsmarkt; krapte-index hoger dan 1,6

Tabel 14 geeft de krapte-indicatoren voor de diverse elementaire, lagere en middelbare beroepen in de sub-stadsregio Arnhem. De markt voor elementaire en lagere beroepen is, net als in de andere WGR-gebieden, ruim tot zeer ruim. De markt voor middelbare beroepen is in tegenstelling tot andere WGR-gebieden ook relatief ruim. Dit komt door het relatief grote onbenutte aanbod van arbeid in deze sub- stadsregio. Alleen aan lager en middelbaar medisch personeel en aan middelbare transportberoepen zal nog krapte bestaan. In alle andere gevallen is de markt ruim of neutraal wat vooral veroorzaakt wordt omdat het onbenutte aanbod van arbeid in dit gebied relatief groot is, vooral doordat er in de grote steden veel werklozen zijn.

5.8. Sub-stadsregio Nijmegen

Figuur 9 toont de jaarlijkse werkgelegenheidsgroei in de sub-stadsregio Nijmegen zich tussen 2013 en 2017. Hier bedraagt de gemiddelde jaarlijkse banengroei tussen 2013 en 2017 ca. 0,4%. Het groeipatroon voor de verschillende bedrijfstakken in die periode verschilt niet wezenlijk met die in de meeste andere WGR-gebieden: krimp in de landbouw, industrie, financiële instellingen en bij het openbaar bestuur. De sterkste groei vindt ook hier plaats in de specialistische zakelijke diensten, met gemiddeld 3,7% per jaar tussen 2013 en 2017.

Van deze sub-stadsregio is bekend dat het aandeel banen in de gezondheidszorg erg hoog is met 27%, doordat hier twee belangrijke ziekenhuizen zijn gevestigd, nl. het UMC Radboud en het Canisius-Wilhelminaziekenhuis. Een procentuele werkgelegenheidsdaling in de gezondheidszorg zou hier dus bijzonder hard aan kunnen komen. Echter, ondanks het feit dat in de Provinciale Economische Verkenning van 2014 van de provincie Gelderland voor Nederland als geheel wel een werkgelegenheidskrimp in de zorg wordt voorzien voor 2014, blijkt dit binnen Gelderland niet of nauwelijks het geval te zijn. In de sub-stadsregio Nijmegen groeit de zorg nog in 2014 met 0,7%.

Figuur 9. Werkgelegenheidsgroei (%) van sub-stadsregio Nijmegen, 2013-2017

Legenda: A=Landbouw, BCDE=Industrie, F=Bouw, G=Handel, H=vervoer, I=horeca, J=informatie en communicatie, K=Financiële diensten, L=verhuur en handel o.g., M=specialistische zakelijke dienstverlening, N=overige zakelijke dienstverlening, O=overheid, P=onderwijs, Q=gezondheidszorg, R=cultuur, sport en recreatie, S=overige dienstverlening
A t/m S = totaal

Bron: PEV Gelderland 2014

In 2013 bestond in de sub-stadsregio Nijmegen de vraag naar arbeid uit ongeveer 7000 elementaire, lagere en middelbare banen. In plaats van een daling wordt hier voor 2014 juist een kleine groei voorzien in de vraag naar arbeid tot bijna 7200. In 2017 zal naar verwachting de vraag naar arbeid stijgen tot 8700 banen. De vervangingsvraag naar arbeid bedraagt in 2013 ca. 68% van de totale vraag en in 2017 is dat gedaald tot 66%. In de andere WGR-gebieden vond juist een stijging plaats door de vergrijzing van de werkenden waardoor meer personen met pensioen gaan. In Nijmegen is dit blijkbaar veel minder het geval. Dit kan te maken hebben met het feit dat Nijmegen een universiteitsstad is en veel jongeren als student zal trekken. De bevolking verjongt zich zo keer op keer.

Het aanbod van arbeid in dit gebied was in 2013 16.500 personen, van wie werklozen met 81% de grootste categorie was. In 2014 zal het totale aanbod met ruim 6% stijgen tot ruim 17.500 personen, waarbij alle drie de opbouwende categorieën, werklozen, schoolverlaters

en het overige aanbod, een positieve bijdrage leveren aan deze groei. Het aanbod van werklozen groeit met 6% tot ruim 14.100 personen, de schoolverlaters met ruim 1% tot 2100 en het overig aanbod levert procentueel gezien de grootste bijdrage met 20% tot 1260 personen. In vergelijking hiermee zal het aanbod in 2017 stagneren omdat dat van werklozen en schoolverlaters licht zal gaan dalen en dat van het overige aanbod nog wel iets doorgroeit.

Tabel 15. Krapte-index per beroepsgroep, sub-stadsregio Nijmegen, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	--	--	--
1	Totaal elementaire beroepen	--	--	--
24	Agrarisch	--	--	--
26	Technisch	--	--	--
28	Transport	--	--	--
29	(Para)medisch	++	++	++
31	Administratief, commercieel e.d.	-	-	-
33	Beveiliging	--	--	--
37	Verzorgend	-	-	-
2/3	Totaal lagere beroepen	--	--	-
44	Agrarisch	--	--	--
46	Technisch	-	-	-
48	Transport e.d.	-	-	0
49	(Para)medisch	++	++	++
51	Administratief, commercieel e.d.	-	-	-
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	-	-	-
55	Taalkundig, cultureel	-	-	-
56	Gedrag en maatschappij	-	-	-
57	Verzorgende e.d.	-	-	-
4/5	Totaal middelbare beroepen	-	-	-
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	-	-	-

Uitleg: --: zeer ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0 en 0,4
 - : ruime arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,4 en 0,8
 0: 'neutrale' arbeidsmarkt; krapte-index tussen 0,8 en 1,2
 +: krappe arbeidsmarkt; krapte-index tussen 1,2 en 1,6
 ++: zeer krappe arbeidsmarkt; krapte-index hoger dan 1,6

Tabel 15 geeft de krapte-indicatoren voor elementaire, lagere en middelbare beroepen in de sub-stadsregio Nijmegen in 2013, 2014 en 2017. Hier blijkt alleen voor medische beroepen nog een zeer krappe arbeidsmarkt te bestaan. Voor de andere beroepsgroepen is dit zeer ruim tot neutraal. In feite is er geen ander WGR-gebied met een zo ruime arbeidsmarkt in deze jaren als deze in de sub-stadsregio Nijmegen. Met name het aanbod van werklozen tot aan middelbaar niveau is in de grotere steden als Nijmegen vrij groot.

5.9. Samenvattend naar regio

In tabel 16 wordt een samenvatting gegeven van de krapte-indicatoren voor alle WGR-gebieden voor de verschillende banen voor het huidige jaar 2014. In de Appendix wordt voor de overige jaren ook de krapte indices getoond.

De arbeidsmarkt is in 2014 het krapst in Food Valley, met een index van 0,64, op de voet gevolgd door Noord-Veluwe met een index van 0,63. Dat wil zeggen dat voor elke baanzoekster op elementair, lager of middelbaar niveau er ruim 0,6 banen beschikbaar zijn. In de andere WGR-gebieden ligt dit aantal lager. De arbeidsmarkt is voor deze beroepsgroepen het ruimst in de grotere steden. In de sub-regio Nijmegen is deze in 2014 het meest ruim

waar voor elke beschikbare baan (van elementair, lager en middelbaar niveau) er meer dan twee baanzoekers beschikbaar zijn. Dit komt vooral omdat het onbenutte aanbod van arbeid, met name van werklozen, in stedelijke gebieden veel hoger is dan elders. Juist omdat hier vrij veel jongeren wonen zal de vergrijzing een minder groot probleem zijn: de vervangingsvraag naar arbeid stijgt overal, doordat meer werkenden met pensioen gaan, behalve in Nijmegen. In Nijmegen stoppen naar verhouding weinig mensen met hun werk, waardoor de vervangingsvraag laag is. Tegelijkertijd is er, juist omdat het een grote stad met een lage ontgroening is, veel onbenut aanbod. Dat leidt tot de ruimste arbeidsmarkt van de provincie.

In alle WGR-gebieden vinden we voor medisch personeel (van lager en middelbaar niveau) een krappe tot zeer krappe arbeidsmarkt. In de meeste WGR-gebieden, buiten de stadsregio's, is de markt ook relatief krap voor middelbare technische en transportberoepen.

Tabel 16, Krapte-index 2014 per beroepsgroep, alle regio's

		Achter- hoek	Food Valley	Noord- Veluwe	Rivieren- land	Steden- driehoek	sub-regio Arnhem	sub-regio Nijmegen
11	Elementaire beroepen	0,33	0,38	0,35	0,35	0,32	0,29	0,22
1	Totaal elementaire beroepen	0,32	0,38	0,35	0,35	0,32	0,29	0,22
24	Agrarisch	0,92	0,72	0,67	0,86	0,71	0,51	0,33
26	Technisch	0,53	0,54	0,54	0,49	0,44	0,31	0,28
28	Transport	0,28	0,31	0,25	0,41	0,22	0,23	0,15
29	(Para)medisch	1,77	1,84	2,39	1,66	2,18	1,84	2,18
31	Administratief, commercieel e.d.	0,64	0,80	0,70	0,71	0,65	0,54	0,44
33	Beveiliging	0,07	0,05	0,04	0,05	0,05	0,04	0,03
37	Verzorgend	0,48	0,48	0,64	0,43	0,52	0,44	0,46
2/3	Totaal lagere beroepen	0,53	0,58	0,56	0,55	0,49	0,41	0,35
44	Agrarisch	1,73	0,98	0,88	1,42	1,00	0,62	0,37
46	Technisch	0,97	0,99	0,96	0,93	0,86	0,64	0,54
48	Transport e.d.	1,41	1,31	1,02	1,86	1,06	1,16	0,78
49	(Para)medisch	1,38	1,31	1,68	1,27	1,66	1,42	1,61
51	Administratief, commercieel e.d.	0,66	0,85	0,75	0,73	0,76	0,63	0,49
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,39	0,77	0,85	0,34	1,13	0,84	0,42
55	Taalkundig, cultureel	0,47	0,69	0,58	0,56	0,59	0,56	0,40
56	Gedrag en maatschappij	0,53	0,49	0,67	0,46	0,66	0,57	0,61
57	Verzorgende e.d.	0,54	0,54	0,72	0,51	0,59	0,51	0,52
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,97	0,84	0,85	0,77	0,81	0,66	0,58
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,57	0,64	0,63	0,59	0,58	0,48	0,41

6. Conclusies

Landelijke trends

Wij vergelijken de uitkomsten van de provincie Gelderland met de landelijke trend. Daarvoor gebruiken we de "UWV arbeidsmarktprognose 2014-2015" (Amsterdam, juni 2014) en "De arbeidsmarkt naar opleiding en beroep tot 2018 van het Researchcentrum voor Onderwijs en Arbeidsmarkt (Maastricht, december 2013).

In grote lijnen zien we landelijk het zelfde beeld als in de provincie Gelderland. De economie herstelt zich pas langzaam in 2014 en 2015. De werkgelegenheidsgroei loopt daarbij iets achter, die zal pas in 2015 weer toenemen. Het economisch herstel leidt in eerste instantie tot meer uitzendbanen.

Waar eerder in de crisis de werkgelegenheid vooral in de collectieve sector nog op peil bleef of bleef groeien, nemen we nu een kentering waar. Het bedrijfsleven herstelt zich langzaam uit de recessie en het aantal banen krimpt in zorg en welzijn. Door bezuinigingen in het openbaar bestuur neemt ook daar het aantal banen fors af. Volgens het ROA zal echter ook de werkgelegenheid in de industrie nog krimpen tot 2018. Het ROA is overigens ook minder somber over het perspectief in de zorg. Zij zien daar de komende jaren nog steeds een groei, zij het aanzienlijk minder dan in de voorafgaande jaren. De vraag naar arbeid zal de komende jaren hoofdzakelijk bestaan uit een vervangingsvraag, vooral in de technische, en industrie, transport en agrarische beroepen. Het ROA verwacht, in tegenstelling tot de ontwikkelingen in Gelderland, weinig baanopeningen in HBO economie en WO economie en recht.

Door de aantrekkende economie nemen de kansen op werk toe en daarmee stellen meer mensen zich beschikbaar voor de arbeidsmarkt. Dit effect is sterker dan de krimp van de potentiële beroepsbevolking door vergrijzing.

Het aanbod uit het onderwijs op de arbeidsmarkt zal vooral stijgen in technische en economische opleidingen. De arbeidsmarktperspectieven blijven voor alle schoolverlaters tot 2018 matig. Uitzondering hierop zijn de medische en zorgberoepen. Er blijven volgens het ROA desondanks nog steeds knelpunten in specifieke beroepen in de zorg (op MBO en WO niveau) en de techniek (werktuigbouwkunde, HBO civiele techniek en WO elektrotechniek).

We zien door de recessie dat de lonen onder druk staan en meer mensen banen accepteren onder hun niveau. Daardoor neemt het toekomstperspectief op de arbeidsmarkt af voor jongeren. Ouderen werken langer door waardoor vervangingsvraag laag blijft, de crisis zorgt vooralsnog voor een beperkte uitbreidingsvraag en de instroom op de arbeidsmarkt van hoog opgeleiden uit het onderwijs neemt toe.

Tabel Samenvatting indicatie arbeidsmarktontwikkelingen tot en met 2015

		2014	2015
Groeipercantage BBP (%)		0,75%	1,25%
Banen totaal	x 1.000	9.122	9.153
Waarvan zelfstandigen	x 1.000	1.469	1.477
Waarvan werknemers	x 1.000	7.653	7.675
Vacatures	x 1.000	713	797
Beroepsbevolking (15-64 jaar)	x 1.000	7.920	7.945
Aantal WW-uitkeringen (ultimo)	x 1.000	460	457

Bron: UWV Arbeidsmarktprognose 2014-2015

Conclusies voor de arbeidsmarkt in Gelderland

In totaal is het aantal baanopeningen in Gelderland voor 2013 uitgekomen op ca. 75 duizend banen en het is de verwachting dat dit in 2014 zo'n 5 duizend banen lager zal zijn onder invloed van de economische crisis van 2013. In 2017 zal het aantal baanopeningen toenemen tot bijna 93 duizend banen. De vraag naar arbeid ligt in 2014 dus nog onder het – toch al lage – niveau van 2013, maar voor 2017 vindt herstel plaats naar min of meer normale waarden. Zoals eerder opgemerkt blijft de Gelderse werkgelegenheidsgroei de komende jaren nog onder het lange termijn gemiddelde. Het feit dat het aantal baanopeningen in 2017 al weer uit zal komen op min of meer normale waarden komt omdat het aantal baanopeningen en werkgelegenheidsgroei niet hetzelfde zijn. Het aantal baanopeningen bestaat uit vervangings- en uitbreidingsvraag. De uitbreidingsvraag kan nog wel laag zijn doordat er structureel lagere baangroei wordt voorspeld, maar de vervangingsvraag wordt naar verwachting steeds groter vanwege een toenemend aantal werkenden dan met pensioen zal gaan. Dit betekent dus dat het totale aantal baanopeningen eerder op niveaus van voor de crisis kan uitkomen dan de werkgelegenheidsgroei.

Het onbenutte aanbod van arbeid heeft een ander patroon dan de arbeidsvraag: een vrij hoog onbenut aanbod van arbeid in 2013 van ruim 124 duizend personen, bestaande uit 75% werklozen, 18% schoolverlaters en 7% overig onbenut aanbod van arbeid. Voor 2014 is de verwachting dat het onbenutte aanbod van arbeid iets lager zal zijn met 122.000 personen en voor 2017 zal een ongeveer even groot aanbod van werkzoekenden ontstaan.

De arbeidsmarkt in Gelderland is in zijn geheel voor 2013 en 2014 vrij ruim te noemen. Het aanbod ligt fors hoger dan de vraag. In 2013 is het aanbod ca. 124 duizend personen en de vraag 75 duizend, in 2014 zal het aanbod 122 duizend personen zijn en de vraag nog ongeveer 70 duizend. Voor beide jaren ligt de krapte-index, het quotiënt van vraag en aanbod, rond de 0,6 en is dus is de gehele arbeidsmarkt te karakteriseren als ruim. In 2017 komt deze krapte-index weliswaar hoger uit op bijna 0,8, maar dit betekent dat voor de hele arbeidsmarkt in Gelderland er voor elke aanbieder van arbeid er 0,8 banen open staan. Deze waarde geldt voor alle beschikbare banen en alle baanzoekers. Echter nadere differentiatie naar niveau en type baan en niveau en type baanzoeker, laat een ander beeld zien. De markt is het ruimst voor elementaire en lagere beroepen. Hoe hoger het opleidingsniveau, hoe krappere de arbeidsmarkt. Wordt nog meer ingezoomd op verschillende beroepsgroepen dat vinden we dat de markt voor medische beroepen als krap kan worden gekenmerkt. Het zijn vooral de wetenschappelijke beroepen waar op de Gelderse arbeidsmarkt nog vrij veel krapte wordt gevonden. We moeten ons echter wel goed realiseren dat op dergelijke banen ook wetenschappelijk aanbod uit andere provincies kan reageren, zodat deze krapte enigszins vertekend is.

Opvallend is verder dat het aandeel van de vervangingsvraag in het totale aantal baanopeningen in de loop der tijd steeds groter wordt. Dit komt vooral doordat het aandeel gepensioneerden in de vervangingsvraag steeds groter wordt. De naoorlogse geboortegolf zal in toenemende mate de pensioengerechtigde leeftijd krijgen en de vervanging van die geboortegolf zal dus steeds moeilijker worden. Vooral bij de overheid en in het onderwijs zal dit de komende jaren optreden. Hier is bijna een derde van de werknemers ouder dan 55 jaar. Ook voor de komende jaren, met slechts geringe werkgelegenheidsgroei, geldt dit nog. Behalve het onbenutte aanbod van arbeid dat door vergrijzing wordt beïnvloed, geldt dat het aantal baanopeningen zich steeds meer zal richten op hogere opleidingen, wat de krapte in dat segment nog eens extra zal beïnvloeden. Het zijn tegenwoordig steeds meer mbo-ers die werkloos raken. Enerzijds door verdringing door hbo-ers, anderzijds doordat hun banen in toenemende mate worden vervangen door computers of door lage-lonen-landen.

Waar voor hogere en wetenschappelijke banen vaak een landelijke arbeidsmarkt geldt, is dat voor elementaire en lagere beroepen juist een vrij lokale arbeidsmarkt direct rondom de woonplaats. De middelbare beroepen worden hierbij ook meegerekend. Daarom is voor al deze beroepsgroepen een discrepantieanalyse uitgevoerd op het niveau van de WGR-gebieden in de provincie Gelderland. De arbeidsmarkt is voor alle WGR-gebieden als ruim te karakteriseren: er zijn meer aanbieders tot aan middelbare beroepen dan dat er vraag is. De markt is relatief het krapst in de Food Valley met een index van ca. 0,64. Dit wil zeggen voor

elke baanzoeker op elementair, lager of middelbaar niveau staan daar 0,64 banen beschikbaar. Voor 2017 wordt verwacht dat de maximale krapte zal oplopen tot bijna 0,9 in Noord-Veluwe. Food Valley komt in 2017 uit op een krapte index van 0,8, wat een 'neutrale' arbeidsmarkt in houdt, ofwel dat er voor elke aanbieder er ook een beschikbare baan zal zijn. Een neutrale arbeidsmarkt komt neer op een arbeidsmarkt met een aantal baanopeningen en –aanbod die een index van ongeveer 1 oplevert. In de praktijk nemen we hiervoor een index tussen 0,8 en 1,2. De arbeidsmarkt is het ruimst in beide deelregio's Arnhem en Nijmegen van de Stadsregio met een krapte-index van resp. 0,48 en 0,41 voor 2014. Dit heeft alles te maken met het feit dat in die gebieden het aanbod, met name van werklozen, in grotere steden erg hoog is. In de onderstaande tabel staan de krapte-indices voor de verschillende gebieden in Gelderland voor 2014 weergegeven.

Tabel 17, Krapte-index 2014 per beroepsgroep, alle regio's

		Achter- hoek	Food Valley	Noord- Veluwe	Rivieren- land	Steden- driehoek	sub-regio Arnhem	sub-regio Nijmegen
11	Elementaire beroepen	0,33	0,38	0,35	0,35	0,32	0,29	0,22
1	Totaal elementaire beroepen	0,32	0,38	0,35	0,35	0,32	0,29	0,22
24	Agrarisch	0,92	0,72	0,67	0,86	0,71	0,51	0,33
26	Technisch	0,53	0,54	0,54	0,49	0,44	0,31	0,28
28	Transport	0,28	0,31	0,25	0,41	0,22	0,23	0,15
29	(Para)medisch	1,77	1,84	2,39	1,66	2,18	1,84	2,18
31	Administratief, commercieel e.d.	0,64	0,80	0,70	0,71	0,65	0,54	0,44
33	Beveiliging	0,07	0,05	0,04	0,05	0,05	0,04	0,03
37	Verzorgend	0,48	0,48	0,64	0,43	0,52	0,44	0,46
2/3	Totaal lagere beroepen	0,53	0,58	0,56	0,55	0,49	0,41	0,35
44	Agrarisch	1,73	0,98	0,88	1,42	1,00	0,62	0,37
46	Technisch	0,97	0,99	0,96	0,93	0,86	0,64	0,54
48	Transport e.d.	1,41	1,31	1,02	1,86	1,06	1,16	0,78
49	(Para)medisch	1,38	1,31	1,68	1,27	1,66	1,42	1,61
51	Administratief, commercieel e.d.	0,66	0,85	0,75	0,73	0,76	0,63	0,49
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,39	0,77	0,85	0,34	1,13	0,84	0,42
55	Taalkundig, cultureel	0,47	0,69	0,58	0,56	0,59	0,56	0,40
56	Gedrag en maatschappij	0,53	0,49	0,67	0,46	0,66	0,57	0,61
57	Verzorgende e.d.	0,54	0,54	0,72	0,51	0,59	0,51	0,52
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,97	0,84	0,85	0,77	0,81	0,66	0,58
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,57	0,64	0,63	0,59	0,58	0,48	0,41

Appendix 1. Vergelijking onderwijsindeling – beroepsgroepen

Relatie tussen de COLO-indeling in opleidingen en de toegepaste indeling in beroepsgroepen

In de discrepantieanalyse is een indeling gemaakt in beroepen: elementaire, lagere, middelbare en hogere beroepen. Deze indeling sluit niet helemaal aan bij de indeling die in het huidige onderwijsstelsel wordt gebruikt. Grofweg kan worden gezegd dat elementaire beroepen laag of ongeschoold werk is, primaire beroepen zijn op VMBO-niveau en de eerste twee niveaus van het MBO, middelbare beroepen op MBO niveau en hogere beroepen op HBO niveau en wetenschappelijke beroepen op universitair niveau.

De Standaard Beroepenclassificatie 2010 geeft de volgende indeling:

Beroepsgroep	Opleiding
Elementair	Basisonderwijs
Lager	VMBO, MBO 1, 2
Middelbaar	MBO 3,4
Hoger	HBO
Wetenschappelijk	WO

Als de indeling op deze manier gebruikt wordt geeft het voldoende handvaten voor de regionale partijen om de afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt ook met ROC's en VMBO-opleidingen te stimuleren.

De indeling binnen de verschillende niveaus sluit echter niet goed aan. Deels omdat de indeling in beroepen enigszins gedateerd is, anderszins omdat het onderwijs zelf erg veranderd is en (beroeps-)opleidingen per beroep op verschillende niveaus kent.

De beroepen moeten dan ook eerder worden gezien als een indicatie dan als een precieze aanduiding. Overigens blijkt uit de praktijk dat ook in de discussies over aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt niet zozeer op individuele beroepen wordt gestuurd, als wel op sectoren en (functie)profielen.

Tabel A1. Voorbeelden van beroepen per beroepsklasse

Elementaire beroepen	
Elementaire beroepen	hulparbeider, vakkenvuller, schoonmaker, koerier verhuizer
Lagere beroepen	
Agrarisch	arbeider landbouw, jachtopziener, visser
Technisch	metselaar, stukadoor, timmerman, schilder, lasser, slager, bakker, meubelstofeerder
Transport	(taxi-/bus-)chauffeur, postbesteller
(Para)medisch	ambulance chauffeur, leerling-verpleegkundige
Administratief, commercieel e.d.	typist, receptionist, telefonist, etaleur, winkelbediende, kassamedewerker,
Beveiliging	parketwacht politie, (aspirant) politie, bewaker, militair
Verzorgend	kelner, serveerster, alfahulp, gezins-, bejaardenverzorgende, thuiszorg, caféhouder
Middelbare beroepen	
Agrarisch	dierenverzorger, keurmeester, bedrijfshoofd landbouwbedrijf
Technisch	calculator, loodgieter, aannemer, opzichter, uitvoerder bouw, wegebouwmachinist, lasser, elektromonteur, machinebankwerker, slager, bakker, brandweerman, woningstofeerder
Transport e.d.	conducteur, schipper binnenvaart, stewardess, transportplanner, vrachtwagenchauffeur
(Para)medisch	doktersassistent, ambulanceverpleegkundige, ziekenverzorgende, opticien, apothekersassistent, kraamhulp
Administratief, commercieel e.d.	boekhouder, schade-expert, detailhandelaar, leidinggevend verkoper, vertegenwoordiger
Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	belastingconsulent, deurwaarder, politieagent, lagere militaire officieren
Taalkundig, cultureel	redacteur, bibliotheekassistent, grafisch ontwerper
Gedrag en maatschappij	maatschappelijk werker, personeelsfunctionaris werving, selectie
Verzorgende e.d.	kok, crècheleidster, bejaardenverzorgende, bedrijfshoofd klein of middelgroot hotel
Hogere beroepen	
Pedagogisch	docent basisonderwijs, docent (2 ^e /3 ^e graad), beleidsambtenaar O en W
Technisch	architect, hoofduitvoerder gww, systeemontwerper, bouwkundig tekenaar, ontwerper-constructeur
(Para)medisch	verpleegkundige, fysiotherapeut, verloskundige
Administratief, commercieel, economisch e.d.	systeemanalist, beleidsambtenaar, leidinggevend boekhouder, office manager, uitgever
Taalkundig, cultureel	beeldend kunstenaar, bibliothecaris, bedrijfshoofd museum, zanger, acteur
Gedrag en maatschappij e.d.	arbeidsbemiddelaar, coördinator maatschappelijk werk, journalist, psychotherapeut
Managers e.d.	directeur basisonderwijs, manager diverse bedrijven
Wetenschappelijke beroepen	
Pedagogisch	docenten (1 ^e graads),
Technisch	hoofd technische dienst, leidinggevende diverse technische activiteiten (electro-, procestechniek)
(Para)medisch e.d.	Huisarts, chirurg, anesthesist, tandarts, apotheker, dierenarts
Economisch, administratief e.d.	accountant, econoom, leidinggevende economisch-administratieve activiteiten, w.o. automatisering
Juridisch, bestuurlijk	advocaat, notaris, inspecteur belastingen, secretaris overheidsdiensten, beleidsambtenaar juridische zaken
Gedrag en maatschappij e.d.	predikant, sociaal raadsman, beleidsmedewerker sociaal-cultureel werk,
Managers	manager school voor vo/ho, manager onderzoek, algemene leiding industrieel bedrijf, militair officier (majoor en hoger)

Appendix 2. Vraag, aanbod en discrepantie per gebied per jaar

Provincie Gelderland:

Tabellen A2 t/m A7 geven weer de vraag naar en het aanbod van arbeid naar beroepsgroep voor 2013, 2014 en 2017 in de provincie Gelderland als geheel voor zover deze niet ook al in de hoofdtekst voorkomen.

Tabel A2. Vervangings- en uitbreidingsvraag naar beroep, Gelderland 2013

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	4430	2180	6610
1	Totaal elementaire beroepen	4430	2180	6610
24	Agrarisch	930	240	1170
26	Technisch	2930	240	3170
28	Transport	1460	240	1700
29	(Para)medisch	340	240	580
31	Administratief, commercieel e.d.	4820	2480	7300
33	Beveiliging	20	10	30
37	Verzorgend	1820	1300	3120
2/3	Totaal lagere beroepen	12440	4820	17260
44	Agrarisch	900	110	1010
46	Technisch	4790	820	5610
48	Transport e.d.	230	30	260
49	(Para)medisch	2090	1500	3590
51	Administratief, commercieel e.d.	6670	3570	10240
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	520	190	710
55	Taalkundig, cultureel	220	200	420
56	Gedrag en maatschappij	840	540	1380
57	Verzorgende e.d.	1990	1400	3390
4/5	Totaal middelbare beroepen	18410	8460	26870
62	Pedagogisch	2220	1520	3740
66	Technisch	880	370	1250
69	(Para)medisch	1140	820	1960
71	Administratief, commercieel, economisch e.d.	3920	2480	6400
75	Taalkundig, cultureel	530	410	940
76	Gedrag en maatschappij e.d.	1160	730	1890
78	Managers e.d.	260	90	350
6/7	Totaal hogere beroepen	10370	6520	16890
82	Pedagogisch	750	510	1260
86	Technisch	340	240	580
89	(Para)medisch e.d.	530	390	920
91	Economisch, administratief e.d.	1020	760	1780
93	Juridisch, bestuurlijk	570	370	940
96	Gedrag en maatschappij e.d.	450	270	720
98	Managers	520	280	800
8/9	Totaal wetenschappelijke beroepen	4410	2990	7400
	Totaal	50060	24970	75030

Bron: provincie Gelderland, CBS (bewerking RuG)

Tabel A3. Vervangings- / uitbreidingsvraag naar beroep, Gelderland 2014

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	1700	1800	3500
1	Totaal elementaire beroepen	1700	1800	3500
24	Agrarisch	980	90	1070
26	Technisch	3120	1030	4150
28	Transport	1540	520	2060
29	(Para)medisch	370	190	560
31	Administratief, commercieel e.d.	5200	1900	7100
33	Beveiliging	20	0	20
37	Verzorgend	1970	880	2850
2/3	Totaal lagere beroepen	13200	4610	17810
44	Agrarisch	920	0	920
46	Technisch	5110	1820	6930
48	Transport e.d.	240	90	330
49	(Para)medisch	2270	1220	3490
51	Administratief, commercieel e.d.	7150	2780	9930
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	540	30	570
55	Taalkundig, cultureel	240	100	340
56	Gedrag en maatschappij	910	420	1330
57	Verzorgende e.d.	2180	1110	3290
4/5	Totaal middelbare beroepen	19560	7570	27130
62	Pedagogisch	2360	930	3290
66	Technisch	950	450	1400
69	(Para)medisch	1240	650	1890
71	Administratief, commercieel, economisch e.d.	4210	1870	6080
75	Taalkundig, cultureel	580	370	950
76	Gedrag en maatschappij e.d.	1240	530	1770
78	Managers e.d.	270	60	330
6/7	Totaal hogere beroepen	10850	4860	15710
82	Pedagogisch	800	340	1140
86	Technisch	360	220	580
89	(Para)medisch e.d.	570	310	880
91	Economisch, administratief e.d.	1100	610	1710
93	Juridisch, bestuurlijk	610	280	890
96	Gedrag en maatschappij e.d.	480	200	680
98	Managers	540	180	720
8/9	Totaal wetenschappelijke beroepen	4460	2140	6600
	Totaal	49770	20980	70750

Bron: provincie Gelderland, CBS (bewerking RuG)

Tabel A4. Vervangings- / uitbreidingsvraag naar beroep, Gelderland 2017

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	5270	2150	7420
1	Totaal elementaire beroepen	5270	2150	7420
24	Agrarisch	1010	0	1010
26	Technisch	3490	1240	4730
28	Transport	1750	780	2530
29	(Para)medisch	420	320	740
31	Administratief, commercieel e.d.	5760	2980	8740
33	Beveiliging	20	0	20
37	Verzorgend	2180	1310	3490
2/3	Totaal lagere beroepen	14780	6730	21510
44	Agrarisch	960	0	960
46	Technisch	5810	2430	8240
48	Transport e.d.	280	140	420
49	(Para)medisch	2660	2140	4800
51	Administratief, commercieel e.d.	8290	4300	12590
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	600	110	710
55	Taalkundig, cultureel	290	280	570
56	Gedrag en maatschappij	1040	690	1730
57	Verzorgende e.d.	2490	1690	4180
4/5	Totaal middelbare beroepen	22420	11780	34200
62	Pedagogisch	2660	1050	3710
66	Technisch	1120	820	1940
69	(Para)medisch	1440	1120	2560
71	Administratief, commercieel, economisch e.d.	4980	3180	8160
75	Taalkundig, cultureel	690	700	1390
76	Gedrag en maatschappij e.d.	1440	850	2290
78	Managers e.d.	310	80	390
6/7	Totaal hogere beroepen	12640	7800	20440
82	Pedagogisch	910	450	1360
86	Technisch	440	420	860
89	(Para)medisch e.d.	680	570	1250
91	Economisch, administratief e.d.	1330	1240	2570
93	Juridisch, bestuurlijk	730	670	1400
96	Gedrag en maatschappij e.d.	560	350	910
98	Managers	630	260	890
8/9	Totaal wetenschappelijke beroepen	5280	3960	9240
	Totaal	60390	32420	92810

Bron: provincie Gelderland, CBS (bewerking RuG)

Tabel A5. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Gelderland, 2013

		werklozen	school- verlaters	overig aanbod	Totaal
11	Elementaire beroepen	17970	1200	1700	20870
1	Totaal elementaire beroepen	17970	1200	1700	20870
24	Agrarisch	1240	290	100	1630
26	Technisch	8050	820	710	9580
28	Transport	6390	650	610	7650
29	(Para)medisch	250	40	20	310
31	Administratief, commercieel e.d.	9150	1700	850	11700
33	Beveiliging	320	100	20	440
37	Verzorgend	4690	960	460	6110
2/3	Totaal lagere beroepen	30090	4560	2770	37420
44	Agrarisch	690	300	40	1030
46	Technisch	6630	1500	510	8640
48	Transport e.d.	190	90	0	280
49	(Para)medisch	1490	930	100	2520
51	Administratief, commercieel e.d.	12600	1310	1090	15000
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	750	80	60	890
55	Taalkundig, cultureel	510	100	40	650
56	Gedrag en maatschappij	1260	1000	100	2360
57	Verzorgende e.d.	4470	1270	400	6140
4/5	Totaal middelbare beroepen	28890	6680	2360	37930
62	Pedagogisch	1840	1300	130	3270
66	Technisch	1210	800	100	2110
69	(Para)medisch	700	1200	40	1940
71	Administratief, commercieel, economisch e.d.	5480	2210	460	8150
75	Taalkundig, cultureel	1100	530	90	1720
76	Gedrag en maatschappij e.d.	2260	960	220	3440
78	Managers e.d.	450	130	40	620
6/7	Totaal hogere beroepen	13360	7230	1110	21700
82	Pedagogisch	690	400	50	1140
86	Technisch	300	210	10	520
89	(Para)medisch e.d.	380	450	10	840
91	Economisch, administratief e.d.	480	690	10	1180
93	Juridisch, bestuurlijk	350	290	10	650
96	Gedrag en maatschappij e.d.	510	500	30	1040
98	Managers	780	200	70	1050
8/9	Totaal wetenschappelijke beroepen	3550	2740	190	6480
	Totaal	93860	22410	8130	124400

Bron: provincie Gelderland, CBS, UWV, ROA (bewerking RuG)

Tabel A6. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Gelderland, 2014

		nww	school- verlaters	overig aanbod	Totaal
11	Elementaire beroepen	17730	1200	2060	20990
1	Totaal elementaire beroepen	17730	1200	2060	20990
24	Agrarisch	1180	340	110	1630
26	Technisch	7870	880	850	9600
28	Transport	6310	690	730	7730
29	(Para)medisch	220	40	20	280
31	Administratief, commercieel e.d.	8820	1720	1040	11580
33	Beveiliging	320	100	20	440
37	Verzorgend	4570	960	560	6090
2/3	Totaal lagere beroepen	29400	4790	3330	37520
44	Agrarisch	620	330	50	1000
46	Technisch	6280	1550	610	8440
48	Transport e.d.	170	90	0	260
49	(Para)medisch	1300	920	120	2340
51	Administratief, commercieel e.d.	12030	1290	1320	14640
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	710	80	70	860
55	Taalkundig, cultureel	500	130	50	680
56	Gedrag en maatschappij	1190	1010	130	2330
57	Verzorgende e.d.	4310	1260	490	6060
4/5	Totaal middelbare beroepen	27470	6840	2860	37170
62	Pedagogisch	1680	1240	160	3080
66	Technisch	1140	800	110	2050
69	(Para)medisch	600	1190	40	1830
71	Administratief, commercieel, economisch e.d.	5150	2020	540	7710
75	Taalkundig, cultureel	1020	510	110	1640
76	Gedrag en maatschappij e.d.	2170	760	270	3200
78	Managers e.d.	430	120	40	590
6/7	Totaal hogere beroepen	12790	6840	1340	20970
82	Pedagogisch	640	230	60	930
86	Technisch	270	200	20	490
89	(Para)medisch e.d.	330	440	10	780
91	Economisch, administratief e.d.	390	560	20	970
93	Juridisch, bestuurlijk	300	230	20	550
96	Gedrag en maatschappij e.d.	470	300	40	810
98	Managers	740	140	80	960
8/9	Totaal wetenschappelijke beroepen	3180	2120	250	5550
	Totaal	90570	21790	9840	122200

Bron: provincie Gelderland, CBS, UWV, Cfi, ROA (bewerking RuG)

Tabel A7. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Gelderland, 2017

		nww	school- verlaters	overig aanbod	Totaal
11	Elementaire beroepen	17590	1230	2600	21420
1	Totaal elementaire beroepen	17590	1230	2600	21420
24	Agrarisch	1140	340	150	1630
26	Technisch	7770	950	1140	9860
28	Transport	6250	780	990	8020
29	(Para)medisch	210	40	30	280
31	Administratief, commercieel e.d.	8680	1740	1250	11670
33	Beveiliging	320	100	30	450
37	Verzorgend	4510	970	680	6160
2/3	Totaal lagere beroepen	28880	4920	4270	38070
44	Agrarisch	570	330	70	970
46	Technisch	6100	1650	820	8570
48	Transport e.d.	160	90	0	250
49	(Para)medisch	1210	930	140	2280
51	Administratief, commercieel e.d.	11730	1300	1680	14710
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	690	80	90	860
55	Taalkundig, cultureel	490	130	70	690
56	Gedrag en maatschappij	1160	980	160	2300
57	Verzorgende e.d.	4230	1290	610	6130
4/5	Totaal middelbare beroepen	26340	6780	3640	36760
62	Pedagogisch	1600	1200	200	3000
66	Technisch	1100	830	150	2080
69	(Para)medisch	550	1220	50	1820
71	Administratief, commercieel, economisch e.d.	4960	1970	720	7650
75	Taalkundig, cultureel	1000	450	140	1590
76	Gedrag en maatschappij e.d.	2120	710	340	3170
78	Managers e.d.	420	110	60	590
6/7	Totaal hogere beroepen	12090	6620	1710	20420
82	Pedagogisch	610	210	80	900
86	Technisch	260	200	20	480
89	(Para)medisch e.d.	310	440	20	770
91	Economisch, administratief e.d.	340	510	20	870
93	Juridisch, bestuurlijk	290	210	20	520
96	Gedrag en maatschappij e.d.	450	250	50	750
98	Managers	720	130	110	960
8/9	Totaal wetenschappelijke beroepen	2980	1950	320	5250
	Totaal	87880	21500	12540	121920

Bron: provincie Gelderland, CBS, UWV, Cfi, ROA (bewerking RuG)

WGR-gebieden

In dit gedeelte staan de vraag naar en het aanbod van arbeid centraal in elk van de zes WGR-gebieden van de provincie Gelderland. In sommige van die WGR-gebieden komen ook gemeenten uit buurprovincies Overijssel, Utrecht of Limburg voor. De totalen van de WGR-gebieden tellen dus niet op tot het Gelderse totaal. Tabel A8 geeft de gemeenten en provincie die samen de WGR-gebieden bepalen. Figuur 2 toont aan de hand van een kaart waar deze gebieden in de provincie Gelderland precies liggen.

Tabel A8. Gemeentelijke samenstelling van WGR-gebieden

WGR-gebied	Gemeenten in Gelderland	Gemeenten buiten Gelderland
Achterhoek	Aalten, Berkelland, Bronckhorst, Doetinchem, Montferland, Oost Gelre, Oude IJsselstreek, Winterswijk	
Food Valley	Barneveld, Ede, Nijkerk, Scherpenzeel, Wageningen	Utrecht: Renswoude, Rhenen, Veenendaal
Noord-Veluwe	Elburg, Ermelo, Harderwijk, Hattem, Heerde, Nunspeet, Oldebroek, Putten	
Rivierenland	Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Tiel, West Maas en Waal, Zaltbommel	
Stedendriehoek	Apeldoorn, Brummen, Epe, Lochem, Voorst, Zutphen	Overijssel: Deventer
Sub-stadsregio Arnhem	Arnhem, Doesburg, Duiven, Lingewaard, Overbetuwe, Renkum, Rheden, Rijnwaarden, Rozendaal, Westervoort, Zevenaar	
Sub-stadsregio Nijmegen	Beuningen, Groesbeek, Heumen, Millingen aan de Rijn, Nijmegen, Ubbergen, Wijchen	Limburg: Mook en Middelaar

Naast het aantal baanopeningen (vraag naar arbeid) en het onbenutte aanbod van arbeid wordt hier ook de krapte-index per WGR-gebied voor de verschillende beroepsgroepen weergegeven.

Banen met een hoger of wetenschappelijk niveau en baanzoekers met die zelfde niveaus worden in WGR-gebieden niet meegenomen. Mensen met een HBO of wetenschappelijke opleiding zijn niet gebonden aan de regionale arbeidsmarkt (WGR-gebied). Zij zijn bereid om over grotere afstanden te pendelen of te verhuizen naar andere delen van de provincie of het land.

Daarom gaat de discrepantieanalyse op WGR-niveau alleen op voor banen en baanzoekers van elementair, lager en middelbaar niveau. Mensen met een MBO niveau of lager zoeken en vinden werk in de regio. Dat is ook het gebied dat werkgevers gebruiken om personeel te vinden. Voor deze beroepen kunnen we dan ook spreken van een regionale arbeidsmarktfunctie op het WGR-niveau. De uitbreidings- en vervangingsvraag, het onbenutte aanbod van arbeid en de krapte-index in de zes WGR-gebieden staan alle in het vervolg van deze Appendix.

Achterhoek – baanopeningen

Tabel A9. Het aantal baanopeningen naar beroep, Achterhoek, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	1040	930	1080
1	Totaal elementaire beroepen	1040	930	1080
24	Agrarisch	250	200	200
26	Technisch	670	690	790
28	Transport	340	300	340
29	(Para)medisch	90	80	110
31	Administratief, commercieel e.d.	1060	1020	1360
37	Verzorgend	480	410	550
2/3	Totaal lagere beroepen	2890	2700	3350
44	Agrarisch	270	210	220
46	Technisch	1050	1110	1340
48	Transport e.d.	50	50	50
49	(Para)medisch	590	470	730
51	Administratief, commercieel e.d.	1330	1320	1800
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	50	40	70
55	Taalkundig, cultureel	20	50	70
56	Gedrag en maatschappij	220	170	240
57	Verzorgende e.d.	550	450	630
4/5	Totaal middelbare beroepen	4130	3870	5150
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	8060	7500	9580

Tabel A10. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Achterhoek, 2013

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	640	400	1040
1	Totaal elementaire beroepen	640	400	1040
24	Agrarisch	190	60	250
26	Technisch	500	170	670
28	Transport	220	120	340
29	(Para)medisch	40	50	90
31	Administratief, commercieel e.d.	670	390	1060
37	Verzorgend	240	240	480
2/3	Totaal lagere beroepen	1860	1030	2890
44	Agrarisch	210	60	270
46	Technisch	790	260	1050
48	Transport e.d.	30	20	50
49	(Para)medisch	270	320	590
51	Administratief, commercieel e.d.	870	460	1330
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	40	10	50
55	Taalkundig, cultureel	20	0	20
56	Gedrag en maatschappij	100	120	220
57	Verzorgende e.d.	260	290	550
4/5	Totaal middelbare beroepen	2590	1540	4130
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	5090	2970	8060

Tabel A11. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Achterhoek, 2014

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	680	250	930
1	Totaal elementaire beroepen	680	250	930
24	Agrarisch	200	0	200
26	Technisch	530	160	690
28	Transport	230	70	300
29	(Para)medisch	50	30	80
31	Administratief, commercieel e.d.	730	290	1020
37	Verzorgend	260	150	410
2/3	Totaal lagere beroepen	2000	700	2700
44	Agrarisch	210	0	210
46	Technisch	840	270	1110
48	Transport e.d.	40	10	50
49	(Para)medisch	290	180	470
51	Administratief, commercieel e.d.	930	390	1320
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	40	0	40
55	Taalkundig, cultureel	30	20	50
56	Gedrag en maatschappij	110	60	170
57	Verzorgende e.d.	280	170	450
4/5	Totaal middelbare beroepen	2770	1100	3870
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	5450	2050	7500

Tabel A12. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Achterhoek, 2017

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	730	350	1080
1	Totaal elementaire beroepen	730	350	1080
24	Agrarisch	200	0	200
26	Technisch	590	200	790
28	Transport	260	80	340
29	(Para)medisch	50	60	110
31	Administratief, commercieel e.d.	790	570	1360
37	Verzorgend	280	270	550
2/3	Totaal lagere beroepen	2170	1180	3350
44	Agrarisch	220	0	220
46	Technisch	940	400	1340
48	Transport e.d.	40	10	50
49	(Para)medisch	340	390	730
51	Administratief, commercieel e.d.	1060	740	1800
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	50	20	70
55	Taalkundig, cultureel	30	40	70
56	Gedrag en maatschappij	120	120	240
57	Verzorgende e.d.	310	320	630
4/5	Totaal middelbare beroepen	3110	2040	5150
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	6010	3570	9580

Achterhoek - onbenut aanbod van arbeid

Tabel A13. Onbenut aanbod van arbeid, Achterhoek, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	2650	2860	2890
1	Totaal elementaire beroepen	2650	2860	2890
24	Agrarisch	200	220	220
26	Technisch	1230	1300	1370
28	Transport	980	1050	1040
29	(Para)medisch	40	40	40
31	Administratief, commercieel e.d.	1510	1580	1580
37	Verzorgend	810	850	850
2/3	Totaal lagere beroepen	4770	5040	5100
44	Agrarisch	120	120	120
46	Technisch	1100	1140	1140
48	Transport e.d.	30	30	30
49	(Para)medisch	360	340	320
51	Administratief, commercieel e.d.	1930	2000	1990
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	110	120	100
55	Taalkundig, cultureel	100	100	100
56	Gedrag en maatschappij	320	320	310
57	Verzorgende e.d.	830	850	840
4/5	Totaal middelbare beroepen	4900	5020	4950
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	12320	12920	12940

Tabel A14. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Achterhoek, 2013

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	2270	150	230	2650
1	Totaal elementaire beroepen	2270	150	230	2650
24	Agrarisch	150	40	10	200
26	Technisch	1020	110	100	1230
28	Transport	810	90	80	980
29	(Para)medisch	40	0	0	40
31	Administratief, commercieel e.d.	1170	220	120	1510
37	Verzorgend	620	130	60	810
2/3	Totaal lagere beroepen	3810	590	370	4770
44	Agrarisch	70	40	10	120
46	Technisch	840	190	70	1100
48	Transport e.d.	20	10	0	30
49	(Para)medisch	230	120	10	360
51	Administratief, commercieel e.d.	1610	170	150	1930
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	90	10	10	110
55	Taalkundig, cultureel	70	20	10	100
56	Gedrag en maatschappij	170	140	10	320
57	Verzorgende e.d.	600	170	60	830
4/5	Totaal middelbare beroepen	3700	870	330	4900
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	9780	1610	930	12320

Tabel A15. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Achterhoek, 2014

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	2420	160	280	2860
1	Totaal elementaire beroepen	2420	160	280	2860
24	Agrarisch	150	50	20	220
26	Technisch	1080	120	100	1300
28	Transport	860	90	100	1050
29	(Para)medisch	30	10	0	40
31	Administratief, commercieel e.d.	1210	230	140	1580
37	Verzorgend	640	130	80	850
2/3	Totaal lagere beroepen	3970	630	440	5040
44	Agrarisch	70	40	10	120
46	Technisch	850	210	80	1140
48	Transport e.d.	20	10	0	30
49	(Para)medisch	200	120	20	340
51	Administratief, commercieel e.d.	1650	170	180	2000
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	100	10	10	120
55	Taalkundig, cultureel	70	20	10	100
56	Gedrag en maatschappij	170	130	20	320
57	Verzorgende e.d.	610	170	70	850
4/5	Totaal middelbare beroepen	3740	880	400	5020
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	10130	1670	1120	12920

Tabel A16. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Achterhoek, 2017

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	2380	160	350	2890
1	Totaal elementaire beroepen	2380	160	350	2890
24	Agrarisch	150	50	20	220
26	Technisch	1050	120	200	1370
28	Transport	840	100	100	1040
29	(Para)medisch	30	10	0	40
31	Administratief, commercieel e.d.	1180	230	170	1580
37	Verzorgend	630	130	90	850
2/3	Totaal lagere beroepen	3880	640	580	5100
44	Agrarisch	70	40	10	120
46	Technisch	820	220	100	1140
48	Transport e.d.	20	10	0	30
49	(Para)medisch	180	120	20	320
51	Administratief, commercieel e.d.	1590	170	230	1990
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	90	10	0	100
55	Taalkundig, cultureel	70	20	10	100
56	Gedrag en maatschappij	160	130	20	310
57	Verzorgende e.d.	590	170	80	840
4/5	Totaal middelbare beroepen	3590	890	470	4950
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	9850	1690	1400	12940

Achterhoek – krapte-index

Tabel A17. Krapte-index per beroepsgroep voor elementaire, lagere en middelbare beroepen en baanzoekers, Achterhoek, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	0,39	0,33	0,38
1	Totaal elementaire beroepen	0,39	0,32	0,37
24	Agrarisch	1,27	0,92	0,92
26	Technisch	0,55	0,53	0,59
28	Transport	0,35	0,28	0,32
29	(Para)medisch	2,12	1,77	2,73
31	Administratief, commercieel e.d.	0,70	0,64	0,86
37	Verzorgend	0,59	0,48	0,65
2/3	Totaal lagere beroepen	0,60	0,53	0,62
44	Agrarisch	2,27	1,73	1,78
46	Technisch	0,96	0,97	1,16
48	Transport e.d.	1,61	1,41	1,68
49	(Para)medisch	1,61	1,38	2,23
51	Administratief, commercieel e.d.	0,69	0,66	0,91
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,42	0,39	0,59
55	Taalkundig, cultureel	0,30	0,47	0,81
56	Gedrag en maatschappij	0,68	0,53	0,78
57	Verzorgende e.d.	0,67	0,54	0,75
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,84	0,76	0,98
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,65	0,57	0,70

Legenda:

- < 0.4   zeer ruime arbeidsmarkt
- 0.4 – 0.8   ruime arbeidsmarkt
- 0.8 – 1.2   'neutrale' arbeidsmarkt
- 1.2 – 1.6   krappe arbeidsmarkt
- > 1.6   zeer krappe arbeidsmarkt

Food Valley – baanopeningen

Tabel A18. Het aantal baanopeningen naar beroep, Food Valley, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	1240	1120	1320
1	Totaal elementaire beroepen	1240	1120	1320
24	Agrarisch	230	170	170
26	Technisch	730	740	870
28	Transport	390	370	390
29	(Para)medisch	90	80	110
31	Administratief, commercieel e.d.	1440	1370	1740
37	Verzorgend	500	430	580
2/3	Totaal lagere beroepen	3380	3160	3860
44	Agrarisch	230	160	170
46	Technisch	1210	1260	1540
48	Transport e.d.	60	50	60
49	(Para)medisch	600	490	750
51	Administratief, commercieel e.d.	1870	1820	2360
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	110	90	120
55	Taalkundig, cultureel	50	70	110
56	Gedrag en maatschappij	230	180	260
57	Verzorgende e.d.	580	490	670
4/5	Totaal middelbare beroepen	4940	4610	6040
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	9560	8890	11220

Tabel A19. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Food Valley, 2013

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	750	490	1240
1	Totaal elementaire beroepen	750	490	1240
24	Agrarisch	150	80	230
26	Technisch	540	190	730
28	Transport	250	140	390
29	(Para)medisch	40	50	90
31	Administratief, commercieel e.d.	920	520	1440
37	Verzorgend	250	250	500
2/3	Totaal lagere beroepen	2150	1230	3380
44	Agrarisch	150	80	230
46	Technisch	890	320	1210
48	Transport e.d.	40	20	60
49	(Para)medisch	280	320	600
51	Administratief, commercieel e.d.	1210	660	1870
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	80	30	110
55	Taalkundig, cultureel	40	10	50
56	Gedrag en maatschappij	110	120	230
57	Verzorgende e.d.	280	300	580
4/5	Totaal middelbare beroepen	3080	1860	4940
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	5980	3580	9560

Tabel A20. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Food Valley, 2014

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	810	310	1120
1	Totaal elementaire beroepen	810	310	1120
24	Agrarisch	160	10	170
26	Technisch	570	170	740
28	Transport	270	100	370
29	(Para)medisch	50	30	80
31	Administratief, commercieel e.d.	1000	370	1370
37	Verzorgend	280	150	430
2/3	Totaal lagere beroepen	2330	830	3160
44	Agrarisch	160	0	160
46	Technisch	950	310	1260
48	Transport e.d.	40	10	50
49	(Para)medisch	310	180	490
51	Administratief, commercieel e.d.	1300	520	1820
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	80	10	90
55	Taalkundig, cultureel	50	20	70
56	Gedrag en maatschappij	120	60	180
57	Verzorgende e.d.	310	180	490
4/5	Totaal middelbare beroepen	3320	1290	4610
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	6460	2430	8890

Tabel A21. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Food Valley, 2017

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	900	420	1320
1	Totaal elementaire beroepen	900	420	1320
24	Agrarisch	170	0	170
26	Technisch	650	220	870
28	Transport	300	90	390
29	(Para)medisch	50	60	110
31	Administratief, commercieel e.d.	1100	640	1740
37	Verzorgend	310	270	580
2/3	Totaal lagere beroepen	2580	1280	3860
44	Agrarisch	170	0	170
46	Technisch	1100	440	1540
48	Transport e.d.	50	10	60
49	(Para)medisch	360	390	750
51	Administratief, commercieel e.d.	1510	850	2360
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	90	30	120
55	Taalkundig, cultureel	60	50	110
56	Gedrag en maatschappij	140	120	260
57	Verzorgende e.d.	350	320	670
4/5	Totaal middelbare beroepen	3830	2210	6040
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	7310	3910	11220

Food Valley - onbenut aanbod van arbeid

Tabel A22. Onbenut aanbod van arbeid, Food Valley, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	2720	2950	3020
1	Totaal elementaire beroepen	2720	2950	3020
24	Agrarisch	230	250	250
26	Technisch	1250	1410	1400
28	Transport	970	1030	1210
29	(Para)medisch	40	40	50
31	Administratief, commercieel e.d.	1640	1710	1730
37	Verzorgend	840	880	870
2/3	Totaal lagere beroepen	4970	5320	5510
44	Agrarisch	160	160	140
46	Technisch	1240	1250	1340
48	Transport e.d.	50	40	40
49	(Para)medisch	380	370	370
51	Administratief, commercieel e.d.	2050	2120	2140
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	110	110	110
55	Taalkundig, cultureel	100	100	90
56	Gedrag en maatschappij	370	370	370
57	Verzorgende e.d.	870	900	890
4/5	Totaal middelbare beroepen	5330	5420	5490
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	13020	13690	14020

Tabel A23. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Food Valley, 2013

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	2170	220	330	2720
1	Totaal elementaire beroepen	2170	220	330	2720
24	Agrarisch	150	60	20	230
26	Technisch	990	160	100	1250
28	Transport	770	100	100	970
29	(Para)medisch	30	10	0	40
31	Administratief, commercieel e.d.	1150	330	160	1640
37	Verzorgend	560	190	90	840
2/3	Totaal lagere beroepen	3650	850	470	4970
44	Agrarisch	90	60	10	160
46	Technisch	860	280	100	1240
48	Transport e.d.	30	20	0	50
49	(Para)medisch	180	180	20	380
51	Administratief, commercieel e.d.	1590	250	210	2050
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	90	20	0	110
55	Taalkundig, cultureel	60	30	10	100
56	Gedrag en maatschappij	150	200	20	370
57	Verzorgende e.d.	540	250	80	870
4/5	Totaal middelbare beroepen	3590	1290	450	5330
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	9410	2360	1250	13020

Tabel A24. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Food Valley, 2014

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	2320	230	400	2950
1	Totaal elementaire beroepen	2320	230	400	2950
24	Agrarisch	160	70	20	250
26	Technisch	1040	170	200	1410
28	Transport	830	100	100	1030
29	(Para)medisch	30	10	0	40
31	Administratief, commercieel e.d.	1180	330	200	1710
37	Verzorgend	590	190	100	880
2/3	Totaal lagere beroepen	3830	870	620	5320
44	Agrarisch	90	60	10	160
46	Technisch	850	300	100	1250
48	Transport e.d.	20	20	0	40
49	(Para)medisch	170	180	20	370
51	Administratief, commercieel e.d.	1610	250	260	2120
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	90	20	0	110
55	Taalkundig, cultureel	70	30	0	100
56	Gedrag en maatschappij	150	200	20	370
57	Verzorgende e.d.	560	240	100	900
4/5	Totaal middelbare beroepen	3610	1300	510	5420
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	9760	2400	1530	13690

Tabel A25. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Food Valley, 2017

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	2260	240	520	3020
1	Totaal elementaire beroepen	2260	240	520	3020
24	Agrarisch	150	70	30	250
26	Technisch	1010	190	200	1400
28	Transport	810	200	200	1210
29	(Para)medisch	30	10	10	50
31	Administratief, commercieel e.d.	1140	340	250	1730
37	Verzorgend	580	190	100	870
2/3	Totaal lagere beroepen	3720	1000	790	5510
44	Agrarisch	80	60	0	140
46	Technisch	810	330	200	1340
48	Transport e.d.	20	20	0	40
49	(Para)medisch	160	180	30	370
51	Administratief, commercieel e.d.	1540	260	340	2140
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	90	20	0	110
55	Taalkundig, cultureel	60	30	0	90
56	Gedrag en maatschappij	150	190	30	370
57	Verzorgende e.d.	540	250	100	890
4/5	Totaal middelbare beroepen	3450	1340	700	5490
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	9430	2580	2010	14020

Food Valley – krapte-index

Tabel A26. Krapte-index per beroepsgroep voor elementaire, lagere en middelbare beroepen en baanzoekers, Food Valley, 2103-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	0,45	0,38	0,44
1	Totaal elementaire beroepen	0,45	0,38	0,44
24	Agrarisch	1,02	0,72	0,69
26	Technisch	0,56	0,54	0,61
28	Transport	0,39	0,31	0,34
29	(Para)medisch	2,31	1,84	2,79
31	Administratief, commercieel e.d.	0,88	0,80	1,01
37	Verzorgend	0,60	0,48	0,64
2/3	Totaal lagere beroepen	0,67	0,58	0,69
44	Agrarisch	1,47	0,98	1,07
46	Technisch	0,98	0,99	1,17
48	Transport e.d.	1,48	1,31	1,54
49	(Para)medisch	1,57	1,31	2,06
51	Administratief, commercieel e.d.	0,91	0,85	1,11
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,88	0,77	0,96
55	Taalkundig, cultureel	0,57	0,69	1,02
56	Gedrag en maatschappij	0,62	0,49	0,70
57	Verzorgende e.d.	0,67	0,54	0,74
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,92	0,84	1,07
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,73	0,64	0,78

Legenda:

- < 0.4   zeer ruime arbeidsmarkt
- 0.4 – 0.8   ruime arbeidsmarkt
- 0.8 – 1.2   'neutrale' arbeidsmarkt
- 1.2 – 1.6   krappe arbeidsmarkt
- > 1.6   zeer krappe arbeidsmarkt

Noord-Veluwe – baanopeningen

Tabel A27. Het aantal baanopeningen naar beroep, Noord-Veluwe, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	640	590	790
1	Totaal elementaire beroepen	640	590	790
24	Agrarisch	110	90	90
26	Technisch	370	430	530
28	Transport	180	160	200
29	(Para)medisch	80	50	90
31	Administratief, commercieel e.d.	690	670	1040
37	Verzorgend	390	330	480
2/3	Totaal lagere beroepen	1820	1730	2430
44	Agrarisch	90	80	80
46	Technisch	570	680	930
48	Transport e.d.	30	30	30
49	(Para)medisch	460	360	620
51	Administratief, commercieel e.d.	850	890	1400
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	70	60	80
55	Taalkundig, cultureel	20	30	60
56	Gedrag en maatschappij	180	130	220
57	Verzorgende e.d.	440	360	550
4/5	Totaal middelbare beroepen	2710	2620	3970
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	5170	4940	7190

Tabel A28. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Noord-Veluwe, 2013

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	400	240	640
1	Totaal elementaire beroepen	400	240	640
24	Agrarisch	80	30	110
26	Technisch	310	60	370
28	Transport	110	70	180
29	(Para)medisch	30	50	80
31	Administratief, commercieel e.d.	430	260	690
37	Verzorgend	180	210	390
2/3	Totaal lagere beroepen	1140	680	1820
44	Agrarisch	70	20	90
46	Technisch	480	90	570
48	Transport e.d.	20	10	30
49	(Para)medisch	190	270	460
51	Administratief, commercieel e.d.	560	290	850
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	60	10	70
55	Taalkundig, cultureel	20	0	20
56	Gedrag en maatschappij	80	100	180
57	Verzorgende e.d.	190	250	440
4/5	Totaal middelbare beroepen	1670	1040	2710
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	3210	1960	5170

Tabel A29. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Noord-Veluwe, 2014

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	430	160	590
1	Totaal elementaire beroepen	430	160	590
24	Agrarisch	80	10	90
26	Technisch	330	100	430
28	Transport	120	40	160
29	(Para)medisch	30	20	50
31	Administratief, commercieel e.d.	460	210	670
37	Verzorgend	200	130	330
2/3	Totaal lagere beroepen	1220	510	1730
44	Agrarisch	80	0	80
46	Technisch	510	170	680
48	Transport e.d.	20	10	30
49	(Para)medisch	210	150	360
51	Administratief, commercieel e.d.	600	290	890
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	60	0	60
55	Taalkundig, cultureel	20	10	30
56	Gedrag en maatschappij	80	50	130
57	Verzorgende e.d.	210	150	360
4/5	Totaal middelbare beroepen	1790	830	2620
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	3440	1500	4940

Tabel A30. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Noord-Veluwe, 2017

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	480	310	790
1	Totaal elementaire beroepen	480	310	790
24	Agrarisch	90	0	90
26	Technisch	370	160	530
28	Transport	140	60	200
29	(Para)medisch	40	50	90
31	Administratief, commercieel e.d.	520	520	1040
37	Verzorgend	220	260	480
2/3	Totaal lagere beroepen	1380	1050	2430
44	Agrarisch	80	0	80
46	Technisch	590	340	930
48	Transport e.d.	20	10	30
49	(Para)medisch	250	370	620
51	Administratief, commercieel e.d.	710	690	1400
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	60	20	80
55	Taalkundig, cultureel	20	40	60
56	Gedrag en maatschappij	100	120	220
57	Verzorgende e.d.	250	300	550
4/5	Totaal middelbare beroepen	2080	1890	3970
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	3940	3250	7190

Noord-Veluwe - onbenut aanbod van arbeid

Tabel A31. Onbenut aanbod van arbeid, Noord-Veluwe, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	1580	1710	1730
1	Totaal elementaire beroepen	1580	1710	1730
24	Agrarisch	130	130	128
26	Technisch	740	790	792
28	Transport	580	630	660
29	(Para)medisch	20	20	20
31	Administratief, commercieel e.d.	920	960	970
37	Verzorgend	490	510	510
2/3	Totaal lagere beroepen	2880	3040	3080
44	Agrarisch	80	80	80
46	Technisch	690	710	720
48	Transport e.d.	20	20	20
49	(Para)medisch	220	210	200
51	Administratief, commercieel e.d.	1160	1200	1210
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	80	80	80
55	Taalkundig, cultureel	50	60	60
56	Gedrag en maatschappij	200	200	210
57	Verzorgende e.d.	500	510	520
4/5	Totaal middelbare beroepen	3000	3070	3100
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	7460	7820	7910

Tabel A32. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Noord-Veluwe, 2013

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	1300	110	170	1580
1	Totaal elementaire beroepen	1300	110	170	1580
24	Agrarisch	90	30	10	130
26	Technisch	590	80	70	740
28	Transport	460	60	60	580
29	(Para)medisch	20	0	0	20
31	Administratief, commercieel e.d.	670	170	80	920
37	Verzorgend	350	90	50	490
2/3	Totaal lagere beroepen	2180	430	270	2880
44	Agrarisch	50	30	0	80
46	Technisch	500	140	50	690
48	Transport e.d.	10	10	0	20
49	(Para)medisch	120	90	10	220
51	Administratief, commercieel e.d.	920	130	110	1160
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	60	10	10	80
55	Taalkundig, cultureel	40	10	0	50
56	Gedrag en maatschappij	90	100	10	200
57	Verzorgende e.d.	340	120	40	500
4/5	Totaal middelbare beroepen	2130	640	230	3000
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	5610	1180	670	7460

Tabel A33. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Noord-Veluwe, 2014

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	1380	120	210	1710
1	Totaal elementaire beroepen	1380	120	210	1710
24	Agrarisch	90	30	10	130
26	Technisch	620	90	80	790
28	Transport	490	70	70	630
29	(Para)medisch	20	0	0	20
31	Administratief, commercieel e.d.	690	170	100	960
37	Verzorgend	360	90	60	510
2/3	Totaal lagere beroepen	2270	450	320	3040
44	Agrarisch	50	30	0	80
46	Technisch	500	150	60	710
48	Transport e.d.	10	10	0	20
49	(Para)medisch	110	90	10	210
51	Administratief, commercieel e.d.	940	130	130	1200
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	60	10	10	80
55	Taalkundig, cultureel	40	10	10	60
56	Gedrag en maatschappij	90	100	10	200
57	Verzorgende e.d.	340	120	50	510
4/5	Totaal middelbare beroepen	2140	650	280	3070
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	5790	1220	810	7820

Tabel A34. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Noord-Veluwe, 2017

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	1350	120	260	1730
1	Totaal elementaire beroepen	1350	120	260	1730
24	Agrarisch	88	30	10	128
26	Technisch	602	90	100	792
28	Transport	480	80	100	660
29	(Para)medisch	20	0	0	20
31	Administratief, commercieel e.d.	670	170	130	970
37	Verzorgend	350	90	70	510
2/3	Totaal lagere beroepen	2210	460	410	3080
44	Agrarisch	40	30	10	80
46	Technisch	480	160	80	720
48	Transport e.d.	10	10	0	20
49	(Para)medisch	100	90	10	200
51	Administratief, commercieel e.d.	910	130	170	1210
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	60	10	10	80
55	Taalkundig, cultureel	40	10	10	60
56	Gedrag en maatschappij	90	100	20	210
57	Verzorgende e.d.	330	130	60	520
4/5	Totaal middelbare beroepen	2060	670	370	3100
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	5620	1250	1040	7910

Noord-Veluwe – krapte-index

Tabel A35. Krapte-index per beroepsgroep voor elementaire, lagere en middelbare beroepen en baanzoekers, Noord-Veluwe, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	0,40	0,35	0,46
1	Totaal elementaire beroepen	0,40	0,35	0,46
24	Agrarisch	0,86	0,67	0,64
26	Technisch	0,50	0,54	0,66
28	Transport	0,31	0,25	0,30
29	(Para)medisch	3,04	2,39	4,01
31	Administratief, commercieel e.d.	0,74	0,70	1,08
37	Verzorgend	0,80	0,64	0,93
2/3	Totaal lagere beroepen	0,62	0,56	0,77
44	Agrarisch	1,15	0,88	0,97
46	Technisch	0,82	0,96	1,28
48	Transport e.d.	1,23	1,02	1,34
49	(Para)medisch	2,06	1,68	3,01
51	Administratief, commercieel e.d.	0,73	0,75	1,16
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,94	0,85	1,18
55	Taalkundig, cultureel	0,28	0,58	1,13
56	Gedrag en maatschappij	0,87	0,67	1,06
57	Verzorgende e.d.	0,89	0,72	1,07
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,89	0,85	1,26
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,69	0,63	0,89

Legenda:

- < 0.4   zeer ruime arbeidsmarkt
- 0.4 – 0.8   ruime arbeidsmarkt
- 0.8 – 1.2   'neutrale' arbeidsmarkt
- 1.2 – 1.6   krappe arbeidsmarkt
- > 1.6   zeer krappe arbeidsmarkt

Rivierenland – baanopeningen

Tabel A36. Het aantal baanopeningen naar beroep, Rivierenland, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	970	880	1060
1	Totaal elementaire beroepen	970	880	1060
24	Agrarisch	260	170	180
26	Technisch	530	560	670
28	Transport	430	380	430
29	(Para)medisch	70	50	80
31	Administratief, commercieel e.d.	1030	980	1350
37	Verzorgend	370	310	450
2/3	Totaal lagere beroepen	2690	2450	3160
44	Agrarisch	280	190	200
46	Technisch	870	940	1190
48	Transport e.d.	80	70	80
49	(Para)medisch	440	350	590
51	Administratief, commercieel e.d.	1280	1270	1790
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	30	40	60
55	Taalkundig, cultureel	30	50	70
56	Gedrag en maatschappij	170	130	190
57	Verzorgende e.d.	450	360	540
4/5	Totaal middelbare beroepen	3630	3400	4710
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	7290	6730	8930

Tabel A37. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Rivierenland, 2013

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	590	380	970
1	Totaal elementaire beroepen	590	380	970
24	Agrarisch	160	100	260
26	Technisch	410	120	530
28	Transport	270	160	430
29	(Para)medisch	30	40	70
31	Administratief, commercieel e.d.	650	380	1030
37	Verzorgend	170	200	370
2/3	Totaal lagere beroepen	1690	1000	2690
44	Agrarisch	180	100	280
46	Technisch	670	200	870
48	Transport e.d.	50	30	80
49	(Para)medisch	180	260	440
51	Administratief, commercieel e.d.	830	450	1280
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	30	0	30
55	Taalkundig, cultureel	30	0	30
56	Gedrag en maatschappij	70	100	170
57	Verzorgende e.d.	200	250	450
4/5	Totaal middelbare beroepen	2240	1390	3630
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	4520	2770	7290

Tabel A38. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Rivierenland, 2014

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	640	240	880
1	Totaal elementaire beroepen	640	240	880
24	Agrarisch	170	0	170
26	Technisch	430	130	560
28	Transport	290	90	380
29	(Para)medisch	30	20	50
31	Administratief, commercieel e.d.	700	280	980
37	Verzorgend	180	130	310
2/3	Totaal lagere beroepen	1800	650	2450
44	Agrarisch	190	0	190
46	Technisch	710	230	940
48	Transport e.d.	50	20	70
49	(Para)medisch	200	150	350
51	Administratief, commercieel e.d.	890	380	1270
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	40	0	40
55	Taalkundig, cultureel	30	20	50
56	Gedrag en maatschappij	80	50	130
57	Verzorgende e.d.	210	150	360
4/5	Totaal middelbare beroepen	2400	1000	3400
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	4840	1890	6730

Tabel A39. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Rivierenland, 2017

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	700	360	1060
1	Totaal elementaire beroepen	700	360	1060
24	Agrarisch	180	0	180
26	Technisch	490	180	670
28	Transport	330	100	430
29	(Para)medisch	30	50	80
31	Administratief, commercieel e.d.	780	570	1350
37	Verzorgend	200	250	450
2/3	Totaal lagere beroepen	2010	1150	3160
44	Agrarisch	200	0	200
46	Technisch	810	380	1190
48	Transport e.d.	60	20	80
49	(Para)medisch	230	360	590
51	Administratief, commercieel e.d.	1040	750	1790
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	40	20	60
55	Taalkundig, cultureel	30	40	70
56	Gedrag en maatschappij	90	100	190
57	Verzorgende e.d.	240	300	540
4/5	Totaal middelbare beroepen	2740	1970	4710
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	5450	3480	8930

Rivierenland - onbenut aanbod van arbeid

Tabel A40. Onbenut aanbod van arbeid, Rivierenland, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	2290	2470	2500
1	Totaal elementaire beroepen	2290	2470	2500
24	Agrarisch	200	190	200
26	Technisch	1060	1140	1160
28	Transport	870	930	950
29	(Para)medisch	20	20	30
31	Administratief, commercieel e.d.	1300	1390	1380
37	Verzorgend	670	710	710
2/3	Totaal lagere beroepen	4120	4380	4430
44	Agrarisch	150	140	130
46	Technisch	980	1020	1020
48	Transport e.d.	40	30	30
49	(Para)medisch	270	270	270
51	Administratief, commercieel e.d.	1650	1730	1730
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	90	100	90
55	Taalkundig, cultureel	80	90	90
56	Gedrag en maatschappij	270	280	280
57	Verzorgende e.d.	680	710	720
4/5	Totaal middelbare beroepen	4210	4370	4360
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	10620	11220	11290

Tabel A41. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Rivierenland, 2013

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	1930	150	210	2290
1	Totaal elementaire beroepen	1930	150	210	2290
24	Agrarisch	150	40	10	200
26	Technisch	870	100	90	1060
28	Transport	710	80	80	870
29	(Para)medisch	20	0	0	20
31	Administratief, commercieel e.d.	990	210	100	1300
37	Verzorgend	490	120	60	670
2/3	Totaal lagere beroepen	3230	550	340	4120
44	Agrarisch	100	40	10	150
46	Technisch	740	180	60	980
48	Transport e.d.	30	10	0	40
49	(Para)medisch	140	120	10	270
51	Administratief, commercieel e.d.	1360	160	130	1650
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	70	10	10	90
55	Taalkundig, cultureel	50	20	10	80
56	Gedrag en maatschappij	130	130	10	270
57	Verzorgende e.d.	470	160	50	680
4/5	Totaal middelbare beroepen	3090	830	290	4210
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	8250	1530	840	10620

Tabel A42. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Rivierenland, 2014

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	2070	150	250	2470
1	Totaal elementaire beroepen	2070	150	250	2470
24	Agrarisch	140	40	10	190
26	Technisch	930	110	100	1140
28	Transport	750	90	90	930
29	(Para)medisch	20	0	0	20
31	Administratief, commercieel e.d.	1040	220	130	1390
37	Verzorgend	520	120	70	710
2/3	Totaal lagere beroepen	3400	580	400	4380
44	Agrarisch	90	40	10	140
46	Technisch	750	190	80	1020
48	Transport e.d.	20	10	0	30
49	(Para)medisch	140	120	10	270
51	Administratief, commercieel e.d.	1410	160	160	1730
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	80	10	10	100
55	Taalkundig, cultureel	60	20	10	90
56	Gedrag en maatschappij	130	130	20	280
57	Verzorgende e.d.	490	160	60	710
4/5	Totaal middelbare beroepen	3170	840	360	4370
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	8640	1570	1010	11220

Tabel A43. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Rivierenland, 2017

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	2020	160	320	2500
1	Totaal elementaire beroepen	2020	160	320	2500
24	Agrarisch	140	40	20	200
26	Technisch	900	120	140	1160
28	Transport	730	100	120	950
29	(Para)medisch	20	10	0	30
31	Administratief, commercieel e.d.	1000	220	160	1380
37	Verzorgend	510	120	80	710
2/3	Totaal lagere beroepen	3300	610	520	4430
44	Agrarisch	80	40	10	130
46	Technisch	710	210	100	1020
48	Transport e.d.	20	10	0	30
49	(Para)medisch	130	120	20	270
51	Administratief, commercieel e.d.	1350	170	210	1730
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	80	10	0	90
55	Taalkundig, cultureel	60	20	10	90
56	Gedrag en maatschappij	130	130	20	280
57	Verzorgende e.d.	480	160	80	720
4/5	Totaal middelbare beroepen	3040	870	450	4360
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	8360	1640	1290	11290

Rivierenland – krapte-index

Tabel A44. Krapte-index per beroepsgroep voor elementaire, lagere en middelbare beroepen en baanzoekers, Rivierenland, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	0,42	0,35	0,42
1	Totaal elementaire beroepen	0,43	0,35	0,42
24	Agrarisch	1,40	0,86	0,88
26	Technisch	0,50	0,49	0,57
28	Transport	0,50	0,41	0,45
29	(Para)medisch	2,29	1,66	2,81
31	Administratief, commercieel e.d.	0,78	0,71	0,98
37	Verzorgend	0,56	0,43	0,62
2/3	Totaal lagere beroepen	0,65	0,55	0,68
44	Agrarisch	2,31	1,42	1,56
46	Technisch	0,88	0,93	1,15
48	Transport e.d.	2,01	1,86	2,23
49	(Para)medisch	1,64	1,27	2,23
51	Administratief, commercieel e.d.	0,77	0,73	1,03
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,37	0,34	0,59
55	Taalkundig, cultureel	0,38	0,56	0,97
56	Gedrag en maatschappij	0,64	0,46	0,73
57	Verzorgende e.d.	0,66	0,51	0,75
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,87	0,77	1,04
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,69	0,59	0,76

Legenda:

- < 0.4   zeer ruime arbeidsmarkt
- 0.4 – 0.8   ruime arbeidsmarkt
- 0.8 – 1.2   'neutrale' arbeidsmarkt
- 1.2 – 1.6   krappe arbeidsmarkt
- > 1.6   zeer krappe arbeidsmarkt

Stedendriehoek – baanopeningen

Tabel A45. Het aantal baanopeningen naar beroep, Stedendriehoek, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	1570	1380	1550
1	Totaal elementaire beroepen	1570	1380	1550
24	Agrarisch	190	220	210
26	Technisch	830	850	950
28	Transport	380	340	390
29	(Para)medisch	150	130	168
31	Administratief, commercieel e.d.	1590	1510	1880
37	Verzorgend	740	640	800
2/3	Totaal lagere beroepen	3880	3690	4350
44	Agrarisch	180	180	190
46	Technisch	1380	1420	1660
48	Transport e.d.	60	50	50
49	(Para)medisch	910	770	1050
51	Administratief, commercieel e.d.	2320	2230	2770
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	210	160	210
55	Taalkundig, cultureel	70	80	110
56	Gedrag en maatschappij	360	300	390
57	Verzorgende e.d.	830	720	910
4/5	Totaal middelbare beroepen	6320	5910	7340
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	11770	10980	13240

Tabel A46. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Stedendriehoek, 2013

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	1000	570	1570
1	Totaal elementaire beroepen	1000	570	1570
24	Agrarisch	190	0	190
26	Technisch	610	220	830
28	Transport	250	130	380
29	(Para)medisch	80	70	150
31	Administratief, commercieel e.d.	1030	560	1590
37	Verzorgend	410	330	740
2/3	Totaal lagere beroepen	2570	1310	3880
44	Agrarisch	180	0	180
46	Technisch	1010	370	1380
48	Transport e.d.	40	20	60
49	(Para)medisch	480	430	910
51	Administratief, commercieel e.d.	1510	810	2320
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	150	60	210
55	Taalkundig, cultureel	50	20	70
56	Gedrag en maatschappij	190	170	360
57	Verzorgende e.d.	440	390	830
4/5	Totaal middelbare beroepen	4050	2270	6320
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	7620	4150	11770

Tabel A47. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Stedendriehoek, 2014

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	990	390	1380
1	Totaal elementaire beroepen	990	390	1380
24	Agrarisch	200	20	220
26	Technisch	650	200	850
28	Transport	260	80	340
29	(Para)medisch	90	40	130
31	Administratief, commercieel e.d.	1110	400	1510
37	Verzorgend	440	200	640
2/3	Totaal lagere beroepen	2750	940	3690
44	Agrarisch	180	0	180
46	Technisch	1070	350	1420
48	Transport e.d.	40	10	50
49	(Para)medisch	520	250	770
51	Administratief, commercieel e.d.	1610	620	2230
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	160	0	160
55	Taalkundig, cultureel	50	30	80
56	Gedrag en maatschappij	210	90	300
57	Verzorgende e.d.	480	240	720
4/5	Totaal middelbare beroepen	4320	1590	5910
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	8060	2920	10980

Tabel A48. Vervangings- en uitbreidingsvraag, Stedendriehoek, 2017

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	1080	470	1550
1	Totaal elementaire beroepen	1080	470	1550
24	Agrarisch	210	0	210
26	Technisch	720	230	950
28	Transport	300	90	390
29	(Para)medisch	98	70	168
31	Administratief, commercieel e.d.	1220	660	1880
37	Verzorgend	490	310	800
2/3	Totaal lagere beroepen	3060	1290	4350
44	Agrarisch	190	0	190
46	Technisch	1200	460	1660
48	Transport e.d.	40	10	50
49	(Para)medisch	610	440	1050
51	Administratief, commercieel e.d.	1850	920	2770
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	170	40	210
55	Taalkundig, cultureel	60	50	110
56	Gedrag en maatschappij	240	150	390
57	Verzorgende e.d.	550	360	910
4/5	Totaal middelbare beroepen	4910	2430	7340
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	9050	4190	13240

Stedendriehoek - onbenut aanbod van arbeid

Tabel A49. Onbenut aanbod van arbeid, Stedendriehoek, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	3950	4310	4310
1	Totaal elementaire beroepen	3950	4310	4310
24	Agrarisch	280	310	320
26	Technisch	1780	1940	1960
28	Transport	1420	1570	1600
29	(Para)medisch	60	60	60
31	Administratief, commercieel e.d.	2160	2320	2300
37	Verzorgend	1160	1230	1230
2/3	Totaal lagere beroepen	6860	7430	7590
44	Agrarisch	170	170	160
46	Technisch	1560	1650	1670
48	Transport e.d.	50	50	50
49	(Para)medisch	490	470	450
51	Administratief, commercieel e.d.	2750	2920	2900
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	150	160	150
55	Taalkundig, cultureel	130	130	120
56	Gedrag en maatschappij	450	460	450
57	Verzorgende e.d.	1160	1230	1220
4/5	Totaal middelbare beroepen	6910	7240	7170
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	17720	18980	19070

Tabel A50. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Stedendriehoek, 2013

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	3390	220	340	3950
1	Totaal elementaire beroepen	3390	220	340	3950
24	Agrarisch	210	50	20	280
26	Technisch	1480	160	140	1780
28	Transport	1180	120	120	1420
29	(Para)medisch	50	10	0	60
31	Administratief, commercieel e.d.	1670	320	170	2160
37	Verzorgend	890	180	90	1160
2/3	Totaal lagere beroepen	5480	840	540	6860
44	Agrarisch	100	60	10	170
46	Technisch	1180	280	100	1560
48	Transport e.d.	30	20	0	50
49	(Para)medisch	290	180	20	490
51	Administratief, commercieel e.d.	2280	250	220	2750
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	130	20	0	150
55	Taalkundig, cultureel	90	30	10	130
56	Gedrag en maatschappij	240	190	20	450
57	Verzorgende e.d.	840	240	80	1160
4/5	Totaal middelbare beroepen	5180	1270	460	6910
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	14050	2330	1340	17720

Tabel A51. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Stedendriehoek, 2014

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	3670	230	410	4310
1	Totaal elementaire beroepen	3670	230	410	4310
24	Agrarisch	230	60	20	310
26	Technisch	1600	170	170	1940
28	Transport	1290	130	150	1570
29	(Para)medisch	50	10	0	60
31	Administratief, commercieel e.d.	1780	330	210	2320
37	Verzorgend	940	180	110	1230
2/3	Totaal lagere beroepen	5890	880	660	7430
44	Agrarisch	100	60	10	170
46	Technisch	1240	290	120	1650
48	Transport e.d.	30	20	0	50
49	(Para)medisch	270	180	20	470
51	Administratief, commercieel e.d.	2410	250	260	2920
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	140	20	0	160
55	Taalkundig, cultureel	100	30	0	130
56	Gedrag en maatschappij	250	190	20	460
57	Verzorgende e.d.	890	240	100	1230
4/5	Totaal middelbare beroepen	5430	1280	530	7240
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	14990	2390	1600	18980

Tabel A52. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, Stedendriehoek, 2017

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	3560	240	510	4310
1	Totaal elementaire beroepen	3560	240	510	4310
24	Agrarisch	220	70	30	320
26	Technisch	1550	180	230	1960
28	Transport	1250	150	200	1600
29	(Para)medisch	40	10	10	60
31	Administratief, commercieel e.d.	1720	330	250	2300
37	Verzorgend	910	190	130	1230
2/3	Totaal lagere beroepen	5800	950	840	7590
44	Agrarisch	100	60	0	160
46	Technisch	1190	320	160	1670
48	Transport e.d.	30	20	0	50
49	(Para)medisch	240	180	30	450
51	Administratief, commercieel e.d.	2320	250	330	2900
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	140	10	0	150
55	Taalkundig, cultureel	100	20	0	120
56	Gedrag en maatschappij	230	190	30	450
57	Verzorgende e.d.	850	250	120	1220
4/5	Totaal middelbare beroepen	5200	1300	670	7170
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	14560	2490	2020	19070

Stedendriehoek – krapte-index

Tabel 53. Krapte-index per beroepsgroep voor elementaire, lagere en middelbare beroepen en baanzoekers, Stedendriehoek, 2103-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	0,38	0,32	0,36
1	Totaal elementaire beroepen	0,38	0,32	0,36
24	Agrarisch	0,68	0,71	0,43
26	Technisch	0,47	0,44	0,48
28	Transport	0,27	0,22	0,24
29	(Para)medisch	2,54	2,18	2,96
31	Administratief, commercieel e.d.	0,74	0,65	0,81
37	Verzorgend	0,63	0,52	0,64
2/3	Totaal lagere beroepen	0,55	0,49	0,57
44	Agrarisch	1,09	1,00	1,09
46	Technisch	0,88	0,86	1,00
48	Transport e.d.	1,26	1,06	1,23
49	(Para)medisch	1,90	1,66	2,35
51	Administratief, commercieel e.d.	0,84	0,76	0,95
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	1,35	1,13	1,28
55	Taalkundig, cultureel	0,53	0,59	0,85
56	Gedrag en maatschappij	0,80	0,66	0,85
57	Verzorgende e.d.	0,71	0,59	0,75
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,88	0,81	0,99
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,64	0,58	0,69

Legenda:

- < 0.4   zeer ruime arbeidsmarkt
- 0.4 – 0.8   ruime arbeidsmarkt
- 0.8 – 1.2   'neutrale' arbeidsmarkt
- 1.2 – 1.6   krappe arbeidsmarkt
- > 1.6   zeer krappe arbeidsmarkt

Sub-stadsregio Arnhem – baanopeningen

Tabel A54. Het aantal baanopeningen naar beroep, sub-regio Arnhem, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	1540	1410	1620
1	Totaal elementaire beroepen	1540	1410	1620
24	Agrarisch	210	180	160
26	Technisch	660	690	800
28	Transport	470	410	470
29	(Para)medisch	140	120	150
31	Administratief, commercieel e.d.	1500	1380	1850
37	Verzorgend	690	610	760
2/3	Totaal lagere beroepen	3670	3390	4190
44	Agrarisch	150	130	130
46	Technisch	1150	1210	1430
48	Transport e.d.	80	70	80
49	(Para)medisch	850	710	980
51	Administratief, commercieel e.d.	2210	2120	2700
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	160	130	240
55	Taalkundig, cultureel	70	90	120
56	Gedrag en maatschappij	340	290	370
57	Verzorgende e.d.	800	690	890
4/5	Totaal middelbare beroepen	5810	5440	6940
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	11020	10240	12750

Tabel A55. Vervangings- en uitbreidingsvraag, sub-regio Arnhem, 2013

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	930	610	1540
1	Totaal elementaire beroepen	930	610	1540
24	Agrarisch	140	70	210
26	Technisch	490	170	660
28	Transport	300	170	470
29	(Para)medisch	70	70	140
31	Administratief, commercieel e.d.	960	540	1500
37	Verzorgend	380	310	690
2/3	Totaal lagere beroepen	2340	1330	3670
44	Agrarisch	110	40	150
46	Technisch	850	300	1150
48	Transport e.d.	50	30	80
49	(Para)medisch	440	410	850
51	Administratief, commercieel e.d.	1420	790	2210
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	100	60	160
55	Taalkundig, cultureel	50	20	70
56	Gedrag en maatschappij	180	160	340
57	Verzorgende e.d.	420	380	800
4/5	Totaal middelbare beroepen	3620	2190	5810
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	6890	4130	11020

Tabel A56. Vervangings- en uitbreidingsvraag, sub-regio Arnhem, 2014

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	1010	400	1410
1	Totaal elementaire beroepen	1010	400	1410
24	Agrarisch	150	30	180
26	Technisch	530	160	690
28	Transport	310	100	410
29	(Para)medisch	80	40	120
31	Administratief, commercieel e.d.	1000	380	1380
37	Verzorgend	420	190	610
2/3	Totaal lagere beroepen	2490	900	3390
44	Agrarisch	120	10	130
46	Technisch	910	300	1210
48	Transport e.d.	50	20	70
49	(Para)medisch	470	240	710
51	Administratief, commercieel e.d.	1530	590	2120
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	100	30	130
55	Taalkundig, cultureel	60	30	90
56	Gedrag en maatschappij	200	90	290
57	Verzorgende e.d.	460	230	690
4/5	Totaal middelbare beroepen	3900	1540	5440
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	7400	2840	10240

Tabel A57. Vervangings- en uitbreidingsvraag, sub-regio Arnhem, 2017

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	1130	490	1620
1	Totaal elementaire beroepen	1130	490	1620
24	Agrarisch	160	0	160
26	Technisch	590	210	800
28	Transport	360	110	470
29	(Para)medisch	90	60	150
31	Administratief, commercieel e.d.	1200	650	1850
37	Verzorgend	460	300	760
2/3	Totaal lagere beroepen	2860	1330	4190
44	Agrarisch	130	0	130
46	Technisch	1000	430	1430
48	Transport e.d.	60	20	80
49	(Para)medisch	550	430	980
51	Administratief, commercieel e.d.	1780	920	2700
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	200	40	240
55	Taalkundig, cultureel	70	50	120
56	Gedrag en maatschappij	230	140	370
57	Verzorgende e.d.	530	360	890
4/5	Totaal middelbare beroepen	4550	2390	6940
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	8540	4210	12750

Sub-stadsregio Arnhem - onbenut aanbod van arbeid

Tabel A58. Onbenut aanbod van arbeid, sub-regio Arnhem, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	4520	4880	4910
1	Totaal elementaire beroepen	4520	4880	4910
24	Agrarisch	340	360	360
26	Technisch	1990	2220	2200
28	Transport	1600	1700	1900
29	(Para)medisch	60	60	70
31	Administratief, commercieel e.d.	2480	2630	2620
37	Verzorgend	1280	1390	1390
2/3	Totaal lagere beroepen	7750	8360	8540
44	Agrarisch	200	190	190
46	Technisch	1790	1910	1930
48	Transport e.d.	60	60	60
49	(Para)medisch	520	490	480
51	Administratief, commercieel e.d.	3220	3360	3350
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	220	220	220
55	Taalkundig, cultureel	140	130	130
56	Gedrag en maatschappij	500	510	490
57	Verzorgende e.d.	1300	1350	1340
4/5	Totaal middelbare beroepen	7950	8220	8190
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	20220	21460	21640

Tabel A59. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, sub-regio Arnhem, 2013

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	3940	230	350	4520
1	Totaal elementaire beroepen	3940	230	350	4520
24	Agrarisch	260	60	20	340
26	Technisch	1730	160	100	1990
28	Transport	1400	100	100	1600
29	(Para)medisch	50	10	0	60
31	Administratief, commercieel e.d.	1980	330	170	2480
37	Verzorgend	1000	190	90	1280
2/3	Totaal lagere beroepen	6420	850	480	7750
44	Agrarisch	130	60	10	200
46	Technisch	1400	290	100	1790
48	Transport e.d.	40	20	0	60
49	(Para)medisch	320	180	20	520
51	Administratief, commercieel e.d.	2740	260	220	3220
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	200	20	0	220
55	Taalkundig, cultureel	100	30	10	140
56	Gedrag en maatschappij	280	200	20	500
57	Verzorgende e.d.	970	250	80	1300
4/5	Totaal middelbare beroepen	6180	1310	460	7950
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	16540	2390	1290	20220

Tabel A60. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, sub-regio Arnhem, 2014

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	4220	240	420	4880
1	Totaal elementaire beroepen	4220	240	420	4880
24	Agrarisch	270	70	20	360
26	Technisch	1850	170	200	2220
28	Transport	1500	100	100	1700
29	(Para)medisch	50	10	0	60
31	Administratief, commercieel e.d.	2080	340	210	2630
37	Verzorgend	1100	190	100	1390
2/3	Totaal lagere beroepen	6850	880	630	8360
44	Agrarisch	130	60	0	190
46	Technisch	1500	310	100	1910
48	Transport e.d.	40	20	0	60
49	(Para)medisch	290	180	20	490
51	Administratief, commercieel e.d.	2840	250	270	3360
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	200	20	0	220
55	Taalkundig, cultureel	100	30	0	130
56	Gedrag en maatschappij	280	200	30	510
57	Verzorgende e.d.	1000	250	100	1350
4/5	Totaal middelbare beroepen	6380	1320	520	8220
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	17450	2440	1570	21460

Tabel A61. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, sub-regio Arnhem, 2017

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	4130	240	540	4910
1	Totaal elementaire beroepen	4130	240	540	4910
24	Agrarisch	260	70	30	360
26	Technisch	1810	190	200	2200
28	Transport	1500	200	200	1900
29	(Para)medisch	50	10	10	70
31	Administratief, commercieel e.d.	2020	340	260	2620
37	Verzorgend	1100	190	100	1390
2/3	Totaal lagere beroepen	6740	1000	800	8540
44	Agrarisch	120	70	0	190
46	Technisch	1400	330	200	1930
48	Transport e.d.	40	20	0	60
49	(Para)medisch	270	180	30	480
51	Administratief, commercieel e.d.	2740	260	350	3350
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	200	20	0	220
55	Taalkundig, cultureel	100	30	0	130
56	Gedrag en maatschappij	270	190	30	490
57	Verzorgende e.d.	990	250	100	1340
4/5	Totaal middelbare beroepen	6130	1350	710	8190
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	17000	2590	2050	21640

Sub-stadsregio Arnhem – krapte-index

Tabel 62. Krapte-index per beroepsgroep voor elementaire, lagere en middelbare beroepen en baanzoekers, sub-regio Arnhem, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	0,34	0,29	0,33
1	Totaal elementaire beroepen	0,34	0,29	0,33
24	Agrarisch	0,63	0,51	0,45
26	Technisch	0,33	0,31	0,36
28	Transport	0,28	0,23	0,26
29	(Para)medisch	2,19	1,84	2,49
31	Administratief, commercieel e.d.	0,60	0,54	0,68
37	Verzorgend	0,54	0,44	0,55
2/3	Totaal lagere beroepen	0,47	0,41	0,48
44	Agrarisch	0,80	0,62	0,62
46	Technisch	0,64	0,64	0,77
48	Transport e.d.	1,31	1,16	1,36
49	(Para)medisch	1,64	1,42	2,02
51	Administratief, commercieel e.d.	0,69	0,63	0,81
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,96	0,84	0,98
55	Taalkundig, cultureel	0,50	0,56	0,80
56	Gedrag en maatschappij	0,70	0,57	0,74
57	Verzorgende e.d.	0,61	0,51	0,65
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,73	0,66	0,83
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,54	0,48	0,58

Legenda:

- < 0.4   zeer ruime arbeidsmarkt
- 0.4 – 0.8   ruime arbeidsmarkt
- 0.8 – 1.2   'neutrale' arbeidsmarkt
- 1.2 – 1.6   krappe arbeidsmarkt
- > 1.6   zeer krappe arbeidsmarkt

Sub-stadsregio Nijmegen – baanopeningen

Tabel A63. Het aantal baanopeningen naar beroep, sub-regio Nijmegen, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	870	880	990
1	Totaal elementaire beroepen	870	880	990
24	Agrarisch	100	80	80
26	Technisch	360	500	550
28	Transport	190	220	250
29	(Para)medisch	120	120	150
31	Administratief, commercieel e.d.	1040	940	1120
37	Verzorgend	560	530	630
2/3	Totaal lagere beroepen	2370	2390	2780
44	Agrarisch	60	60	60
46	Technisch	600	820	990
48	Transport e.d.	20	40	40
49	(Para)medisch	740	690	920
51	Administratief, commercieel e.d.	1350	1330	1700
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	90	70	90
55	Taalkundig, cultureel	30	50	80
56	Gedrag en maatschappij	270	260	320
57	Verzorgende e.d.	620	590	730
4/5	Totaal middelbare beroepen	3780	3910	4930
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	7020	7180	8700

Tabel A64. Vervangings-, uitbreidingsvraag, sub-regio Nijmegen, 2013

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	590	280	870
1	Totaal elementaire beroepen	590	280	870
24	Agrarisch	80	20	100
26	Technisch	360	0	360
28	Transport	160	30	190
29	(Para)medisch	70	50	120
31	Administratief, commercieel e.d.	620	420	1040
37	Verzorgend	330	230	560
2/3	Totaal lagere beroepen	1620	750	2370
44	Agrarisch	50	10	60
46	Technisch	580	20	600
48	Transport e.d.	20	0	20
49	(Para)medisch	430	310	740
51	Administratief, commercieel e.d.	870	480	1350
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	60	30	90
55	Taalkundig, cultureel	30	0	30
56	Gedrag en maatschappij	160	110	270
57	Verzorgende e.d.	360	260	620
4/5	Totaal middelbare beroepen	2560	1220	3780
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	4770	2250	7020

Tabel A65. Vervangings-, uitbreidingsvraag, sub-regio Nijmegen, 2014

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	640	240	880
1	Totaal elementaire beroepen	640	240	880
24	Agrarisch	80	0	80
26	Technisch	380	120	500
28	Transport	170	50	220
29	(Para)medisch	80	40	120
31	Administratief, commercieel e.d.	670	270	940
37	Verzorgend	360	170	530
2/3	Totaal lagere beroepen	1740	650	2390
44	Agrarisch	50	10	60
46	Technisch	610	210	820
48	Transport e.d.	30	10	40
49	(Para)medisch	460	230	690
51	Administratief, commercieel e.d.	930	400	1330
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	60	10	70
55	Taalkundig, cultureel	30	20	50
56	Gedrag en maatschappij	180	80	260
57	Verzorgende e.d.	390	200	590
4/5	Totaal middelbare beroepen	2740	1170	3910
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	5120	2060	7180

Tabel A66. Vervangings-, uitbreidingsvraag, sub-regio Nijmegen, 2017

		Vervangings- vraag	Uitbreidings- vraag	Totale vraag
11	Elementaire beroepen	700	290	990
1	Totaal elementaire beroepen	700	290	990
24	Agrarisch	80	0	80
26	Technisch	420	130	550
28	Transport	190	60	250
29	(Para)medisch	90	60	150
31	Administratief, commercieel e.d.	740	380	1120
37	Verzorgend	390	240	630
2/3	Totaal lagere beroepen	1910	870	2780
44	Agrarisch	60	0	60
46	Technisch	700	290	990
48	Transport e.d.	30	10	40
49	(Para)medisch	540	380	920
51	Administratief, commercieel e.d.	1090	610	1700
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	70	20	90
55	Taalkundig, cultureel	40	40	80
56	Gedrag en maatschappij	200	120	320
57	Verzorgende e.d.	440	290	730
4/5	Totaal middelbare beroepen	3170	1760	4930
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	5780	2920	8700

Sub-stadsregio Nijmegen - onbenut aanbod van arbeid

Tabel A67. Onbenut aanbod van arbeid, sub-regio Nijmegen, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	3670	3980	3990
1	Totaal elementaire beroepen	3670	3980	3990
24	Agrarisch	270	300	290
26	Technisch	1650	1770	1840
28	Transport	1300	1400	1500
29	(Para)medisch	60	50	50
31	Administratief, commercieel e.d.	2030	2150	2130
37	Verzorgend	1080	1140	1130
2/3	Totaal lagere beroepen	6390	6810	6940
44	Agrarisch	160	170	150
46	Technisch	1430	1560	1470
48	Transport e.d.	50	50	50
49	(Para)medisch	460	440	400
51	Administratief, commercieel e.d.	2570	2720	2690
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	120	110	110
55	Taalkundig, cultureel	120	130	110
56	Gedrag en maatschappij	430	420	400
57	Verzorgende e.d.	1090	1130	1130
4/5	Totaal middelbare beroepen	6430	6730	6510
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	16490	17520	17440

Tabel A68. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, sub-regio Nijmegen, 2013

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	3200	200	270	3670
1	Totaal elementaire beroepen	3200	200	270	3670
24	Agrarisch	200	50	20	270
26	Technisch	1410	140	100	1650
28	Transport	1100	100	100	1300
29	(Para)medisch	50	10	0	60
31	Administratief, commercieel e.d.	1600	290	140	2030
37	Verzorgend	850	160	70	1080
2/3	Totaal lagere beroepen	5210	750	430	6390
44	Agrarisch	100	50	10	160
46	Technisch	1100	250	80	1430
48	Transport e.d.	30	20	0	50
49	(Para)medisch	280	160	20	460
51	Administratief, commercieel e.d.	2180	220	170	2570
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	100	10	10	120
55	Taalkundig, cultureel	90	20	10	120
56	Gedrag en maatschappij	230	180	20	430
57	Verzorgende e.d.	810	220	60	1090
4/5	Totaal middelbare beroepen	4920	1130	380	6430
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	13330	2080	1080	16490

Tabel A69. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, sub-regio Nijmegen, 2014

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	3450	200	330	3980
1	Totaal elementaire beroepen	3450	200	330	3980
24	Agrarisch	220	60	20	300
26	Technisch	1520	150	100	1770
28	Transport	1200	100	100	1400
29	(Para)medisch	40	10	0	50
31	Administratief, commercieel e.d.	1690	290	170	2150
37	Verzorgend	890	160	90	1140
2/3	Totaal lagere beroepen	5560	770	480	6810
44	Agrarisch	100	60	10	170
46	Technisch	1200	260	100	1560
48	Transport e.d.	30	20	0	50
49	(Para)medisch	260	160	20	440
51	Administratief, commercieel e.d.	2290	220	210	2720
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	100	10	0	110
55	Taalkundig, cultureel	100	20	10	130
56	Gedrag en maatschappij	230	170	20	420
57	Verzorgende e.d.	840	210	80	1130
4/5	Totaal middelbare beroepen	5150	1130	450	6730
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	14160	2100	1260	17520

Tabel A70. Samenstelling onbenut aanbod van arbeid, sub-regio Nijmegen, 2017

		<i>nww</i>	<i>school- verlaters</i>	<i>overig aanbod</i>	<i>Totaal</i>
11	Elementaire beroepen	3380	200	410	3990
1	Totaal elementaire beroepen	3380	200	410	3990
24	Agrarisch	210	60	20	290
26	Technisch	1480	160	200	1840
28	Transport	1200	100	200	1500
29	(Para)medisch	40	10	0	50
31	Administratief, commercieel e.d.	1650	280	200	2130
37	Verzorgend	870	160	100	1130
2/3	Totaal lagere beroepen	5450	770	720	6940
44	Agrarisch	100	50	0	150
46	Technisch	1100	270	100	1470
48	Transport e.d.	30	20	0	50
49	(Para)medisch	230	150	20	400
51	Administratief, commercieel e.d.	2220	210	260	2690
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	100	10	0	110
55	Taalkundig, cultureel	90	20	0	110
56	Gedrag en maatschappij	220	160	20	400
57	Verzorgende e.d.	820	210	100	1130
4/5	Totaal middelbare beroepen	4910	1100	500	6510
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	13740	2070	1630	17440

Sub-stadsregio Nijmegen – krapte-index

Tabel A71. Krapte-index per beroepsgroep voor elementaire, lagere en middelbare beroepen en baanzoekers, sub-regio Nijmegen, 2013-2017

		2013	2014	2017
11	Elementaire beroepen	0,24	0,22	0,25
1	Totaal elementaire beroepen	0,24	0,22	0,25
24	Agrarisch	0,36	0,33	0,29
26	Technisch	0,20	0,28	0,31
28	Transport	0,14	0,15	0,17
29	(Para)medisch	2,21	2,18	2,87
31	Administratief, commercieel e.d.	0,52	0,44	0,53
37	Verzorgend	0,52	0,46	0,56
2/3	Totaal lagere beroepen	0,36	0,35	0,40
44	Agrarisch	0,38	0,37	0,36
46	Technisch	0,41	0,54	0,64
48	Transport e.d.	0,64	0,78	0,90
49	(Para)medisch	1,63	1,61	2,24
51	Administratief, commercieel e.d.	0,53	0,49	0,63
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,56	0,42	0,57
55	Taalkundig, cultureel	0,41	0,40	0,65
56	Gedrag en maatschappij	0,64	0,61	0,79
57	Verzorgende e.d.	0,57	0,52	0,66
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,59	0,58	0,73
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,42	0,41	0,49

Legenda:

- < 0.4   zeer ruime arbeidsmarkt
- 0.4 – 0.8   ruime arbeidsmarkt
- 0.8 – 1.2   'neutrale' arbeidsmarkt
- 1.2 – 1.6   krappe arbeidsmarkt
- > 1.6   zeer krappe arbeidsmarkt

**Tabel A72. Krapte-index 2013 per beroepsgroep
voor elementaire, lagere en middelbare beroepen en baanzoekers**

2013		Achterhoek	Food Valley	Noord- Veluwe	Rivieren- land	Steden- driehoek	sub- regio Arnhem	sub-regio Nijmegen
11	Elementaire beroepen	0,39	0,45	0,40	0,42	0,38	0,34	0,24
1	Totaal elementaire beroepen	0,39	0,45	0,40	0,43	0,38	0,34	0,24
24	Agrarisch	1,27	1,02	0,86	1,40	0,68	0,63	0,36
26	Technisch	0,55	0,56	0,50	0,50	0,47	0,33	0,20
28	Transport	0,35	0,39	0,31	0,50	0,27	0,28	0,14
29	(Para)medisch	2,12	2,31	3,04	2,29	2,54	2,19	2,21
31	Administratief, commercieel e.d.	0,70	0,88	0,74	0,78	0,74	0,60	0,52
37	Verzorgend	0,59	0,60	0,80	0,56	0,63	0,54	0,52
2/3	Totaal lagere beroepen	0,60	0,67	0,62	0,65	0,55	0,47	0,36
44	Agrarisch	2,27	1,47	1,15	2,31	1,09	0,80	0,38
46	Technisch	0,96	0,98	0,82	0,88	0,88	0,64	0,41
48	Transport e.d.	1,61	1,48	1,23	2,01	1,26	1,31	0,64
49	(Para)medisch	1,61	1,57	2,06	1,64	1,90	1,64	1,63
51	Administratief, commercieel e.d.	0,69	0,91	0,73	0,77	0,84	0,69	0,53
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,42	0,88	0,94	0,37	1,35	0,96	0,56
55	Taalkundig, cultureel	0,30	0,57	0,28	0,38	0,53	0,50	0,41
56	Gedrag en maatschappij	0,68	0,62	0,87	0,64	0,80	0,70	0,64
57	Verzorgende e.d.	0,67	0,67	0,89	0,66	0,71	0,61	0,57
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,84	0,92	0,89	0,87	0,88	0,73	0,59
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,65	0,73	0,69	0,69	0,64	0,54	0,42

**Tabel A73. Krapte-index 2014 per beroepsgroep
voor elementaire, lagere en middelbare beroepen en baanzoekers**

2014		Achterhoe k	Food Valley	Noord- Veluw e	Rivieren -land	Steden- driehoe k	sub- regio Arnhe m	sub-regio Nijmegen
11	Elementaire beroepen	0,33	0,38	0,35	0,35	0,32	0,29	0,22
1	Totaal elementaire beroepen	0,32	0,38	0,35	0,35	0,32	0,29	0,22
24	Agrarisch	0,92	0,72	0,67	0,86	0,71	0,51	0,33
26	Technisch	0,53	0,54	0,54	0,49	0,44	0,31	0,28
28	Transport	0,28	0,31	0,25	0,41	0,22	0,23	0,15
29	(Para)medisch	1,77	1,84	2,39	1,66	2,18	1,84	2,18
31	Administratief, commercieel e.d.	0,64	0,80	0,70	0,71	0,65	0,54	0,44
37	Verzorgend	0,48	0,48	0,64	0,43	0,52	0,44	0,46
2/3	Totaal lagere beroepen	0,53	0,58	0,56	0,55	0,49	0,41	0,35
44	Agrarisch	1,73	0,98	0,88	1,42	1,00	0,62	0,37
46	Technisch	0,97	0,99	0,96	0,93	0,86	0,64	0,54
48	Transport e.d.	1,41	1,31	1,02	1,86	1,06	1,16	0,78
49	(Para)medisch	1,38	1,31	1,68	1,27	1,66	1,42	1,61
51	Administratief, commercieel e.d.	0,66	0,85	0,75	0,73	0,76	0,63	0,49
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,39	0,77	0,85	0,34	1,13	0,84	0,42
55	Taalkundig, cultureel	0,47	0,69	0,58	0,56	0,59	0,56	0,40
56	Gedrag en maatschappij	0,53	0,49	0,67	0,46	0,66	0,57	0,61
57	Verzorgende e.d.	0,54	0,54	0,72	0,51	0,59	0,51	0,52
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,97	0,84	0,85	0,77	0,81	0,66	0,58
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,57	0,64	0,63	0,59	0,58	0,48	0,41

**Tabel A74. Krapte-index 2017 per beroepsgroep
voor elementaire, lagere en middelbare beroepen en baanzoekers**

2017		Achterhoek	Food Valley	Noord-Veluwe	Rivierenland	Steden-driehoek	sub-regio Arnhem	sub-regio Nijmegen
11	Elementaire beroepen	0,38	0,44	0,46	0,42	0,36	0,33	0,25
1	Totaal elementaire beroepen	0,37	0,44	0,46	0,42	0,36	0,33	0,25
24	Agrarisch	0,92	0,69	0,64	0,88	0,43	0,45	0,29
26	Technisch	0,59	0,61	0,66	0,57	0,48	0,36	0,31
28	Transport	0,32	0,34	0,30	0,45	0,24	0,26	0,17
29	(Para)medisch	2,73	2,79	4,01	2,81	2,96	2,49	2,87
31	Administratief, commercieel e.d.	0,86	1,01	1,08	0,98	0,81	0,68	0,53
37	Verzorgend	0,65	0,64	0,93	0,62	0,64	0,55	0,56
2/3	Totaal lagere beroepen	0,62	0,69	0,77	0,68	0,57	0,48	0,40
44	Agrarisch	1,78	1,07	0,97	1,56	1,09	0,62	0,36
46	Technisch	1,16	1,17	1,28	1,15	1,00	0,77	0,64
48	Transport e.d.	1,68	1,54	1,34	2,23	1,23	1,36	0,90
49	(Para)medisch	2,23	2,06	3,01	2,23	2,35	2,02	2,24
51	Administratief, commercieel e.d.	0,91	1,11	1,16	1,03	0,95	0,81	0,63
53	Juridisch, bestuurlijk, beveiliging	0,59	0,96	1,18	0,59	1,28	0,98	0,57
55	Taalkundig, cultureel	0,81	1,02	1,13	0,97	0,85	0,80	0,65
56	Gedrag en maatschappij	0,78	0,70	1,06	0,73	0,85	0,74	0,79
57	Verzorgende e.d.	0,75	0,74	1,07	0,75	0,75	0,65	0,66
4/5	Totaal middelbare beroepen	0,98	1,07	1,26	1,04	0,99	0,83	0,73
1/5	Totaal elementaire, lagere, middelbare beroepen	0,70	0,78	0,89	0,76	0,69	0,58	0,49

Appendix 2

Relatie tussen de COLO-indeling in opleidingen en de toegepaste indeling in beroepsgroepen

In de discrepantieanalyse is een indeling gemaakt in beroepen: elementaire, lagere, middelbare en hogere beroepen. Deze indeling sluit niet helemaal aan bij de indeling die in het huidige onderwijsstelsel wordt gebruikt. Grofweg kan worden gezegd dat elementaire beroepen laag of ongeschoold werk is, primaire beroepen zijn op VMBO-niveau en de eerste twee niveaus van het MBO, middelbare beroepen op MBO niveau en hogere beroepen op HBO niveau en wetenschappelijke beroepen op universitair niveau.

De Standaard Beroepenclassificatie 2010 geeft de volgende indeling:

Beroepsgroep	Opleiding
Elementair	Basisonderwijs
Lager	VMBO, MBO 1, 2
Middelbaar	MBO 3,4
Hoger	HBO
Wetenschappelijk	WO

Als de indeling op deze manier gebruikt wordt geeft het voldoende handvaten voor de regionale partijen om de afstemming tussen onderwijs en arbeidsmarkt ook met ROC's en VMBO-opleidingen te stimuleren.

De indeling binnen de verschillende niveaus sluit echter niet goed aan. Deels omdat de indeling in beroepen enigszins gedateerd is, anderszins omdat het onderwijs zelf erg veranderd is en (beroeps-)opleidingen per beroep op verschillende niveaus kent.

De beroepen moeten dan ook eerder worden gezien als een indicatie dan als een precieze aanduiding. Overigens blijkt uit de praktijk dat ook in de discussies over aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt niet zozeer op individuele beroepen wordt gestuurd, als wel op sectoren en (functie)profielen.

Provincie Gelderland

Markt 11

6811 CG Arnhem

Postbus 9090

6800 GX Arnhem

T (026) 359 99 99

provincieloket@gelderland.nl

www.gelderland.nl